

**Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ
«ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ» ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ:
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ-ΑΓ.Ι.ΡΕΝΤΗ**

της
Δέσποινας Αγγελή

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για την μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος
Οργάνωσης και Διαχείρισης του Παν/μίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση
«Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

Σπάρτη

2014

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό σώμα:

1ος Επιβλέπων: Απόστολος Στεργιούλας, Καθηγητής

2ος Επιβλέπων: Ιωάννης Δουβής, Αναπλ. Καθηγητής

3ος Επιβλέπων: Αλεξάνδρα Τριπολιτσιώτη, Ε.Ε.Π.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Στον πατέρα μου, γιατί μου έμαθε να θέτω στόχους στη ζωή μου και να μάχομαι για να τους πετύχω. Ένα μεγάλο ευχαριστώ για όσα απλόχερα μου πρόσφερε!

Στο Γιάννη γιατί είναι δίπλα μου στις δυσκολίες, χαίρεται ειλικρινά με τις επιτυχίες μου και με ισορροπεί στη λύπη και τη χαρά.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω, την οικογένειά μου και όλους τους φίλους μου, που με στήριξαν για να πετύχω το στόχο μου, ιδιαιτέρως το Βασίλη Λυμπερόπουλο για την υπομονή, τη βοήθεια, τη στήριξη σε αυτό το ταξίδι της γνώσης, αλλά και όλους όσους πορευτήκαμε μαζί σε αυτό και μοιραστήκαμε στιγμές δημιουργίας και χαράς. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Γιώργο Χαλκίδη, καθώς και τον κύριο Γιώργο Ιωακειμίδα, δήμαρχο της Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Επιπροσθέτως, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κύριο Απόστολο Στεργιούλα, Καθηγητή ως επιβλέποντα της παρούσας εργασίας, γιατί είναι φωτεινός δάσκαλος και πάνω από όλα άνθρωπος με σεβασμό στις αδυναμίες και δυσκολίες που είχα κατά την εκπόνησή της, οι οποίες με την καθοδήγηση και την πολύτιμη βοήθειά του επιλύονταν άμεσα. Θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην κ. Αλεξάνδρα Τριπολιτσιώτη για πάρα πολλούς λόγους. Για τη στήριξη που άπλετα μου παρείχε, όχι μόνο ως καθηγήτρια, αλλά και ως άνθρωπος, για την αμέριστη καθοδήγηση και συμπαράσταση που μου παρείχε και γιατί στάθηκε δίπλα μου όλες τις στιγμές και μου έδωσε τη δύναμη να συνεχίσω.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αγγελή Δέσποινα: Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός της «Άθλησης για όλους» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων της Διεύθυνσης Αθλητισμού του Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη (Με την επίβλεψη του κ. Απόστολου Στεργιούλα, Καθηγητή)

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί θεσμό του δημόσιου δικαίου σχεδόν από τη συγκρότηση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους το 1833. Από τότε διακρίνεται η σαφής έννοια της τοπικής αυτονομίας, καθώς θεσπίστηκε το σύστημα διαίρεσης της χώρας σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης. Η οργάνωση και η λειτουργία τους ορίζεται από τις διατάξεις του εκάστοτε δημοτικού και κοινοτικού κώδικα ή του κώδικα δήμων και κοινοτήτων. Τα τελευταία χρόνια ευρωπαϊκά κράτη όπως η Σουηδία, η Δανία, η Ολλανδία και η Γερμανία έχουν προβεί σε μεταρρυθμίσεις με στόχο την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μία προσπάθεια εναρμόνισης με τις οδηγίες και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ο νόμος 3463/2006, καθώς με τα άρθρα 203-207 θεσμοθετεί για πρώτη φορά την εκπόνηση τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία περιλαμβάνουν τον οικονομικό και αναπτυξιακό προγραμματισμό, αλλά και τις κοινωνικές δράσεις των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Το υπουργείο εσωτερικών αποκέντρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, για τη ριζική ανασύνταξη του κράτους και την εναρμόνισή του με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνέταξε το «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Το άρθρο του 266 του νόμου 3852/2010 θεσμοθετεί την κατάρτιση των επιχειρησιακών, τον προϋπολογισμό και την οικονομική διαχείριση των καλλικρατικών δήμων. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί αν τα επιχειρησιακά προγράμματα με βάση τις μεταρρυθμίσεις του «Προγράμματος Καλλικράτης», σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, θα καταστήσουν παραγωγικούς και βιώσιμους τους αθλητικούς οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα θα μελετηθεί το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων της διεύθυνσης αθλητισμού του δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Αττικής.

Λέξεις κλειδιά: τοπική αυτοδιοίκηση, «Πρόγραμμα Καλλικράτης», επιχειρησιακά προγράμματα, αθλητισμός, άθληση για όλους, στρατηγική, στρατηγική για τον αθλητισμό.

ABSTRACT

Aggeli Despina: The Operational Planning of “Sports for All” in Local Government:
The Case of the Department of Sports Programs Directorate of the Municipality of
Nikaias- Agios Ioannis Rentis

(Under the supervision of Mr. Apostolos Stergioulas, Professor)

The local government has been an institution of public law, almost since the establishment of the independent Greek state in 1833. Since then the precise meaning of local autonomy can be discerned, because of the fact that the system of regionalization and division of the country into local government units was introduced. Their organization and operation shall be determined by the provisions of each municipal and community code or code of municipalities and communities. In recent years European countries such as Sweden, Denmark, the Netherlands and Germany have carried out reforms aiming to strengthen the power and jurisdiction of local government. An attempt to harmonize with the instructions and guidelines of the European Union is the Law 3463/2006, because via Articles 203-207 the preparation of four-year operational programs is established for the first time. These articles include not only the financial and development agenda, but also the social activities of the primary local authorities. "Kallikratis Program" has been composed by the Ministry of Internal Affairs, Decentralization and e-Government, in order the country to be radically reformed and harmonized with the guidelines of the European Union. The operational, budget and financial management of "Kallikratis Municipalities" have been established by the Article 266 of "Kallikratis Program". The purpose of this study is to investigate, whether the operational programs on the basis of the reforms of "Kallikratis Program" and in conjunction with the European legislation will create productive and sustainable sports organizations of local government. In particular, the Athletic Program Department of the Sports Directorate of the municipality of Nice-Saint John-Renti, Attica will be studied.

Key words: Local government, «Kallikratis program» operational programs, sport, sport for all, strategy, strategy for sport.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	v
ABSTRACT.....	vi
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	ix
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Θεωρητικό υπόβαθρο.....	10
Διατύπωση του προβλήματος.....	13
Σκοπός της έρευνας.....	13
Σημαντικότητα.....	13
Ερευνητικές ερωτήσεις.....	14
Λειτουργικοί ορισμοί.....	15
Προϋποθέσεις και περιορισμοί.....	17
II. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
Εισαγωγή.....	18
Σχεδιασμός της έρευνας.....	18
Πραγματοποίηση της εργασίας.....	19
III. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	
Διεθνής χάρτης φυσικής αγωγής και αθλητισμού- χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	21

Η συνθήκη της Νίκαιας.....	24
Η συνθήκη της Λισαβόνας.....	27
Η λευκή βίβλος για τον αθλητισμό.....	30
Η λευκή βίβλος για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας.....	34
Η πράσινη βίβλος για την προώθηση της υγιεινής διατροφής και σωματικής άσκησης.....	37
Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας- Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.....	41
Ο αθλητισμός στο παγκόσμιο και ευρωπαϊκό περιβάλλον	48
Η άθληση για όλους στην Ελλάδα	56
Η εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.....	60
«Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης- «Πρόγραμμα Καλλικράτης».....	63
Η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών.....	66
Η ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση μέσω κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων.....	70
Δήμος Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη.....	78
Οργανισμός εσωτερικής λειτουργίας Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη....	78
Τμήμα αθλητικών προγραμμάτων Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη.....	81
Εξάμηνο πρόγραμμα δράσης Ιούλιος - Δεκέμβριος 2012 τμήματος αθλητικών προγραμμάτων Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη- Ρέντη	84
Επιχειρησιακό πρόγραμμα 2013-2014 Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη ..	95
IV. ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	98
V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	102
VI. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	107

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.	Οι διαφορές της στρατηγικής των κόκκινων ωκεανών και της στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών	68
Πίνακας 2.	Τα προγράμματα άθλησης για όλους της δημοτικής ενότητας Αγίου Ιωάννη Ρέντη	82
Πίνακας 3.	Τα προγράμματα άθλησης για όλους της δημοτικής ενότητας Νίκαιας	83
Πίνακας 4.	Προτεινόμενη οργανωτική δομή του εξάμηνου σχεδίου δράσης, οργανόγραμμα	89
Πίνακας 5.	Σύστημα αναφοράς του εξάμηνου σχεδίου δράσης	89
Πίνακας 6.	Προγράμματα και υπηρεσίες του εξάμηνου σχεδίου δράσης	90
Πίνακας 7.	Ανάλυση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος τμήματος αθλητικών προγραμμάτων	94

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.	Η αξιακή καινοτομία, ο θεμέλιος λίθος της στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών	69
Διάγραμμα 2.	Οι τέσσερις διαστάσεις για τη δημιουργία νέας πρότασης	70

I

Ο ΕΠΕΙΧΗΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ» ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ-ΑΓ.Ι.ΡΕΝΤΗ

Θεωρητικό υπόβαθρο

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί θεσμό του δημόσιου δικαίου σχεδόν από τη συγκρότηση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους το 1833. Η σύσταση των πρώτων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό τη διοίκηση των τοπικών ζητημάτων έλαβε χώρα με την εγκαθίδρυση της μοναρχίας του Όθωνα. Από τότε διακρίνεται η σαφής έννοια της τοπικής αυτονομίας, καθώς θεσπίστηκε το σύστημα διαίρεσης της χώρας σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η οργάνωση και η λειτουργία τους ορίζεται από τις διατάξεις του εκάστοτε δημοτικού και κοινοτικού κώδικα ή του κώδικα δήμων και κοινοτήτων. Ο νόμος 1065/1980 αποτελεί ουσιαστικά τον πρώτο κώδικα δήμων και κοινοτήτων.

Ο Μιχαλόπουλος (1997) αναφέρει πως «η σύγχρονη πρόκληση για το δημόσιο τομέα είναι η βελτίωση της ικανότητάς του να λειτουργεί αποδοτικά και ποιοτικά». Τα τελευταία χρόνια, τα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη έχουν προβεί σε μεταρρυθμίσεις με στόχο την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης, με αποτέλεσμα η περιφερειακή αποκέντρωση να αποτελεί την κοινή συνισταμένη των προσπαθειών τους. Η πιο πρόσφατη διοικητική μεταρρύθμιση τέθηκε σε εφαρμογή στη Δανία το 2007, με κυρίαρχα στοιχεία τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση και την παροχή αποδοτικότερων κοινωνικών υπηρεσιών (www.eetaa.gr). Έντονες προσπάθειες για τη μείωση του συγκεντρωτισμού που χαρακτηρίζει το ελληνικό κράτος σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία τριάντα χρόνια. Ο νόμος 2539/97, «Σχέδιο Καποδίστριας» αναβάθμισε την τοπική αυτοδιοίκηση και χαρακτηρίστηκε ως καινοτόμος, παρ' όλα αυτά δεν την κατέστησε αποτελεσματική όσον αφορά στην οργάνωση και λειτουργία της σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Μία προσπάθεια εναρμόνισης με τις οδηγίες και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ο νόμος 3463/2006, καθώς με τα άρθρα 203-207 θεσμοθετεί για πρώτη φορά την εκπόνηση τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων,

τα οποία περιλαμβάνουν τον οικονομικό και αναπτυξιακό προγραμματισμό, αλλά και τις κοινωνικές δράσεις των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στα επιχειρησιακά προγράμματα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των υπηρεσιών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με παράλληλη εξειδίκευση στις δράσεις της τετραετίας, για την επίτευξη των στόχων, καθώς και των υφιστάμενων πηγών χρηματοδότησης. Μετά τον έλεγχο νομιμότητας για την τήρηση της κατάρτισής τους από την περιφέρεια, εξειδικεύονται σε ετήσια προγράμματα δράσης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο νόμος 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» τροποποίησε τα επιχειρησιακά προγράμματα όσον αφορά στο περιεχόμενο, τη δομή, τη χρονική τους διάρκεια σε πέντε χρόνια, ώστε να ταυτίζεται με τη διάρκεια της θητείας των δημοτικών αρχών, αλλά και τον τρόπο υποβολής τους. Ο βασικός σκοπός τους είναι η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του εκάστοτε δήμου ως οργανισμού και η εναρμόνιση πάντα με τις κατευθυντήριες γραμμές του αναπτυξιακού σχεδιασμού, τόσο σε τοπικό, όσο και σε εθνικό επίπεδο, σε συνδυασμό με τους στόχους που ορίζει το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» για εξορθολογισμό της διαχείρισης μέσω διαφάνειας και αναπτυξιακής προοπτικής με συνεργασίες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Τα πενταετή προγράμματα δράσης αποτελούν το βασικό χαρακτηριστικό των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς αντικατοπτρίζουν τη βούληση και το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής, το οποίο καθορίζει τη στρατηγική για την επίτευξή τους.

Όπως αναφέρουν οι Τζωρτζάκης και Τζωρτζάκη (2002), οργανισμός είναι ένα σύνολο ανθρώπων που εργάζονται μαζί σε ένα πλαίσιο και μια διοικητική δομή, προκειμένου να πετύχουν κοινούς στόχους. Οργανισμοί που δεν έχουν στόχο το κέρδος είναι οι μη κερδοσκοπικοί, όπως οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι ομοσπονδίες. Η δραστηριοποίηση των οργανισμών στο σύγχρονο περιβάλλον στρέφει αρκετούς στην εύρεση διεξόδων από τον ανταγωνισμό, που οδηγεί η αναπτυξιακή στρατηγική. Σύμφωνα με το Slack (1997) η στρατηγική ανάπτυξης ονομάζεται και επιθετική στρατηγική, καθώς πολλοί οργανισμοί στην προσπάθειά τους να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν, επιλέγουν δράσεις που θα αποφέρουν την εξάλειψη των ανταγωνιστών τους. Σε μια τέτοια προσπάθεια εύρεσης διεξόδου και δημιουργίας πολιτιστικής ανάπτυξης: η δημοτική αρχή της πόλης Cieszyn της Πολωνίας, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές από τα γυμνάσια και τα λύκεια της πόλης,

καθώς και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί της πόλης που σχετίζονται με τον πολιτισμό στράφηκαν προς μία νέα στρατηγική, αυτή των γαλάζιων ωκεανών με αποτέλεσμα την πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής. Προς την ίδια επιλογή στρατηγικής στράφηκε και η δημοτική αρχή του Almere της Ολλανδίας, σε μια προσπάθεια ανάπτυξης. Εξετάζοντας τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών, ο δήμος υιοθετώντας «γαλάζιο όραμα» σε συνεργασία με τους πολίτες της έχτισαν μια «νέα» πόλη που επιτρέπει στους πολίτες να παίρνουν πρωτοβουλίες για την ανάπτυξή της και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους (<http://www.blueoceanstrategy.com>). Επιπροσθέτως, και η διεθνής ομοσπονδία υγρού στίβου (F.I.N.A.), επέλεξε τη στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών σε μια προσπάθεια προσέλκυσης νέων πελατών - φιλάθλων. Οι Chan & Mauborgne(2005) υποστηρίζουν ότι η νέα αυτή στρατηγική οδηγεί τους οργανισμούς στην επίτευξη των στόχων τους, συνδυάζοντας το χαμηλό κόστος με τη διαφοροποίηση και μετατρέποντας τους «μη πελάτες», σε πελάτες. Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν εφαρμοστεί σε τοπικό, περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες για χαμηλό κόστος, δημιουργούν κοινά σημεία σε υπουργεία, δήμους, μη κερδοσκοπικές οργανισμούς, που τους ωθούν στη συγκεκριμένη στρατηγική (<http://www.blueoceanstrategy.com>).

Η επιτροπή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων με τη «δήλωση της Νίκαιας» το 2000, αναγνώρισε τη σημαντικότητα του αθλητισμού και την κοινωνική του αποστολή στην Ευρώπη. Συντάσσοντας τη λευκή βίβλο για τον αθλητισμό (2007), έθεσε ως στόχο τη στρατηγική κατεύθυνση του ρόλου του αθλητισμού στην Ευρώπη και ανέδειξε τη σημασία του στη χάραξη της κοινοτικής πολιτικής. Όπως αναφέρει η ενδέκατη πρότασή της, η επιτροπή θα υποστηρίξει τον αθλητισμό της βάσης μέσω του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες», ενώ η δωδέκατη κάνει λόγο για τη σημασία του εθελοντισμού των νέων στον αθλητισμό. Σε συμφωνία με τα παραπάνω βρίσκεται ο Hodkinson (2003), ο οποίος προσθέτει ότι οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο συνειδητοποιούν πως η συμμετοχή των πολιτών σε κοινωνικές δράσεις, είναι απαραίτητες τόσο στην παροχή υπηρεσιών, όσο και στην επίλυση προβλημάτων, αλλά και στη διατήρηση της συνοχής της κοινότητας.

Ο δήμος Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη Αττικής είναι καλλικρατικός δήμος. Οι δήμοι Νίκαιας και Αγίου Ιωάννη Ρέντη καταργήθηκαν με το ΦΕΚ 87Α-

07/06/2010. Η μεν πόλη της Νίκαιας ορίστηκε ως έδρα του νέου δήμου, η δε πόλη του Αγίου Ιωάννη Ρέντη προσαρτήθηκε σε αυτόν. Η διεύθυνση αθλητισμού δημιουργήθηκε για την κάλυψη των αναγκών των δημοτών όσον αφορά στον αθλητισμό, μετά τη δημοσίευση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου στο υπ' αριθμόν 2531-07/07-11-2011 Φ.Ε.Κ. Αποτελείται από τρία τμήματα, το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων, το τμήμα εκδηλώσεων και το τμήμα διαχείρισης γηπέδων και αθλητικών χώρων. Το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων ξεκίνησε τη δραστηριότητά του με την κοινοποίηση των υπ' αριθμόν 247 & 248/17 – 02 – 2012 αποφάσεων του δημάρχου, με τις οποίες τοποθετήθηκαν υπάλληλοι και ορίστηκε προϊστάμενος.

Η κύρια ευθύνη του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων είναι η βιωσιμότητα των αθλητικών τμημάτων, στο πλαίσιο των συνεχώς μειωμένων επιχορηγήσεων από το κράτος, της ανταγωνιστικότητάς τους με τα αντίστοιχα τμήματα των όμορων δήμων, αλλά και των ιδιωτικών γυμναστηρίων. Οι νέες συνθήκες που διαμορφώνει το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» και η ευρωπαϊκή νομοθεσία διαμορφώνουν ένα σύνθετο περιβάλλον, στο οποίο το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων καλείται να χαράξει τη στρατηγική του.

Διατύπωση του προβλήματος

Οι τρέχουσες εξελίξεις της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογίας, ορίζουν ως πρωταρχικό καθήκον της τοπικής αυτοδιοίκησης την ευημερία των πολιτών της. Αυτό το καθήκον και την εξουσία θα πρέπει να την ασκεί στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής δομής. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να προσεγγίζει τους πολίτες, με βάση την μεγαλύτερη ολοκλήρωση των δράσεων αλλά και την οργάνωσης της εργασίας. Θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρέχει ένα γενικό πλαίσιο εντός του οποίου η πολυ-υπηρεσιακή συλλογική εργασία να μπορεί να αναπτυχθεί και να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων της κοινότητας και των πολιτών. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και τα ετήσια προγράμματα δράσης εισάγουν διαδικασίες εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, με δυνατότητες επιλογής νέας στρατηγικής σε σχέση με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Σημαντικότητα της μελέτης

Σύμφωνα με το Μακρυδημήτρη (2006), διοικητική μεταρρύθμιση είναι η συγκεκριμένη παρέμβαση της ανώτατης πολιτικής και διοικητικής ηγεσίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα στη δομή, τη λειτουργία και την κουλτούρα των δημόσιων υπηρεσιών. Από την πρώτη έκθεση του Βαρβαρέσου, το 1958, έως και την έκθεση των εμπειρογνομόνων το 2000 για το δημόσιο τομέα, διαπιστώνεται έλλειμμα διοίκησης. Το σχέδιο νόμου 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», επιχειρεί το συνολικό επανασχεδιασμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, σε μια νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και τα ετήσια προγράμματα δράσης εισάγουν διαδικασίες για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεπώς και των αθλητικών οργανισμών, με δυνατότητες επιλογής νέας στρατηγικής σε σχέση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Ερευνητικές ερωτήσεις

- 1. Ποιές θα είναι οι διαφορές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, όπως διαμορφώνονται στο νομικό πλαίσιο του «Σχεδίου Καποδίστρια» και του «Προγράμματος Καλλικράτη»;*
- 2. Ποιές θα είναι οι δυνατότητες των επιχειρησιακών προγραμμάτων βάση του «Προγράμματος Καλλικράτη», σε σχέση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και την επιλογή νέων στρατηγικών;*
- 3. Ποιοί θα είναι οι λόγοι αδυναμίας εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων, στους αθλητικούς οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης;*
- 4. Τα επιχειρησιακά προγράμματα βάση του «Προγράμματος Καλλικράτη», θα συμβάλλουν με τις διαδικασίες τους στην ανάπτυξη της άθλησης για όλους, μέσω των αθλητικών οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης;*
- 5. Η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών θα βοηθήσει την τοπική αυτοδιοίκηση και ιδιαίτερα τους αθλητικούς οργανισμούς, σε περιόδους με μειωμένη κρατική χρηματοδότηση;*

Λειτουργικοί ορισμοί

Νόμος Καποδίστρια Ή «Σχέδιο Καποδίστρια»: Είναι ο νόμος 2593 του ελληνικού κράτους που δημοσιεύτηκε το 1997 σύμφωνα με τον οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους, με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης, στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης (Νόμος 2539/97).

«Πρόγραμμα Καλλικράτης»: Ονομάζεται ο νόμος 3852/2010 με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της χώρας και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικήτων μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους. Στοχεύει αφενός στη διοικητική, οικονομική, πολιτική και ηθική επαναθεμελίωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, αφετέρου δε στη ριζική αλλαγή του κεντρικού κράτους αναδεικνύοντας τον επιτελικό, συντονιστικό και ελεγκτικό χαρακτήρα του (Νόμος 3852/2010).

Μεταρρύθμιση: Οι αλλαγές σε θεσμούς, κανόνες του παιχνιδιού, στόχους και μέσα της πολιτικής, που κάνουν το σύστημα να λειτουργεί διαφορετικά και να φέρνει διαφορετικά αποτελέσματα από εκείνα που παρατηρούνται ή αναμένονται, χωρίς τις αλλαγές αυτές (Καζάκος, 2005).

Τοπική Αυτοδιοίκηση: Είναι ο φορέας που αντιπροσωπεύει την τοπική κοινωνία. Είναι ο κατεξοχήν πολιτικός εκφραστής της τοπικής κοινωνίας και μπορεί να γίνει ο φορέας προγραμματισμού και υλοποίησης της τοπικής ανάπτυξης, αφού η τοπική αυτοδιοίκηση, είναι η αρμόδια πολιτική βαθμίδα για τον προγραμματισμό και την υλοποίησή του (Μαΐστρος, 2000).

Δημόσια Διοίκηση: Είναι ο μηχανισμός της κεντρικής και τοπικής διοίκησης, της διαδικασίας εφαρμογής των πολιτικών αποφάσεων, μέσω της μετατροπής των πολιτικών στόχων σε πρακτικές εφαρμογές, αλλά και το σώμα των ατόμων που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία αυτή (Derbyshire, 1984).

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ): Σκοπός τους είναι η οργάνωση και η λειτουργία ορισμένης υπηρεσίας για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των δημοτών (Νόμος 3852 /2010).

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου(Ν.Π.Ι.Δ): Δεν είναι φορείς δημόσιας εξουσίας, συστήνονται από ιδιώτες, επιδιώκουν ιδιωτικούς σκοπούς και διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο. Διακρίνονται σε κερδοσκοπικά ή μη, ανάλογα με τον σκοπό τους (Δωρής, 1991).

Οργανισμός: Είναι ένα οποιοδήποτε κοινωνικό σύνολο, το οποίο αποτελείται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα, που είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και εργάζονται συντονισμένα για να πετύχουν κοινούς στόχους (Baron, 1986).

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού: Έχουν την ευθύνη για τις υποθέσεις τοπικού-δημοτικού επιπέδου (<http://www.ypes.gr>).

Αθλητικοί Οργανισμοί (Ο.Ν.Α): Είναι τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δήμων για τα θέματα αθλητισμού-πολιτισμού-παιδείας (Ν.3852/2010).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Καλείται ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης των δήμων, για την ενίσχυση και ενδυνάμωση της δημοκρατικής συμμετοχής, καθώς και των φορέων που το εποπτεύουν. Αυτό βασίζεται στη βούληση του δημοτικού συμβουλίου, σύμφωνα με τους ισχύοντες θεσμούς και το υπάρχον νομικό πλαίσιο για αναπτυξιακό σχεδιασμό σε τοπικό επίπεδο (Νόμος 3463/2006).

Αθλητισμός: Όλες οι μορφές σωματικής δραστηριότητας, οι οποίες, μέσω της περιστασιακής ή οργανωμένης συμμετοχής, έχουν στόχο την έκφραση ή τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και πνευματικής υγείας, δημιουργώντας κοινωνικές σχέσεις ή επιτυγχάνοντας επιδόσεις σε αγώνες όλων των επιπέδων (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2011).

Αθλητισμός για όλους: Αναφέρεται στη συστηματική παροχή σωματικών δραστηριοτήτων που είναι προσιτές και προσβάσιμες για όλους (Bauman, 2010).

Σωματική δραστηριότητα: Όλες οι σωματικές κινήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη δαπάνη ενέργειας (Com., 2007).

Υγεία: Είναι η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας (Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας 2002).

Στρατηγική: Είναι η τοποθέτηση της επιχείρησης στο περιβάλλον της (Porter, 1996).

Στρατηγική για τον αθλητισμό: Αναφέρεται στην εθνική στρατηγική, η οποία περιλαμβάνει ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης για την επίτευξη του στόχου της και την προώθηση του αθλητισμού (Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό, 2007).

Ανάπτυξη του αθλητισμού: Μια διαδικασία μέσω της οποίας, οι ουσιαστικές ευκαιρίες, οι διαδικασίες, τα συστήματα και οι δομές έχουν συσταθεί για να επιτρέπουν και να ενθαρρύνουν το σύνολο των ανθρώπων ή συγκεκριμένες ομάδες

και τομείς να λάβουν μέρος στον αθλητισμό και την αναψυχή ή να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στο επίπεδο που απολύτως επιθυμούν (Collins, 1995).

Προϋποθέσεις και περιορισμοί

Περιορισμό στην παρούσα μελέτη αποτελεί το γεγονός ότι εστιάζει μόνο στο τμήμα αθλητικών προγραμμάτων της διεύθυνσης αθλητισμού του δήμου Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη Αττικής, καθώς η συγγραφέας λόγω της εργασιακής της σχέσης με τον ανωτέρω οργανισμό, είχε τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληθώρα στοιχείων, γεγονός που δε συνέβη με άλλους οργανισμούς. Με την ψήφιση δε της νέας υπουργικής απόφασης «Έγκριση Οργανωτικού Πλαισίου Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους», υπάρχει περιορισμός στη σύγκριση δεδομένων και πληροφοριών με άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (υπ' αριθμ. Υπουργική απόφαση 26869/2013).

II

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τη δημοσιευμένη γνώση για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό της «άθλησης για όλους» στην τοπική αυτοδιοίκηση και μέσω αυτού, τις δυνατότητες ανάπτυξης του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων του δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη. Για την πραγματοποίησή της ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογία που περιλαμβάνει το σχεδιασμό της ανασκόπησης των εργασιών και τη διεξαγωγή της.

Σχεδιασμός της έρευνας

Το πρώτο βήμα ήταν να προσδιοριστούν οι βάσεις δεδομένων στις οποίες έγινε η αναζήτηση σχετικά με το θέμα για: νόμους της ευρωπαϊκής και ελληνικής νομοθεσίας, συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα. Τέτοιες είναι οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες καθιστούν την αναζήτηση πολύ πιο συστηματική και αποτελεσματική. Επίσης, στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης οι βάσεις δεδομένων που διερευνήθηκαν ήταν: το scopus και ο μελετητής της μηχανής αναζήτησης Google scholar. Οι αναζητήσεις πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα ενός έτους.

Η συλλογή των πληροφοριών έγινε με βιβλιογραφική έρευνα στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, με λέξεις κλειδιά που σχετίζονται με: δημόσια διοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, «Σχέδιο Καποδίστριας», μεταρρύθμιση, διοικητική μεταρρύθμιση, δημόσια αξία της διοίκησης, «Πρόγραμμα Καλλικράτης», επιχειρησιακά προγράμματα, «άθληση για όλους», κοινωνική συνοχή και στα αγγλικά: publicadministration, localgovernment, localgovernment «sportsforall», europeanlegislation, «sportforall». Επίσης, έγινε συνδυασμός των αναφερθέντων λέξεων με τους όρους: στρατηγική, στρατηγική για τον αθλητισμό, σωματική δραστηριότητα, υγεία, εθελοντισμός και στα αγγλικά: strategyforsport, health, volunteering, blueoceanstrategy .

Η βιβλιογραφία που επιλέχτηκε αφορούσε στον ευρωπαϊκό και στον ελληνικό χώρο προκειμένου να εξαχθούν συγκρίσιμα συμπεράσματα.

Πραγματοποίηση της εργασίας

Τα βασικά ερωτήματα που τέθηκαν είναι: α) αν εφαρμόζονται όσα απαιτούνται και όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση, β) να συγκρίνει την παρούσα κατάσταση των αθλητικών οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης με αυτή των ευρωπαϊκών χωρών, γ) ποια η συμβολή του επιχειρησιακού προγραμματισμού στη βιωσιμότητα και στην ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα των αθλητικών οργανισμών, στα πλαίσια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και του «Προγράμματος Καλλικράτης» και δ) ποια η συμβολή της «στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών» και του εθελοντισμού, στην ανάπτυξη των προγραμμάτων της «άθλησης για όλους» της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επίσης για να συμπεριληφθούν οι πληροφορίες για αξιολόγηση τέθηκαν τα εξής κριτήρια:

α) η γλώσσα που είναι δημοσιευμένες οι πληροφορίες είναι η ελληνική και η αγγλική

β) η ανάκτηση από ηλεκτρονικές σελίδες έγινε από 1/3/2013 έως 31/8/2014.

Προσδιορίστηκαν οι λέξεις κλειδιά που είναι σχετικές με το θέμα της εργασίας: δημόσια διοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση, μεταρρύθμιση, διοικητική μεταρρύθμιση, δημόσια αξία της διοίκησης, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, άθληση για όλους, ευρωπαϊκή νομοθεσία, ελληνική νομοθεσία, , επιχειρησιακά προγράμματα, σωματική δραστηριότητα, υγεία, ανάπτυξη του αθλητισμού, κοινωνική συνοχή, «στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών», εθελοντισμός και στα αγγλικά: public administration, local government, local government «sports for all», european legislation, «sport for all», strategy for sport, health, volunteering, blue ocean strategy.

Για να μειωθεί ο όγκος των αναζητούμενων πληροφοριών στις βάσεις δεδομένων έγινε συνδυασμός των λέξεων κλειδιών: πολιτική-διοικητικές αποφάσεις, δημόσια διοίκηση-μεταρρύθμιση, δημόσια διοίκηση- τοπική αυτοδιοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση-μεταρρύθμιση, τοπική αυτοδιοίκηση-επιχειρησιακά προγράμματα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης-επιχειρησιακά προγράμματα, αθλητισμός-ανάπτυξη, ευρωπαϊκή νομοθεσία– «αθλητισμός για όλους», ελληνική νομοθεσία-«αθλητισμός για όλους», «αθλητισμός για όλους»-ανάπτυξη, ευρωπαϊκή νομοθεσία-υγεία, ελληνική νομοθεσία-υγεία, αθλητισμός-σωματική δραστηριότητα, σωματική δραστηριότητα-υγεία, οικονομική κρίση-υγεία και στα αγγλικά: public

administration-local government, european legislation- local government «sports for all», european legislation-«sport for all», strategy for sport-«sport for all», strategy for sport- health, «sport for all»- health, «sport for all»-volunteering, physical activity- health, financial crisis-health, non profit organizations- blue ocean strategy.

III

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Διεθνής χάρτης φυσικής αγωγής και αθλητισμού - χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, για την επίτευξη της παγκόσμιας ειρήνης, με διάυλο επικοινωνίας την εκπαίδευση και τις φυσικές και κοινωνικές επιστήμες, δημιούργησε το 1945 τον εκπαιδευτικό, επιστημονικό, πολιτιστικό οργανισμό (<http://www.gsae.edu.gr/>). Το Νοέμβριο του 1978 η γενική διάσκεψή του, με βάση το χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και την οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αναγνωρίζοντας τη σημασία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, για τη βελτίωση της ζωής, την προαγωγή της επικοινωνίας, της ειρήνης και της φιλίας, συνέταξε το διεθνή χάρτη φυσικής αγωγής και αθλητισμού. Στο 1 από τα 10 άρθρα του ορίζει ως θεμελιώδες δικαίωμα όλων των ανθρώπων χωρίς περιορισμούς, τη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό. Την αναγκαιότητα ανταπόκρισης των προγραμμάτων φυσικής αγωγής και αθλητισμού στις ανάγκες του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά αλλά και του κοινωνικού συνόλου, αναφέρει το τρίτο άρθρο. Την επιβαλλόμενη ύπαρξη εξειδικευμένου προσωπικού για τη διδασκαλία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, τονίζει το άρθρο 4, ενώ το επόμενο, την απαραίτητη ύπαρξη επαρκών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, για τη σωματική αγωγή και τον αθλητισμό. Τη σημαντικότητα της έρευνας και της αξιολόγησης αλλά και των πληροφοριών, για την ανάπτυξη της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, καθιερώνουν τα άρθρα 6 και 7 αντίστοιχα. Τη σημασία του ρόλου όλων των επιπέδων διοίκησης των δημοσίων αρχών αλλά και των διεθνών συνεργασιών, αναφέρουν τα άρθρα 9 και 10 αντίστοιχα(<http://www.unesco.org>).

Η προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων απασχόλησε έντονα και την Κοινότητα, καθώς υπήρχε έλλειμμα στην ύπαρξη ενός γραπτού κειμένου με δεσμευτικό χαρακτήρα, που να αναφέρεται σε αυτά και να είναι εύκολα προσβάσιμο στους πολίτες. Τον Ιούνιο του 1999 στη σύνοδο κορυφής της Κολωνίας πάρθηκε η απόφαση για την εκπόνηση του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων. Το ουσιαστικό περιεχόμενο του χάρτη διαμορφώθηκε από τα συμπεράσματα του συμβουλίου με πρωταρχικό στόχο, την εκτενέστερη προβολή της καθοριστικής σημασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στους πολίτες της Ένωσης. Οι βασικές πηγές έμπνευσης του χάρτη έπρεπε να απορρέουν από την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των

ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον ευρωπαϊκό κοινωνικό χάρτη και τον κοινοτικό χάρτη θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, καθώς και τις ευρύτερες αρχές του δικαίου της κοινότητας (<http://www.europarl.europa.eu>).

Στις 7 Δεκεμβρίου το 2000 στη Νίκαια, οι πρόεδροι του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, του συμβουλίου και της επιτροπής ενέκριναν το τελικό του κείμενο και διακήρυξαν το χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για πρώτη φορά (<http://www.europarl.europa.eu>).

Στο προοίμιο αναγράφεται, η επίγνωση της Ένωσης για την πνευματική και ηθική κληρονομιά της, που εδράζουν στις οικουμενικές αξίες της ελευθερίας, της ισότητας και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, καθώς και της αλληλεγγύης και ερείδονται στις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Επισημαίνεται η τοποθέτηση του ανθρώπου στην καρδιά της δράσης της, με την καθιέρωση της ιθαγένειας της Ένωσης και τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Αναφέρεται η συμβολή της Ένωσης στη διαφύλαξη και ανάπτυξη αυτών των κοινών αξιών, με σεβασμό στην πολυμορφία των πολιτισμών και των παραδόσεων των λαών της Ευρώπης, αλλά και της εθνικής ταυτότητας των κρατών μελών της, καθώς και της οργάνωσης της εξουσίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Τονίζεται η επιδίωξη για προαγωγή της ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης και της εγγύησης της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των κεφαλαίων, αλλά και της ελεύθερης εγκατάστασης. Για την επίτευξη αυτών κρίθηκε αναγκαία η ενίσχυση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, υπό το πρίσμα των κοινωνικών αλλαγών, της κοινωνικής προόδου και των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων, καθιστώντας τα περισσότερο αντιληπτά σε ένα χάρτη.

Με σεβασμό προς τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωπαϊκής κοινότητας, αλλά και την αρχή της επικουρικότητας, ο χάρτης επαληθεύει τα δικαιώματα που πηγάζουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις και τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις κοινοτικές συνθήκες, την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τους κοινωνικούς χάρτες που έχουν εγκριθεί από την ευρωπαϊκή κοινότητα και το συμβούλιο της Ευρώπης, αλλά και τη νομολογία του δικαστηρίου των ευρωπαϊκών κοινοτήτων καθώς και του ευρωπαϊκού δικαστηρίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η καινοτομία του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνίσταται στο γεγονός, ότι κατατάσσει τα θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύει σε έξι κεφάλαια: ανθρώπινη αξιοπρέπεια - κεφάλαιο πρώτο (άρθρα 1 έως 5), ελευθερίες - κεφάλαιο δεύτερο (άρθρα 6 έως 19), ισότητα - κεφάλαιο τρίτο (άρθρα 20 έως 26), αλληλεγγύη - κεφάλαιο τέταρτο (άρθρα 21 έως 38), δικαιώματα των πολιτών - κεφάλαιο πέμπτο (άρθρα 39 έως 46), δικαιοσύνη - κεφάλαιο έκτο (άρθρα 47 έως 50).

Η κατάταξη αυτή διαφέρει από τη συνήθη που διαχωρίζει τα δικαιώματα σε τρεις παραδοσιακά κατηγορίες, ατομικά, κοινωνικά και πολιτικά (Παπαδημητρίου,2005). Ενώ στο έβδομο κεφάλαιο περιλαμβάνονται όλες οι διατάξεις που καθορίζουν την ερμηνεία αλλά και την εφαρμογή του χάρτη.

Στο κεφάλαιο τέσσερα - αλληλεγγύη, το άρθρο 35 ορίζει την προστασία της υγείας, και αναφέρει ότι: «κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στην πρόληψη αλλά και στην ιατρική περίθαλψη σε θέματα υγείας, όπως ορίζουν οι διατάξεις για αυτά τα θέματα στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Η κοινή συνισταμένη του καθορισμού και της εφαρμογής των πολιτικών και των δράσεων της Ένωσης, είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου».

Ενώ στο κεφάλαιο πέντε - δικαιώματα των πολιτών, το άρθρο 40 ορίζει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές αναφέροντας ότι: «κάθε πολίτης της Ένωσης έχει δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας του, με κοινούς όρους με τους έτερους υπηκόους του εν λόγω κράτους».

Ο χάρτης ενσωματώθηκε στο δεύτερο μέρος του σχεδίου του ευρωπαϊκού συντάγματος. Η υπογραφή της έγκρισης του σχεδίου 2004 θα απέδιδε δεσμευτικό χαρακτήρα στο χάρτη, αλλά λόγω της αποτυχίας κύρωσής του, ο χάρτης διατήρησε την αρχική του μορφή ως απλή διακήρυξη δικαιωμάτων.

Ο χάρτης μετά την τροποποίησή του, διακηρύχθηκε για μια ακόμη φορά στις 12 Δεκεμβρίου 2007 στο Στρασβούργο από το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το ευρωπαϊκό συμβούλιο και την ευρωπαϊκή επιτροπή. Η σημαντικότερη αξία του χάρτη έγκειται στην ανάδειξη του ρόλου των θεμελιωδών δικαιωμάτων ως αναγκαία προϋπόθεση για τη διαφύλαξη της έννομης τάξης της Ένωσης, αλλά και στην τοποθέτησή τους στο επίκεντρό της (<http://www.europarl.europa.eu>).

Η Συνθήκη της Νίκαιας

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας οριστικοποίησε τη συνθήκη της Νίκαιας σε πολιτικό επίπεδο από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων στις 11 Δεκεμβρίου 2000. Η συνθήκη υπογράφηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2001 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Φεβρουαρίου 2003, αφού επικυρώθηκε από τα δεκαπέντε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα αντίστοιχα συντάγματά τους (<http://europa.eu>).

Ο στόχος της διακυβερνητικής διάσκεψης που κατέληξε στη συνθήκη της Νίκαιας, ήταν η προετοιμασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διεύρυνση, μέσω της αναθεώρησης των τεσσάρων βασικών τομέων των συνθηκών:

1. τη σύνθεση και τον αριθμό των μελών που θα απαρτίζουν την επιτροπή,
2. τη στάθμιση των ψήφων στο συμβούλιο,
3. την επέκταση της λήψης αποφάσεων με την εξασφάλιση ειδικής πλειοψηφίας και
4. τις ενισχυμένες συνεργασίες (<http://europa.eu>).

Η συνθήκη της Νίκαιας λειτουργεί συμπληρωματικά αλλά και ενισχυτικά, με τροποποιήσεις των διατάξεων των συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινότητας (Κανελλόπουλος, 2003). Συγκεκριμένα, η συνθήκη αποτελείται από δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος, με έξι άρθρα, περιέχει τις ουσιαστικές τροποποιήσεις, ενώ το δεύτερο, με επτά άρθρα (7 έως 13) περιλαμβάνει τις μεταβατικές και τελικές διατάξεις. Τέσσερα πρωτόκολλα και εικοσιτέσσερις δηλώσεις οι οποίες υιοθετήθηκαν από τη διάσκεψη ανάμεσα στους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, προσαρτήθηκαν στη συνθήκη, καθώς επίσης και τρεις δηλώσεις (Κανελλόπουλος, 2003).

Η από κοινού διακήρυξη από το συμβούλιο, το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και την επιτροπή, του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων που περιλαμβάνει, τα ατομικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, αλλά και τα δικαιώματα της κοινωνίας των πολιτών, σε ένα και μόνο κείμενο (αυτό του χάρτη), τα οποία μέχρι πρότινος ήταν διατυπωμένα σε διεθνείς, ευρωπαϊκές ή και εθνικές πηγές, συμπεριλαμβάνεται στα συμπεράσματα της προεδρίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας, στο οποίο και εκφράζεται η ικανοποίηση του συμβουλίου για αυτήν την πράξη (<http://www.consilium.europa.eu>).

Η διακήρυξη σε σχέση με την υγεία, λόγω της ανάγκης για γρήγορη υλοποίηση των αρχών που εισήγαγε η συνθήκη του Άμστερνταμ, που προβλέπει ότι θα

εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία για την υγεία του ανθρώπου, κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της κοινότητας, καταγράφηκε στα συμπεράσματα της προεδρίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας (<http://www.consilium.europa.eu>).

Όσον αφορά στον αθλητισμό, σημειώθηκε η διακήρυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που προάγει την ειρήνη και την αμοιβαία κατανόηση μέσω του αθλητισμού και της ολυμπιακής εκεχειρίας, στα συμπεράσματα της προεδρίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας (<http://www.consilium.europa.eu>).

Στο παράρτημα iv των συμπερασμάτων της προεδρίας του ευρωπαϊκού συμβουλίου της Νίκαιας, συμπεριλαμβάνεται η δήλωση σχετικά με τα ειδικά χαρακτηριστικά και την κοινωνική αποστολή του αθλητισμού, που κρίνεται αναγκαίο να αποτελούν κοινό τόπο κατά την εφαρμογή πολιτικών από τα κράτη μέλη της Ένωσης. Συγκεκριμένα, το ευρωπαϊκό συμβούλιο σημείωσε την έκθεση για τον αθλητισμό που υποβλήθηκε στο ευρωπαϊκό συμβούλιο του Ελσίνκι το 1999 από την ευρωπαϊκή επιτροπή, με σκοπό την υπεράσπιση της ισχύουσας κατάστασης των αθλητικών δομών αλλά και τη διαφύλαξη της κοινωνικής αποστολής του αθλητισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την πρωταρχική ευθύνη για την πραγματοποίηση των αθλητικών υποθέσεων έχουν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι αθλητικές οργανώσεις. Στην εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης κρίνεται αναγκαίο να λαμβάνεται υπ' όψιν από την κοινότητα, η κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτισμική αποστολή του αθλητισμού, καθώς στηρίζουν την ιδιαιτερότητά του, ώστε η δεοντολογία και οι διάφορες μορφές αλληλεγγύης που αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διαφύλαξη του κοινωνικού του χαρακτήρα, να τηρούνται και να προωθούνται. Σημειώθηκε επίσης η επιθυμία του ευρωπαϊκού συμβουλίου να διαφυλαχθεί η συνοχή και οι δεσμοί αλληλεγγύης, που είναι σύνδεσμοι των επιπέδων της αθλητικής πρακτικής, του πνεύματος «εν αγωνίζεσθαι», των ηθικών και υλικών συμφερόντων αλλά και της ακεραιότητας των αθλητών με έμφαση στους ανηλίκους (<http://www.consilium.europa.eu>).

Στο εν λόγω παράρτημα των συμπερασμάτων της προεδρίας του ευρωπαϊκού συμβουλίου της Νίκαιας, σημειώνονται για την ερασιτεχνική πρακτική και τον αθλητισμό για όλους τα εξής:

1. Ο αθλητισμός ως δραστηριότητα του ανθρώπου, βασίζεται σε κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτισμικές αξίες. Είναι αρωγός στην ομαλή ένταξη του

άνθρωπου στην κοινωνική ζωή, αλλά και στην ενεργή συμμετοχή του σε αυτή. Συμβάλλει ουσιαστικά στην ανοχή και αποδοχή των διαφορών από άνθρωπο σε άνθρωπο και στην εκμάθηση της τήρησης κανόνων με την ευρεία έννοια.

2. Κρίνεται αναγκαίο, να είναι η αθλητική δραστηριότητα εφικτή για όλους, στο πλαίσιο σεβασμού των προσδοκιών αλλά και των ικανοτήτων τους. Επίσης, ως ποικιλόμορφη καλείται να ανταποκριθεί στον οργανωμένο αγώνα καθώς και στον ατομικό ερασιτεχνισμό.
3. Η σωματική άσκηση και η αθλητική δραστηριότητα αποτελεί σημαντικό μέσο για την ανάπτυξη, αποκατάσταση και κοινωνική ένταξη των ατόμων με ειδικές, σωματικές ή πνευματικές ανάγκες.
4. Ο εθελοντισμός στον αθλητισμό ενθαρρύνεται από τα κράτη μέλη, με μέτρα για την προστασία και αναγνώριση του κοινωνικού και οικονομικού του ρόλου, αλλά πιθανώς και με την υποστήριξη της κοινότητας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της (<http://www.consilium.europa.eu>).

Επίσης, στο εν λόγω παράρτημα σημειώνονται οι απόψεις και αποφάσεις του ευρωπαϊκού συμβουλίου, για το ρόλο των αθλητικών ομοσπονδιών, την προστασία πολιτικών για την επιμόρφωση των αθλητών, την προφύλαξη των νέων αθλητών από τη φαρμακοδιέγερση και τις επιπτώσεις στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και την παραβίαση του ευ αγωνίζεσθαι από το οικονομικό πλαίσιο του αθλητισμού (<http://www.consilium.europa.eu>).

Τέλος, το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας ενέκρινε την ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα, η οποία περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής για τα επόμενα πέντε χρόνια. Ειδικότερα, στον τομέα που αφορά στην ασφάλεια κατά την εργασία, ορίστηκε το έτος 2002 για να αναπτυχθεί η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία. Ενώ στον τομέα του εκσυγχρονισμού της κοινωνικής προστασίας αποφασίστηκε, με δεδομένη τη γήρανση του πληθυσμού, να πραγματοποιηθεί έρευνα έως το έτος 2003 για τις συνθήκες που οδηγούν σε διαρκώς υψηλότερο επίπεδο υγείας (<http://www.ine.otoe.gr>).

Η Συνθήκη της Λισαβόνας

Η συνθήκη υπογράφηκε από τα κράτη μέλη στις 13 Δεκεμβρίου το 2007 και αποφασίστηκε να αποκαλείται συνθήκη της Λισαβόνας, λόγω της υπάρχουσας παράδοσης, ενώ τέθηκε σε ισχύ στις 9 Δεκεμβρίου το 2009 (Ιωακειμίδης, 2008).

Η συνθήκη περιλαμβάνει, το κυρίως τμήμα με τις τροποποιήσεις των συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 1) και την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινότητας (άρθρο 2), καθώς και τις τελικές διατάξεις (άρθρα 3-7), (Ιωακειμίδης, 2008).

Τη ρητή αποδοχή της νομικής δέσμευσης, του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβάνει η συνθήκη, θεωρώντας ότι αντικατοπτρίζει την πλειονότητα των δικαιωμάτων, που κρίνει αναγκαίο να έχουν όλοι οι πολίτες της Ένωσης, σε σχέση με τα θεσμικά της όργανα, λόγω των εγγυήσεων που παρέχει (<http://europa.eu>).

Στο άρθρο 6 καταγράφεται η αναγνώριση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των αρχών που εμπεριέχονται στο χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις 7 Δεκεμβρίου το 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου το 2007. Η νομική ισχύς που αποδόθηκε στο χάρτη είχε ως συνέπεια τρεις ουσιαστικές ρυθμίσεις:

1. Την εφαρμογή του χάρτη από τα όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη της στο βαθμό που εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.
2. Την επιβεβαίωση από τον χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως αυτά κατοχυρώνονται στην ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και πηγάζουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών.
3. Και τέλος το γεγονός ότι ο χάρτης δεν αποτελεί προέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, καθώς δεν τροποποιεί τις υφιστάμενες αλλά ούτε θεσπίζει νέες (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2008).

Η έλλειψη αποδοχής της νομικής δέσμευσης του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων από ορισμένα κράτη μέλη, προσάρτησε στη συνθήκη της Λισαβόνας πρωτόκολλο για την εφαρμογή του χάρτη σε αυτά.

Στις ειδικές τροποποιήσεις που περιλαμβάνουν τις κατηγορίες και τους τομείς των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, ενυπάρχει ο νέος τίτλος, ο επονομαζόμενος: τίτλος 1 που περιλαμβάνει τα νέα άρθρα 2Α έως 2Ε. Το άρθρο 2Ε ορίζει την αρμοδιότητα της Ένωσης να προβαίνει σε δράσεις καλύτερα συντονισμένες, ώστε να λειτουργεί συμπληρωματικά στη δράση των κρατών μελών, όσον αφορά τους εν λόγω τομείς στην ευρωπαϊκή τους διάσταση:

1. προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας,
2. βιομηχανία,
3. πολιτισμός,
4. τουρισμός,
5. παιδεία, επαγγελματική εκπαίδευση, νεολαία και αθλητισμός,
6. πολιτική προστασία,
7. διοικητική συνεργασία.

Όσον αφορά την υγεία το άρθρο 5Α του τίτλου ΙΙ αναφέρει εκτός των άλλων ότι η Ένωση κατά την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεων της κρίνει αναγκαίο να λαμβάνει υπ' όψιν της την προστασία της ανθρώπινης υγείας. Οι τροποποιήσεις του άρθρου 152 της συνθήκης της Λισαβόνας αφορούν τη δημόσια υγεία και αναφέρονται εκτός των άλλων, στην αντικατάσταση του όρου ανθρώπινη από τον όρο σωματική και ψυχική, στις πρωτοβουλίες που θα ορίζουν τις κατευθυντήριες γραμμές, στην οργάνωση και ανταλλαγή των καλύτερων πρακτικών και των στοιχείων που κρίνονται αναγκαία για την αξιολόγηση των δράσεων, στην θέσπιση μέτρων για την υγεία και από την επιτροπή των περιφερειών, στην απόδοση της ευθύνης στα κράτη μέλη, για τη διαμόρφωση της πολιτικής τους στον τομέα της υγείας, ανεξαρτήτως των δράσεων της Ένωσης. Στη δήλωση για την υγεία που περιλαμβάνεται στη συνθήκη και αφορά το άρθρο 152 αναφέρεται η δήλωση της διάσκεψης για καθορισμό υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας όταν οι εθνικοί κανόνες λειτουργούν ανασταλτικά.

Στον τομέα του αθλητισμού η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέλαβε, συγκεκριμένη αρμοδιότητα από τη χρονική στιγμή που τέθηκε σε ισχύ η συνθήκη της Λισαβόνας. Τον ορισμό του αθλητισμού ως έναν από τους τομείς πολιτικής της Ένωσης, θεσπίζει το άρθρο 6 της συνθήκης λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναποθέτοντας στην Ένωση την πρόωση, οργάνωση και αναπλήρωση των μέτρων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό. Επίσης, το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας ορίζει τις συνιστώσες της πολιτικής για τον αθλητισμό που διέπουν την Ένωση. Το άρθρο αυτό ορίζει την αρμοδιότητα της Ένωσης να προβάλλει και να προωθεί τις ευρωπαϊκές επιδιώξεις στον τομέα του αθλητισμού, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες και τις δομές του με βάση τον εθελοντισμό καθώς και τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του χαρακτήρα. Τα άρθρα αυτά αποτελούν το νομικό υπόβαθρο, για τη διαμόρφωση της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα αυτό βάση προϋπολογισμού και

την ενασχόλησή της με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και εκπαιδευτικές πτυχές του, καθώς και τη σύνδεσή του με άλλους τομείς πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως π.χ. η υγεία και η εκπαίδευση. Επίσης, το συμβούλιο αθλητισμού της απέκτησε τη δυνατότητα, να ορίζει επίσημες συσκέψεις με τους υπουργούς αθλητισμού των κρατών μελών της.

Η κοινή πεποίθηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ότι ο δημόσιος τομέας μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην υλοποίηση των στρατηγικών στόχων της Λισσαβόνας για οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανανέωση, καθιστούν τη βελτίωση της αποδοτικότητας των δημοσίων υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης μεγάλη πρόκληση (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2005). Απάντηση σ' αυτή την πρόκληση αποτελεί η συνθήκη, καθώς δίνει σημαίνουσα βάση στις δημόσιες υπηρεσίες για τη διατήρηση της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής, με το ειδικό πρωτόκολλο που περιλαμβάνει και εμπεριέχει τις βασικές αρχές για να είναι αποτελεσματική η λειτουργία αυτών των υπηρεσιών, ώστε να συμβάλλουν στην μελλοντική δράση για ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό, προτρέπει τα κράτη μέλη της να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε αυτές οι υπηρεσίες τους να εκπληρώνουν την αποστολή τους με επιτυχία, ιδίως όσον αφορά τον οικονομικό και δημοσιονομικό τομέα. Η νομική κατοχύρωση του χάρτη και η αναφορά του στην αναγνώριση από την Ένωση του δικαιώματος πρόσβασης σε όλους τους πολίτες της, σε αυτές τις υπηρεσίες λειτουργεί υποστηρικτικά (<http://europa.eu>).

Η Ένωση έκρινε ότι για να αποδώσουν οι δυνατότητές της τα μέγιστα για τους πολίτες της, είχε ανάγκη από εκσυγχρονισμό και μεταρρυθμίσεις. Οι καινοτομίες που εισήγαγε η συνθήκη μέσω των μεταρρυθμίσεων που θέσπισε, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την καλύτερη εφαρμογή των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα, αλλά και σε τομείς όπως της υγείας, του περιβάλλοντος αλλά και του αθλητισμού (<http://europa.eu>).

Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό

Ο διάλογος της ευρωπαϊκής επιτροπής με τις αθλητικές οργανώσεις ξεκίνησε το 1991, με την έναρξη του πρώτου ευρωπαϊκού φόρουμ για τον αθλητισμό. Η σημασία του ρόλου του στην ευρωπαϊκή κοινωνία, καθώς και η ιδιαίτερη φύση του όσον

αφορά στα χαρακτηριστικά και την κοινωνική αποστολή του στην εφαρμογή κοινών πολιτικών, αναγνωρίστηκαν στη «δήλωση του Άμστερνταμ» το 1997, αλλά και στη «δήλωση της Νίκαιας» τον Δεκέμβριο του 2000 από το ευρωπαϊκό συμβούλιο. Το 2005 διοργανώθηκε από την επιτροπή, διαβούλευση με τίτλο: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο αθλητισμός: η εκπλήρωση των προσδοκιών». Την προβολή και προώθηση του ευρωπαϊκού αθλητισμού και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, αλλά και τη νομική του σαφήνεια, έθεσαν ως αιτήματα εκπρόσωποι των κρατών μελών αλλά και μη κυβερνητικοί εκπρόσωποι στην επιτροπή, στο πλαίσιο αυτής της διαβούλευσης (Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό- σύντομη έκδοση, 2007).

Τα θεσμικά όργανα της Ευρώπης αναγνώρισαν τη σημαντικότητα του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία, σε σχέση με τις δομές όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η κοινωνική ενσωμάτωση και ο πολιτισμός. Οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε διάφορους τομείς στην Ευρώπη, έχουν αντίκτυπο και στον αθλητισμό, εφόσον έγκειται στην εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου (Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό, 2007).

Η σύνταξη της Λευκής Βίβλου για τον αθλητισμό(2007) από την επιτροπή στηρίχθηκε σε ότι προηγήθηκε, όσον αφορά στον αθλητισμό και αποτελεί την πρώτη σφαιρική θεώρησή του. Στόχος της, να δομηθεί η στρατηγική κατεύθυνσή του στην Ευρώπη, να προβληθεί η σημαντικότητά του στη διαμόρφωση της κοινοτικής πολιτικής, να αυξηθεί η ανταπόκριση του κοινού, να πολλαπλασιαστούν οι ενέργειες που σχετίζονται με αυτόν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και τέλος να εφαρμόζεται το κοινοτικό δίκαιο και στον τομέα αυτόν. Στον κοινωνικό του ρόλο, στην οικονομική του έκταση αλλά και στην οργάνωσή του στην Ευρώπη, επικεντρώνεται η εν λόγω βίβλος, ενώ δίνει βάση και στη συνέχειά της.

Την πεποίθηση του ότι η Λευκή Βίβλος (2007) θα συμβάλει στην ενίσχυση της ύπαρξης του αθλητισμού κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι θα λειτουργήσει προς όφελός του, μέσω της ευαισθητοποίησης όσον αφορά στις ανάγκες και ιδιομορφίες του, εξέφρασε ο Jan Figel, ο αρμόδιος επίτροπος του αθλητισμού, στον πρόλογο της σύντομης έκδοσης της Λευκής Βίβλου για τον αθλητισμό(2007).

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξαρτήτου ηλικίας, φύλου και κοινωνικής προέλευσης, δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό. Καθώς το έργο του είναι κοινωνικό, πολιτισμικό και ψυχαγωγικό, μπορεί να τους φέρει σε επαφή και να

βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών αλλά και τις σχέσεις της Ένωσης με άλλα κράτη, μη μέλη.

Το 2007 Λευκή Βίβλος για μια ευρωπαϊκή στρατηγική στα θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη διατροφή, το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία, που προηγήθηκε της εν λόγω βίβλου (2007), έδωσε έμφαση στις ενέργειες για αύξηση του ποσοστού της σωματικής άσκησης. Συνεπώς οι ενέργειες που προτείνονται στις δύο βίβλους θα λειτουργούν αλληλοβοηθητικά. Ως μέσο σωματικής άσκησης, το αθλητικό κίνημα ασκεί μέγιστη επιρροή στους πολίτες. Ωστόσο η δυναμική του για αύξησή της με σκοπό τη βελτίωση της υγείας δεν έχει αξιοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό. Η επιτροπή πρότείνει την προώθηση συνεργασίας των Υπουργείων Υγείας, Εκπαίδευσης και Αθλητισμού των κρατών μελών, με σκοπό την εφαρμογή στρατηγικών με κοινές συνιστώσες για τη μείωση των κινδύνων για την υγεία. Η επιτροπή παροτρύνει επίσης τις αθλητικές οργανώσεις της Ευρώπης να συνειδητοποιήσουν τις δυνατότητές τους για αύξηση της σωματικής άσκησης, με σκοπό τη βελτίωση της υγείας, μέσω της διοργάνωσης ανάλογων δραστηριοτήτων για την προαγωγή του σκοπού αυτού. Η ίδια θα συμβάλλει στην διευκόλυνση της διάδοσης των ανάλογων πληροφοριών και σωστών πρακτικών, για την επίτευξη αυτού του σκοπού ειδικά για τους νέους.

Η Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό(2007) περιλαμβάνει και προβάλλει την πρόταση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, για καθημερινή άσκηση μέτριας έντασης τριάντα λεπτών όσον αφορά στους ενήλικες και εξήντα λεπτών για τα παιδιά, η οποία αναφέρεται και στον αθλητισμό χωρίς όμως να περιορίζεται σε αυτόν.

Τη δέσμευση της επιτροπής για την ανάληψη τριών δράσεων για τη βελτίωση της υγείας μέσω της σωματικής άσκησης, περιλαμβάνει η εν λόγω βίβλος (2007). Οι δράσεις αυτές αφορούν:

1. Τη δημιουργία νέων κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά στη σωματική άσκηση, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, κατά τη διάρκεια του 2008.
2. Την προβολή και υποστήριξη του κοινοτικού δικτύου σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας (H.E.P.A.: Health-Enhancing Physical Activity) αλλά και μικρότερα δίκτυα για εξειδικευμένες δράσεις σε σχέση με συγκεκριμένες εκδοχές του ζητήματος.

3. Τον ορισμό της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας, ως σημαντικότερη σε σχέση με τις δραστηριότητες που συνάδουν με τον αθλητισμό και την ένταξη αυτής στα χρηματοδοτικά μέσα όπως:

- a) Το 7^ο πρόγραμμα - πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (τρόπος ζωής και υγεία).
- b) Το πρόγραμμα για τη δημόσια υγεία 2007-2013 .
- c) Τα προγράμματα «νεολαία» και «ενεργός συμμετοχή του πολίτη στα κοινά» (συνεργασία μεταξύ αθλητικών οργανώσεων, σχολείων, κοινωνίας πολιτών, γονέων και άλλων εταίρων σε τοπικό επίπεδο).

Την αφύπνιση των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα των νέων, μέσω του αθλητισμού, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, με σκοπό να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά, αλλά και της προώθησης του εθελοντισμού, επεχείρησε η επιτροπή. Οι αρχές που προάγει ο αθλητισμός, όπως πειθαρχία στους κανόνες, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός των αντιπάλων, αποδοχή των κανόνων μιας ομάδας, εθελοντική συνδρομή σε μια αθλητική διοργάνωση, συμβάλλουν στην αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και της νομιμότητα των πράξεων τους. Μέσω των προγραμμάτων «Ευρώπη για τους πολίτες» και «νεολαία εν δράσει» η επιτροπή θα ενισχύσει τον αθλητισμό στη βάση του και τον εθελοντισμό σε τομείς όπως οι αθλητικές διοργανώσεις. Με τη σύμπραξη των κρατών μελών, των διαφόρων αθλητικών οργανώσεων, της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, η επιτροπή θα δημιουργήσει δίκτυο για την ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών για τον εθελοντισμό στον αθλητισμό. Σε αυτό θα συμβάλει και η εκπόνηση ευρωπαϊκής μελέτη από την επιτροπή, ώστε να αποδίδεται με τον καλύτερο τρόπο κατά τη χάραξη της ευρωπαϊκής πολιτικής αλλά και των επιμέρους εθνικών.

Καθώς ο αθλητισμός συμβάλλει σημαντικά στην κοινωνική και οικονομική συνοχή με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση συνεκτικών κοινωνιών, η ευρωπαϊκή επιτροπή πιστεύοντας ότι μπορεί να τον αξιοποιήσει αποτελεσματικά στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρότεινε τα προγράμματα «progress», «δια βίου μάθηση», «νεολαία εν δράσει» και «Ευρώπη για τους πολίτες», με σκοπό να προωθούν την κοινωνική ενσωμάτωση μέσω αυτού (Λευκή Βίβλος,2007).

Όσον αφορά στην πολιτική συνοχή, στη Λευκή Βίβλο (2007), αναφέρεται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ρόλο του αθλητισμού στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, της ενσωμάτωσης και των ίσων ευκαιριών, στο πλαίσιο του

προγραμματισμού τους, του ευρωπαϊκού κοινωνικού ταμείου και του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης. Επίσης, προτείνεται στα κράτη μέλη να προωθούν τη δράση που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ταμείου ένταξης.

Άλλα ζητήματα που καταγράφονται στη Λευκή Βίβλο και προτείνονται λύσεις για αυτά από την επιτροπή, όσον αφορά στον αθλητισμό είναι: η αντιμετώπιση της μάστιγας του «ντόπινγκ», η ενίσχυση του ρόλου του σε σχέση με την εκπαίδευση, η καταστολή της βίας και της εξάλειψης του ρατσισμού, η προβολή των αθλητικών αξιών εκτός Ένωσης, η στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης, η οικονομική του διάσταση, οι στοιχειοθετημένες πολιτικές που τον αφορούν, η εξασφάλιση της στήριξης που χρειάζεται, η οργάνωσή του βάσει της ιδιαιτερότητάς του, η ελεύθερη κυκλοφορία των αθλητών ανεξαρτήτου ιθαγένειας, οι μεταγραφές των παικτών και οι μάνατζερ τους, η προστασία των ανήλικων αθλητών, οι διάφορες μορφές οικονομικού εγκλήματος που σχετίζονται με αυτόν τον τομέα, τα μέσα ενημέρωσης και η σχέση τους και τέλος η διαδικασία αδειοδότησης των αθλητικών σωματείων.

Η επιτροπή μέσω διαλόγου με τα κράτη μέλη και τους υπουργούς αθλητισμού, με τους αθλητικούς παράγοντες και με τους πολίτες, δήλωσε τη συνεχή παρακολούθηση των δράσεων που τέθηκαν στη Λευκή Βίβλο για τον αθλητισμό (2007). Για το λόγο αυτό θα πραγματοποιεί ετήσια συγκέντρωση με όλους τους αθλητικούς παράγοντες, θα διοργανώνει συζητήσεις με συγκεκριμένα θέματα για τον αθλητισμό, θα προωθεί την προβολή του ευρωπαϊκού αθλητισμού μέσω των διοργανώσεων και θα συμβάλλει στην εξάπλωση της δράσης: «Ευρωπαϊκές αθλητικές πρωτεύουσες». Η πρόταση της επιτροπής στα κράτη μέλη, για την ενίσχυση του προγράμματος για τον αθλητισμό, που ενέκριναν το 2004 οι υπουργοί αθλητισμού ήταν, να ορίζονται με κοινή συμφωνία οι προτεραιότητες όσον αφορά την πολιτική για τον αθλητισμό και να αποδίδονται συχνά στοιχεία στους υπουργούς αθλητισμού.

Τέλος, η επιτροπή οργάνωσε συνέδριο το φθινόπωρο του 2007 για την παρουσίαση της βίβλου (2007) στους αθλητικούς παράγοντες και έως το τέλος του 2007 αποδόθηκαν στους υπουργούς αθλητισμού τα συμπεράσματα που προέκυψαν από το συνέδριο. Η επιτροπή διαβίβασε, επίσης, τη βίβλο (2007) στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, την επιτροπή των περιφερειών και την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή.

Λευκή Βίβλος για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη διατροφή, το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η κακή διατροφή, το υπερβολικό βάρος και η παχυσαρκία, ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό, στην αύξηση του ποσοστού των μη μεταδιδόμενων νόσων, στις οποίες ανήκουν και οι καρδιαγγειακές παθήσεις αλλά και ο καρκίνος. Έρευνες των κρατών μελών της Ευρώπης που ανήκουν στον Οργανισμό έδειξαν, ότι το 30 με 80% του ενήλικου πληθυσμού τους είναι υπέρβαροι. Συνεπώς η παχυσαρκία λαμβάνει διαστάσεις επιδημίας που εγκυμονεί κινδύνους για την επόμενη γενιά. Αυτό επιβεβαιώνουν στοιχεία του παγκόσμιου παρατηρητήριου υγείας, καθώς το υπερβολικό βάρος και η παχυσαρκία ευθύνονται για 320.000 θανάτους ανδρών και γυναικών σε είκοσι χώρες της δυτικής Ευρώπης κάθε χρόνο(W.H.O, 2013).

Η λευκή βίβλος για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη διατροφή(2007), το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία, βασίστηκε στη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας και σε δύο σημαντικές δράσεις της επιτροπής. Συγκεκριμένα στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα δράσης για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία, καθώς και στην πράσινη βίβλο «προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης: μια ευρωπαϊκή διάσταση για την πρόληψη του υπερβολικού βάρους, της παχυσαρκίας και των χρόνιων παθήσεων». Η λευκή βίβλος για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας(2007), ορίζει ως σωματική άσκηση μια σειρά δραστηριοτήτων από τα οργανωμένα αθλήματα, έως την «ενεργή μετακίνηση» ή τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο και υποστηρίζει ότι πρέπει να υποστηριχθούν, μέσω της ανάπτυξης του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Στόχος της εν λόγω λευκής βίβλου, είναι η προβολή μιας εκτεταμένης ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη μείωση των προβλημάτων υγείας, που πηγάζουν από την κακή διατροφή, το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία, μέσω της σύμπνοιας των ευρύτερων πολιτικών, όπως αυτής για τα τρόφιμα ή τον αθλητισμό, ή την εκπαίδευση αλλά και τις μεταφορές. Για την επίτευξή του εστίασε στις ενέργειες που έγκεινται στην αρμοδιότητα της κοινότητας, όπως στη θέσπιση νομοθετικών πράξεων ή στη χρηματοδότηση ανάλογων προγραμμάτων ή στον ορισμό συγκριτικών δεικτών για την εποπτεία των κρατών μελών στο σύνολό τους.

Τέσσερις κατηγορίες ενεργειών που είναι αναγκαίο να παρθούν, από το τοπικό ως το κοινοτικό επίπεδο προτάθηκαν στην εν λόγω λευκή βίβλο για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας.

Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσονται οι ενέργειες που περιλαμβάνονται στη στρατηγική και στοχεύουν στην αντιμετώπιση των βασικών αιτιών που εγκυμονούν κινδύνους για την υγεία, μέσω της βελτίωσης της διατροφής και της αύξησης της σωματικής άσκησης.

Στη δεύτερη οι ενέργειες που αποβλέπουν στην κάλυψη του μεγαλύτερου φάσματος της κυβερνητικής πολιτικής κάνοντας χρήση της νομοθεσίας, της συνεργασίας του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών.

Στην τρίτη περιγράφονται οι τομείς που είναι αναγκαίο να συμβάλουν για να επιτευχθεί η στρατηγική, όπως η βιομηχανία των τροφίμων, η κοινωνία των πολιτών, αλλά και τοπικοί παράγοντες, όπως δημοτικές οργανώσεις και τα σχολεία.

Στην τελευταία τονίζεται η σημασία της παρακολούθησης των ενεργειών, που συμβάλλουν στη βελτίωση της διατροφής και την αύξηση της σωματικής άσκησης, ώστε να υπάρχει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ενεργειών και τροποποίηση όσων χρειάζονται για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

Καθώς δεν υπάρχει συνάφεια στην κατάρτιση συλλογής των δεικτών που αφορούν την παχυσαρκία σε εθνικό επίπεδο των κρατών μελών, η επιτροπή πρότεινε την παρακολούθηση σε τρία επίπεδα:

1. Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο για τη διασφάλιση συγκρίσιμων στοιχείων σχετικά με τους δείκτες υγείας στην ευρωπαϊκή κοινότητα, που αφορούν τη διατροφή και τη σωματική άσκηση.
2. Στο περιεχόμενο των ενεργειών των κρατών μελών ώστε να είναι εφικτή η παρακολούθηση και η αξιολόγησή τους.
3. Στις μεμονωμένες ενέργειες και προγράμματα που πηγάζουν από την κοινωνία.

Τις ενέργειες της ευρωπαϊκής πλατφόρμας δράσης για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία, από το Μάρτιο του 2005 με σκοπό τη δημιουργία ενός κοινού φόρουμ με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, περιλαμβάνει η βίβλος. Την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας, μέσω εθελοντικών ενεργειών, έχει ως στόχο το φόρουμ, καθώς τα μέλη του έχουν δεσμευτεί, στους

τομείς που δραστηριοποιούνται να εκτελούν ενέργειες που συμβάλουν στη μείωση της παχυσαρκίας. Περισσότερες από 200 πρωτοβουλίες πήραν τα μέλη της πλατφόρμας μέσα σε δύο χρόνια για την προβολή και προώθηση της σωστής διατροφής και της σωματικής άσκησης. Οι δραστηριότητες που προωθούν το περπάτημα και τη χρήση ποδηλάτου υποστηρίζονται από την πρωτοβουλία «CIVITAS» και το πρόγραμμα «Ευφυής ενέργεια-Ευρώπη». Οι τοπικές αρχές ενθαρρύνονται για να συμμετέχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα .

Το πρότυπο της ευρωπαϊκής πλατφόρμας, είναι μοντέλο προς μίμηση για όλα τα κράτη μέλη αλλά και για την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη του για την ανάπτυξη του αθλητισμού, αλλά και το οργανωτικό πλαίσιο των προγραμμάτων άθλησης για όλους ορίζουν, ότι ο οργανισμός που θα πραγματοποιήσει τέτοια προγράμματα, υποχρεούται να έχει ιστοσελίδα αλλά και πλατφόρμα ανάρτησης όλων των αποφάσεων και αξιολογήσεων των δράσεων του. Επιπροσθέτως η νεότερη νομοθεσία θεσπίζει, ότι για τη χρηματοδότηση των δράσεων είναι αναγκαία η συνέργια και συνεργασία εταίρων, από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Ο ρόλος και η συμβολή του ιδιωτικού φορέα, στην προαγωγή της σωστής διατροφής και της σωματικής άσκησης περιγράφονται στην εν λόγω βίβλο. Εκτός από τις δράσεις που μπορεί να αναλάβει και αναφέρονται στην υγιεινή διατροφή, περιλαμβάνονται και αυτές που αφορούν την άθληση και είναι:

1. Η εκστρατεία διαφήμισης και προώθησης της σωματικής άσκησης από τις αθλητικές οργανώσεις σε συνεργασία με εκπροσώπους της δημόσιας υγείας.
2. Η υιοθέτηση ορθών πρακτικών που χρησιμοποιούνται από οργανώσεις στους τομείς της υγείας, του αθλητισμού και είναι αποτελεσματικές.

Την έγκριση του χάρτη του παγκόσμιου οργανισμό υγείας, ώστε να αναπτυχθεί ένα σύστημα ουσιαστικής επιτήρησης της διατροφής και της άσκησης, αναφέρει η επιτροπή στη λευκή βίβλο για μια στρατηγική για θέματα υγείας.

Το άρθρο 168 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τη δράση της για την υγεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει μεγάλη σημασία στην υγεία των πολιτών της, για αυτό το λόγο η πολιτική της στον τομέα αυτό λειτουργεί συμπληρωματικά στις εθνικές πολιτικές, βοηθώντας τα κράτη μέλη να ανταπεξέρχονται στους κινδύνους που την απειλούν αλλά και δημιουργώντας οικονομίες κλίμακας από την κοινή χρήση οικονομικών πόρων. Εξακόσια εβδομήντα

τρία σχέδια και λειτουργικές δαπάνες που λειτουργούν υποστηρικτικά και αφορούν διάφορες πρωτοβουλίες για την υγεία, έχουν χρηματοδοτηθεί από το 2003 μέσω του προγράμματος για την υγεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από άλλες πηγές όπως τα διαθρωτικά ταμεία ή τα ερευνητικά προγράμματα (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013). Ανάμεσα στους κύριους στόχους της πολιτικής για την υγεία είναι η προαγωγή υγιέστερων τρόπων ζωής αλλά και η προαγωγή της ευεξίας για τους πολίτες της. Για την επίτευξη αυτών συγκρότησε ομάδα για θέματα διατροφής και σωματικής άσκησης, με σκοπό την αναζήτηση λύσεων για τα προβλήματα υγείας, που προέρχονται από την παχυσαρκία, με συμμετέχοντες εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ένωσης(Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013).

Το Πρόγραμμα δράσης για τη δημόσια υγεία της περιόδου 2014-2020, πρότεινε η ευρωπαϊκή επιτροπή, τονίζοντας το ρόλο που διαδραματίζει η καλή υγεία στην ποιότητα ζωής, στην αύξηση της παραγωγικότητας στην εργασία, με αποτέλεσμα την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών των κρατών μελών της Ένωσης. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στα τετρακόσια σαράντα έξι εκατομμύρια ευρώ, για τη χρονική περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 2014 έως και 31^η Δεκεμβρίου 2020(<http://europa.eu>).

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ «Προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης: μια ευρωπαϊκή διάσταση για την πρόληψη του υπερβολικού βάρους, της παχυσαρκίας και των χρόνιων παθήσεων»

Στη συνθήκη της Ρώμης εκφράστηκαν οι ανησυχίες της κοινότητας για θέματα όπως η υγεία και η προστασία των καταναλωτών και το περιβάλλον. Στη συνθήκη ίδρυσης της ευρωπαϊκής κοινότητας με το άρθρο 3 κατοχυρώνεται η επίτευξη υψηλού επιπέδου υγείας ως κοινοτικός στόχος. Στον τίτλο XIII για τη δημόσια υγεία, το άρθρο 152 (πρώην 129) ορίζει, ότι όλες οι πολιτικές και οι δράσεις της κοινότητας, θα εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου. Παρ' όλα αυτά, η δράση της κοινότητας λειτουργεί συμπληρωματικά, όσον αφορά τις εθνικές πολιτικές, με σκοπό τη βελτίωση της δημόσιας υγείας. Στη συνέχεια η συνθήκη του Άμστερνταμ με την τροποποίηση του άρθρου 152, είχε ως στόχο την αύξηση του ελέγχου από την πλευρά της κοινότητας, για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας (<http://europa.eu>).

Τα συμπεράσματα του συμβουλίου της Ευρώπης, που καταγράφονται στο ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με την παχυσαρκία, τη διατροφή και την σωματική άσκηση, πήραν την έγκριση από το συμβούλιο για την απασχόληση, την κοινωνική πολιτική, την υγεία και τους καταναλωτές, στις 3 Ιουνίου του 2005.

Το ενημερωτικό σημείωμα αρχίζει με την υπενθύμιση του συμβουλίου στο περιεχόμενο του άρθρου 152 της συνθήκης. Κάνει αναφορά σε όλα τα ψηφίσματα καθώς και στα συμπεράσματα προηγούμενων συμβουλίων σχετικά με την υγεία, τη διατροφή και τις δράσεις που τις αφορούν, από το 1990 έως και την ημερομηνία συγγραφής του σημειώματος. Περιέχει τη διακοίνωση της προαγωγής της υγείας και της πρόληψης των ασθενειών, μέσω της εφαρμογής στρατηγικών που προάγουν τη σωματική άσκηση και τη σωστή διατροφή, ως έναν από τους βασικούς στόχους του προγράμματος 2003-2008 στον τομέα της δημόσιας υγείας. Τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει την παγκόσμια στρατηγική για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία, όπως ορίστηκε στην παγκόσμια συνέλευση υγείας το 2004, καθώς αναγνωρίζει τη συμβολή του υγιεινού τρόπου διατροφής και της σωματικής άσκησης για την πρόληψη αλλά και τη μείωση ορισμένων ασθενειών και παθήσεων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Παραδέχεται τις υπάρχουσες ανισότητες εντός των κρατών μελών, όσον αφορά στη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την παχυσαρκία και αναγνωρίζει την ανάγκη αντιμετώπισής τους. Ειδικά για την παχυσαρκία τονίζει, ότι χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, για την αντιμετώπισή της. Την πλατφόρμα δράσης για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία που δημιούργησε η επιτροπή, χαιρετίζει και παροτρύνει τα κράτη μέλη να συνάδουν οι εθνικές στρατηγικές τους με αυτήν της ευρωπαϊκής πλατφόρμας. Θεωρεί σημαντικό να υπάρχει συνέργεια στις κοινοτικές πολιτικές που αφορούν στην υγιεινή διατροφή και τη σωματική άσκηση με αυτές της υγείας, της γεωργίας, των μεταφορών, του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και της παιδείας. Επισημαίνει την αξία της σωματικής άσκησης ως αναγκαία προϋπόθεση του υγιεινού τρόπου ζωής και τη σημασία εκμάθησής της καθώς και του αθλητισμού ως απόλαυση στο σχολείο και στον ελεύθερο χρόνο. Προτρέπει τα κράτη μέλη και κατά περίπτωση την επιτροπή, να αναλάβουν πρωτοβουλίες, με στόχο την προαγωγή της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης, ώστε να:

1. Υπάρχει σύμπνοια στις πολιτικές που ασκούνται, σε τοπικό περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όσον αφορά στην προώθηση της σωστής διατροφής και της άσκησης.
2. Εξετάζονται οι επιλογές του πληθυσμού σε σχέση με τη διατροφή και την άσκηση, με σκοπό την ανάπτυξη της έρευνας για αυτές τις επιλογές και την ανάληψη των κατάλληλων δράσεων για τη βελτίωσή τους.
3. Προτρέπουν τα παιδιά και τους νέους να ασκούνται καθημερινά.
4. Διαμορφωθεί κατάλληλα το περιβάλλον των πόλεων και να διευκολύνει τους πολίτες να ασκούνται (<http://europa.eu>).

Για τη συγγραφή και υποβολή της Πράσινης Βίβλου για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία εντός του 2005, το ευρωπαϊκό συμβούλιο επαίνεσε την επιτροπή.

Στην προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης με την υποβολή της Πράσινης Βίβλου στόχευσε η επιτροπή, με τη σύμπραξη όλων των ενδιαφερόμενων μερών, των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και της κοινωνίας των πολιτών, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των προβλημάτων της υγείας συνεπώς και των δαπανών της, με ταυτόχρονη αύξηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών μελών.

Την παρουσίαση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας δράσης για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία περιέχει η Πράσινη Βίβλος. Σκοπός της είναι να παροτρύνει τα κράτη μέλη, την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση να προβούν σε δράσεις για την προαγωγή της σωστής διατροφής και της ανάγκης για σωματική άσκηση. Οι λύσεις που θα προτείνονται από την ίδια θα ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πλατφόρμα αντιμετωπίζεται από την επιτροπή ως μέσο μη νομοθετικής δράσης, αλλά και ως βασικός συντονιστής των φορέων που σχετίζονται με τη βελτίωση της υγείας. Οι υπουργοί αθλητισμού των κρατών μελών συμφώνησαν, να υποστηρίξουν την πλατφόρμα με τις αποφάσεις τους.

Δίκτυο για τη διατροφή και τη σωματική άσκηση δημιούργησαν οι υπηρεσίες της επιτροπής, με εμπειρογνώμονες από όλα τα κράτη μέλη, την παγκόσμια οργάνωση υγείας και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις από τους τομείς που αφορούν τους καταναλωτές και την υγεία, με σκοπό τη δημιουργία από την επιτροπή των κατάλληλων δραστηριοτήτων για τη βελτίωση της διατροφής και την προβολή της

σωματικής άσκησης, με αποτέλεσμα τη μείωση της παχυσαρκίας. Το δίκτυο συνέβαλλε ενεργά στη δημιουργία της Πράσινης Βίβλου.

Η προσέγγιση της επιτροπής στον τομέα της υγείας για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας, περιλαμβάνει την προβολή και προώθηση του υγιεινού τρόπου ζωής με σωματική άσκηση, την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και τη διαμόρφωση του κατάλληλου περιβάλλοντος. Για την επίτευξη αυτών κρίθηκε αναγκαίο να υπάρχει σύμπραξη και κάλυψη από τις πολιτικές της Ένωσης, όπως του αθλητισμού, των κοινωνικών υποθέσεων και του περιβάλλοντος. Η δημιουργία των κατάλληλων μηχανισμών από την επιτροπή, συνέβαλε ενεργά σε αυτό. Για να λάβει την απαιτούμενη πληροφόρηση από τη διαβούλευση, το πρώτο ερώτημα που έθεσε, αφορούσε το μέγεθος της συμβολής των κοινοτικών πολιτικών στην προώθηση της υγιεινής διατροφής και της άσκησης στο κατάλληλο περιβάλλον.

Την πρότασή της για ένα νέο πρόγραμμα υγείας κατέθεσε η επιτροπή στην Πράσινη Βίβλο, με εστίαση ιδιαίτερα στους τομείς της διατροφής και της σωματικής άσκησης. Το ερώτημα για τη συμβολή αυτών των παραγόντων στη βελτίωση της υγείας των πολιτών, που έθεσε στη διαβούλευση για τη βελτίωση του προγράμματος υγείας, αφορούσε τους αρμόδιους στη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, τους επαγγελματίες στον κλάδο της υγείας, τα μέσα ενημέρωσης καθώς και το ευρύτερο κοινό.

Τέλος, τη δημιουργία κοινής προσέγγισης για την προβολή της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης, μέσω της ενσωμάτωσής τους στην κοινή πολιτική που θα ασκείται σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, πρότεινε η επιτροπή μέσω της Πράσινης Βίβλου.

Στα αποτελέσματα της διαβούλευσης της Πράσινης Βίβλου καταγράφηκε έντονα η άποψη για την αναγκαιότητα της συνεργασίας της κοινότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διοίκησης, της συνοχής και συνέπειας στην εφαρμογή των πολιτικών της και του συντονισμού των ενεργειών μέσω του καταρτισμού ενός σχεδίου δράσης.

Η δημιουργία ενός παγκόσμιου οργανισμού υγείας ήταν ένα από τα σημαντικότερα θέματα που τέθηκαν κατά τη συνεδρίαση για την ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών. Η ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας θεσπίστηκε με καταστατικό χάρτη που τέθηκε σε ισχύ στις 7 Απριλίου το 1948 (<http://www.who.int>).

Ο εν λόγω οργανισμός έχει την πλήρη αρμοδιότητα για τα θέματα που αφορούν στην παγκόσμια υγεία, στο πλαίσιο λειτουργίας των Ηνωμένων Εθνών, τη διαμόρφωση έρευνας, τη θέσπιση κανόνων και προτύπων, τη δημιουργία επιλογών ορθής πολιτικής, την παροχή τεχνικής υποστήριξης σε χώρες που χρήζουν βοήθειας και τέλος την παρατήρηση και την αξιολόγηση των τάσεων στον τομέα αυτό (<http://www.who.int>). Λόγω αυτής της αρμοδιότητας διαμόρφωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξασφάλιση της υγείας που αφορούν όσους εμπλέκονται με τον τομέα αυτό. Στην κατευθυντήρια γραμμή 2 αναφέρει: «όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς για την ανάπτυξη του αθλητισμού θα πρέπει να ανατρέχουν στις λεπτομερείς οδηγίες των εγγράφων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σχετικά με τη σωματική δραστηριότητα και να αναζητούν τρόπους για την εφαρμογή τους». Ενώ στην κατευθυντήρια γραμμή 3 «οι δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες σε διάφορους τομείς σε σχέση με τον αθλητισμό και την υγεία, θα πρέπει να υποστηρίζουν η μια την άλλη, μέσω της διατμηματικής συνεργασίας για την εφαρμογή πολιτικών που μπορούν να κάνουν πιο εύκολες και πιο ελκυστικές για τους ιδιώτες τις διαδικασίες, ώστε να αυξήσουν το επίπεδο της φυσικής δραστηριότητάς τους» (W.H.O, 2010).

Η 7^η Απριλίου ημερομηνία ίδρυσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας έχει καθιερωθεί ως παγκόσμια ημέρα υγείας. Κάθε χρόνο αφιερώνεται με ανάλογο όνομα σε διαφορετικό παράγοντα, που αποτελεί κίνδυνο για την υγεία με σκοπό την επίλυση του προβλήματος. Το 2002 ονομάστηκε κίνηση για την υγεία, σε μια προσπάθεια να προβάλλει την αξία του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης στην υγεία (<http://www.who.int>). Η πεντηκοστή έβδομη συνέλευση του οργανισμού υιοθέτησε με σχετικό ψήφισμα για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία την «παγκόσμια στρατηγική για τη διατροφή, τη σωματική δραστηριότητα και την υγεία», η οποία προτρέπει κάθε χρόνο να γιορτάζεται «η κίνηση για την υγεία» με σκοπό την προβολή της σωματικής δραστηριότητας ως βασική παράμετρος για την υγεία και την ευημερία. Για την επίτευξη αυτού προτείνει :

1. την ένταξη της σωματικής δραστηριότητας στις εθνικές αλλά και τοπικές πολιτικές και προγράμματα,

2. την αύξηση της συμμετοχής στη σωματική δραστηριότητα χωρίς αποκλεισμούς, με τη δημιουργία των ανάλογων προϋποθέσεων σε όλους τους τομείς της ζωής τους, βάσει των κατάλληλων ρυθμίσεων (Διυπηρεσιακή ομάδα εργασίας για τον αθλητισμό, την ανάπτυξη και την ειρήνη, 2003).

Το 2004 πραγματοποιήθηκε η παγκόσμια συνέλευση υγείας, με τη συμμετοχή του παγκόσμιου οργανισμού υγείας και των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών. Η συνέλευση ενέκρινε την παγκόσμια στρατηγική για τη διατροφή και την υγεία, τις αρχές που τη διέπουν και τις δράσεις αλλά και τις ευθύνες των κρατών μελών, της παγκόσμιας οργάνωσης υγείας, της κοινωνίας των πολιτών, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και του ιδιωτικού τομέα για την αύξηση της σωματικής άσκησης και την προώθηση της υγιεινής διατροφής (World Health Organization, 2004).

Το 2006 στην Κωνσταντινούπολη πραγματοποιήθηκε υπουργική διάσκεψη των κρατών μελών της ευρωπαϊκής περιφέρειας του παγκόσμιου οργανισμού υγείας. Απόρροια της εν λόγω σύσκεψης ήταν η έγκριση του ευρωπαϊκού χάρτη για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας, που εμπεριέχει την αναγνώριση της σημασίας της σωματικής δραστηριότητας και της υγιεινής διατροφής, καθώς και τις απαιτούμενες δράσεις κατά της παχυσαρκίας και την τοποθέτησή τους σε υψηλή θέση στην πολιτική ατζέντα της (World Health Organization, 2006).

Το 2008 στη συνέλευση για την υγεία εγκρίθηκε το σχέδιο δράσης 2008-2013 της παγκόσμιας στρατηγικής, για την πρόληψη και τον έλεγχο των μη μεταδιδόμενων ασθενειών. Στην προαγωγή της σωματικής δραστηριότητας για τη δημόσια υγεία, επικεντρώνεται ένας από τους στόχους του σχεδίου δράσης (World Health Organization, 2008).

Το 2010 κατά τη διάρκεια της εβδομάδας 7 με 11 Απριλίου που ήταν αφιερωμένη στην παγκόσμια ημέρα υγείας, με την εκστρατεία «1000 πόλεις, 1000 ζωές», διοργανώθηκαν εκδηλώσεις σε όλο τον κόσμο. Στόχοι της εκστρατείας ήταν:

1. η δημιουργική χρησιμοποίηση των δημοσίων χώρων για την υγεία, μέσω δραστηριοτήτων στα πάρκα και εποικοδομητικών συναντήσεων στα δημαρχεία,

2. η συλλογή χιλίων ιστοριών από τη δράση πρωταθλητών υγείας που μένουν σε πόλεις και επέδρασαν θετικά στην υγεία των πόλεών τους (<http://www.who.int>).

Ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας αναγνωρίζοντας τον αυξανόμενο κίνδυνο εξάπλωσης των μη μεταδιδόμενων ασθενειών λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, εξέδωσε το 2010 συστάσεις για τη σημασία της σωματικής άσκησης για την υγεία, παρέχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο έναν οδηγό για τη χάραξη της πολιτικής για την υγεία των κρατών (World Health Organization, 2010).

Η αναφορά για την παγκόσμια υγεία του παγκόσμιου οργανισμού υγείας το 2006 επεσήμανε, ότι η σωματική αδράνεια είναι ο τέταρτος παράγοντας που αποτελεί κίνδυνο για την υγεία και ευθύνεται για το 5-10% των θανάτων στην Ευρώπη, ανάλογα με τη χώρα (World Health Organization, 2002). Επίσης, σύμφωνα με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας, σχεδόν ένα εκατομμύριο θάνατοι στην Ευρώπη οφείλονται, στην ελλιπή σωματική άσκηση (World Health Organization, 2009). Έρευνα του Ευρωβαρόμετρου το 2006, που αφορούσε στην υγεία και τα τρόφιμα κατέδειξε, ότι κατά μέσο όρο οι άνθρωποι ξοδεύουν, καθημένοι μεγαλύτερη διάρκεια από αυτή των έξι ωρών (European Commission Eurobarometer 64.3, 2006). Και εν συνεχεία, έρευνα του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα το 2010, κατέδειξε ότι το 34% των ερωτηθέντων συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες ή κάνουν σωματική άσκηση σπάνια ή και ποτέ και το 40% ασκείται μια φορά τουλάχιστον την εβδομάδα, ενώ τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά επιδρούν καταλυτικά στη συμμετοχή στην άσκηση (European Commission Eurobarometer 72.3, 2010).

Τα ευρήματα αυτά ώθησαν το περιφερειακό γραφείο για την Ευρώπη του παγκόσμιου οργανισμού υγείας, να εκδώσει μια ανάλυση του περιεχομένου της ευρωπαϊκής πολιτικής σε σχέση με τον αθλητισμό για την ενίσχυση της υγείας και την υποστήριξή της με τις ανάλογες δράσεις, μέσω της συνεργασίας των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη χάραξη της πολιτικής από δεκαοκτώ κράτη μέλη. Η χρηματοδότηση αυτού του έργου αποτελεί μέρος των προσπαθειών της Ένωσης και των κρατών μελών, για τη ενίσχυση και βελτίωση του τομέα αυτού. Το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας συνέβαλε, καθώς επισημαίνει τη σημασία της συνεργασίας για την επίτευξη κοινής προόδου, στο σημαντικό τομέα του αθλητισμού, στα κράτη μέλη.

Τα επίσημα έγγραφα της Ένωσης που δίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά στον αθλητισμό σε σχέση με τη διατροφή, την υγεία, τη σωματική δραστηριότητα, παρατηρήθηκε, ότι αναφέρονται εκ περιτροπής, χωρίς άμεση εφαρμογή και δημιουργία των απαιτούμενων συνεργασιών, στις στρατηγικές των κρατών μελών, με συνέπεια τα αποτελέσματα να μην είναι τα προσδοκώμενα.

Όσον αφορά στην ανάπτυξη πολιτικής για τον τομέα του αθλητισμού, δε μπορεί να υπάρξει σαφής κατάληξη σε συμπεράσματα, καθώς δεν καταγράφεται ιστορική ανασκόπηση της πολιτικής για τον τομέα αυτόν. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει η ένδειξη για ανάπτυξη εθνικής πολιτικής, με συγκεκριμένο πλαίσιο που ορίζεται από την αθλητική νομοθεσία των δεκαοκτώ κρατών μελών.

Τα στοιχεία των νεότερων κρατών μελών αποδεικνύουν την πρόσφατη χάραξη στρατηγικής για τον αθλητισμό, ενώ μόνο το ένα τρίτο των παλαιότερων προέβησαν σε αντίστοιχη πράξη. Η χρονική διάρκεια των εθνικών στρατηγικών κυμαίνεται από δύο έως είκοσι χρόνια. Στη διαμόρφωση βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων σχεδίων στρατηγικής προέβησαν λίγα μόνο από τα δεκαοκτώ κράτη μέλη. Κάποια από τα νεότερα παρουσίασαν ισχυρούς δεσμούς του αθλητισμού με την παράδοσή τους, γεγονός που συμβάλλει στην ανάπτυξή του βάσει συγκεκριμένων πολιτικών, ενώ για τα παλαιότερα ο συνδυασμός της στρατηγικής τους με άλλους τομείς όπως, η σωματική δραστηριότητα ή η διατροφή μπορεί να πραγματοποιηθεί με μεγαλύτερη ευκολία.

Η αναγνώριση της σημασίας του αθλητισμού στην υγεία των πολιτών των κρατών μελών καταγράφεται σε όλες τις στρατηγικές, καθώς και η ύπαρξη συνολικών στόχων για την αύξηση της συμμετοχής στον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα την υγεία. Για την επίτευξη αυτού του αποτελέσματος είναι αναγκαίες οι συντονισμένες προσπάθειες μέσω συνεργιών και η χάραξη στρατηγικών που να σχετίζονται με την καταπολέμηση του σωματικού βάρους, της παχυσαρκίας και των μη μεταδιδόμενων ασθενειών. Αξιοσημείωτο πάντως είναι το γεγονός, ότι ενώ οι όροι αθλητισμός και σωματική δραστηριότητα χρησιμοποιούνται σε όλες τις στρατηγικές, δεν είναι σαφής η ερμηνεία τους. Ειδικά για τη σωματική δραστηριότητα, αναφέρεται γενικά χωρίς να υπάρχει στόχευση σε συγκεκριμένες ομάδες, σε λιγότερο από τις μισές στρατηγικές των δεκαοκτώ κρατών μελών. Μόνο τρεις περιλαμβάνουν ειδικές συστάσεις για φυσική δραστηριότητα.

Γενικούς στόχους για τη συμμετοχή στον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα, περιείχαν όσες στρατηγικές αναφέρθηκαν στην υγεία. Ενώ από τις μισές στρατηγικές που είχαν θέσει ποσοτικούς στόχους, μόνο σε τρεις ήταν μετρήσιμοι (World Health Organization, 2011).

Στην πλειονότητα των στρατηγικών δίνεται μεγάλη σημασία στον τομέα του πρωταθλητισμού και της άθλησης για όλους. Ειδοποιός διαφορά, η έμφαση που δίνεται στον έναν τομέα σε σχέση με τον άλλο από κάποια κράτη μέλη, αν και η πλειονότητά τους δίνει την ίδια βαρύτητα και στους δύο τομείς. Ειδικά στην άθληση για όλους επικεντρώνεται το εθνικό πρόγραμμα της Τσεχίας, καθώς και το στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης «άθληση για όλους 2006-2010» της Εσθονίας. Ενώ δηλώσεις που εμπεριέχουν ορισμένες από τις στρατηγικές, υποστηρίζουν ότι η έμφαση στον πρωταθλητισμό θα αυξήσει τη συμμετοχή στον αθλητισμό. Σε αντίθεση με αυτά ο Cavil (2010) υποστηρίζει ότι εάν ο στόχος της στρατηγικής είναι η άθληση για όλους, οι επενδύσεις θα πρέπει να εστιάζονται σε αυτόν τον τομέα (World Health Organization, 2011).

Στο σύνολο των πολιτών απευθύνονται οι στρατηγικές και των δεκαοκτώ κρατών μελών. Διαφορές παρουσιάζονται μόνο στον αριθμό των υποσυνόλων του πληθυσμού, που στοχεύουν οι επιμέρους στρατηγικές τους. Στους ανενεργούς πολίτες ή στους πολίτες που παρουσιάζουν χαμηλά επίπεδα σωματικής δραστηριότητας απευθύνονται οι στρατηγικές εννέα κρατών μελών, παρ' όλα αυτά μόνο δύο από αυτές περιλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους για τις ομάδες αυτές (World Health Organization, 2011). Οι στρατηγικές που περιλαμβάνουν πολλές διαφορετικές ομάδες πολιτών ως στόχους, δεν τους μετέτρεψαν σε μετρήσιμους καθώς τους παρουσιάζουν με γενικές δηλώσεις όπως «για όλους ένα όραμα, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας κτλ.» (<http://www.scotland.gov.uk>).

Την πρωταρχική ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής και στα δεκαοκτώ κράτη μέλη την έχει το αρμόδιο υπουργείο για τον τομέα του αθλητισμού, το οποίο συχνά είναι αρμόδιο και για την εκπαίδευση ή τη σωματική αγωγή ή και μερικές φορές τη νεολαία. Ο δεύτερος πιο συχνός συνδυασμός αρμοδιότητας ήταν αυτός του αθλητισμού με τον πολιτισμό ή σε μερικές περιπτώσεις με τον τουρισμό. Άλλοι συνδυασμοί που παρουσιάζονται είναι αυτοί της τοπικής αυτοδιοίκησης και του αθλητισμού ή της υγείας, της πρόνοιας και του αθλητισμού, ή της χρηματοδότησης, της εργασίας, της χωροταξίας και του αθλητισμού. Σε μερικές μόνο περιπτώσεις η

ύπαρξη συνολικής πολιτικής για την επιτέλεση ενός σχεδίου δράσης, προκαλεί κατανομή της ευθύνης ανάμεσα στο υπουργείο αθλητισμού και σε άλλα υπουργεία, περιφερειακές και τοπικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδιωτικό τομέα κ.α.

Όσον αφορά στον προϋπολογισμό, περισσότερο από τα μισά κράτη μέλη παρείχαν πληροφορίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο προϋπολογισμός αφορούσε σε μια συγκεκριμένη δράση ή χρονικό διάστημα και όχι στη στρατηγική συνολικά. Σε αυτήν την περίπτωση, κύρια πηγή χρηματοδότησης στην εφαρμογή της στρατηγικής, αποτελούσαν οι κρατικές δομές. Αντιθέτως στις στρατηγικές που περιείχαν προϋπολογισμούς, η χρηματοδότηση προερχόταν από διαφορετικές πηγές εκτός των κρατικών, όπως δημοτικούς προϋπολογισμούς, εθνικά λαχεία, ιδιωτικό τομέα, κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δωρεές και χορηγίες

Στη σημασία της αξιολόγησης της στρατηγικής αναφέρθηκαν τα περισσότερα κράτη μέλη. Σε δώδεκα στρατηγικές υπήρχε πρόθεση για αξιολόγηση αλλά εξέλειπε η λεπτομερής σχεδίαση της αξιολόγησης. Μόνο σε μερικές στρατηγικές αναφερόταν η τακτική έκθεση προόδου της εφαρμογής της στρατηγικής, μέσα σε προκαθορισμένο χρονικό διάστημα (World Health Organization, 2011).

Η εφαρμογή της πολιτικής σε σχέση με τον αθλητισμό για την ενίσχυση της υγείας, σε τοπικό επίπεδο κρίθηκε αναγκαία από όλες τις στρατηγικές των κρατών μελών (World Health Organization, 2011). Χαρακτηριστικό παράδειγμα η στρατηγική της Φινλανδίας, όπου ο αθλητισμός περιλαμβάνεται στην πολιτική των δήμων ως βασική υπηρεσία, καθώς αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ευημερία τους. Η φινλανδική κυβέρνηση συνέβαλλε τα μέγιστα με τη θέσπιση νόμων για τον αθλητισμό (1998), για την τοπική αυτοδιοίκηση (1995) για τη δημόσια υγεία (2004), οι οποίοι υπογραμμίζουν την ευθύνη που έχουν οι τοπικές αρχές στην προώθηση της συνοχής μεταξύ της σωματικής δραστηριότητας, της υγείας και της ευημερίας. Καθοριστικό ρόλο έχουν οι θεσμικοί μηχανισμοί στην εφαρμογή της εθνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, μέσω της δημιουργίας συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου και προγραμμάτων χρηματοδότησης (World Health Organization, 2011).

Η ομάδα εκπόνησης του εν λόγω εγγράφου, με τη βοήθεια είκοσι δύο έγκριτων ακαδημαϊκών από όλες τις χώρες της Ένωσης, επέλεξαν από τις σαράντα μία κατευθυντήριες γραμμές του παγκόσμιου οργανισμού υγείας τις εξής, για να συμβάλουν στην ανάπτυξη του αθλητισμού για την υγεία:

1. Εξήντα λεπτά καθημερινής άσκησης μέτριας έντασης σωματικής δραστηριότητας για τα παιδιά και τους νέους και τριάντα λεπτά μέτριας έντασης σωματικής δραστηριότητας για ενήλικες και ηλικιωμένους.
2. Οι φορείς που σχετίζονται με τον τομέα του αθλητισμού να συμβουλευονται τις οδηγίες του παγκόσμιου οργανισμού υγείας που αφορούν στην παχυσαρκία και τη σωματική δραστηριότητα και να δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την εφαρμογή τους.
3. Συνεργασία των δημοσιών αρχών και όλων των εμπλεκόμενων τομέων με τον αθλητισμό και την υγεία, για την εφαρμογή πολιτικής που θα ωθήσει τους πολίτες στην αύξηση του επιπέδου της σωματικής τους δραστηριότητας.

Ολοκληρώνοντας την πρώτη ανάλυση δεκαοκτώ εθνικών αθλητικών στρατηγικών στον τομέα του αθλητισμού, το περιφερειακό γραφείο για την Ευρώπη του παγκόσμιου οργανισμού υγείας προτείνει δέκα σημαντικά σημεία που πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψιν τους οι υπεύθυνοι των κρατών μελών, στη χάραξη της πολιτικής για τον αθλητισμό και την προώθηση της υγείας:

1. συνεργασία μεταξύ των τομέων του αθλητισμού και της υγείας, για την προβολή της υγείας, την ενίσχυση της φυσικής δραστηριότητας και της άθλησης για όλους,
2. συνεργασία μεταξύ πολλών τομέων για τη χάραξη επιτυχημένης στρατηγικής στον τομέα του αθλητισμού καθώς και για την ενίσχυση της σωματικής δραστηριότητας,
3. συμμετοχή όλων των τομέων που σχετίζονται με τον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα, σε μια διαδικασία διαβούλευσης, για την αξιοποίηση των συνεργασιών,
4. επέκταση των συνεργασιών μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα και του εθελοντισμού,
5. αναγνώριση του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν τα τοπικά περιβάλλοντα στην προβολή του αθλητισμού και της σωματικής δραστηριότητας,
6. παροχή σωματικής δραστηριότητας σε περιβάλλοντα όπως τα σχολεία και οι χώροι εργασίας,

7. επιλογή μετρήσιμων στόχων με συγκεκριμένα χρονικά όρια και συγκεκριμένων ξεχωριστών στόχων για τις διάφορες υποομάδες του πληθυσμού,
8. κατανομή των πόρων για την επιτυχή ολοκλήρωση των δράσεων,
9. δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων για την πλειονότητα των πολιτών ως αναπόσπαστο μέρος του αστικού σχεδιασμού,
10. αξιολόγηση του ποσοστού επίτευξης των στόχων και της αξιοποίησης των πόρων ως αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής για τον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα (World Health Organization, 2011).

Ο αθλητισμός στο παγκόσμιο και ευρωπαϊκό περιβάλλον

Το δικαίωμα της συμμετοχής των ανθρώπων σε όλες τις μορφές του αθλητισμού, έχει αναγνωριστεί με πολλές συμβάσεις όλα αυτά τα χρόνια από διάφορους φορείς. Τα Ηνωμένα Έθνη το 1959 αναγνώρισαν τον αθλητισμό, ως ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου. Για το λόγο αυτό ενυπάρχει σε όλα τα ψηφίσματα της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών από το 2003 και ύστερα (Γραφείο αθλητισμού για την ανάπτυξη και την ειρήνη των Ηνωμένων Εθνών, 2011). Καθώς η φύση του αθλητισμού προάγει τη συμμετοχή, αποτελεί δίοδο για τα Ηνωμένα Έθνη, μέσω της σύμπραξης με τις κυβερνήσεις και τους αθλητικούς φορείς, στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, όπως τους όρισαν το 2002 και συγκεκριμένα του όγδοου, ο οποίος ορίζει την αναγκαιότητα για συντονισμένη δράση, που θα οδηγήσει σε παγκόσμια σύμπραξη με αποτέλεσμα την ανάπτυξη (<http://www.un.org>).

Επιπροσθέτως, η γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών τον Αύγουστο του 2013 κήρυξε την 6^η Απριλίου, ως διεθνή ημέρα του αθλητισμού για την ανάπτυξη και την ειρήνη. Η θέσπιση αυτή επιβεβαιώνει την αναγνώριση της καθοριστικής επίδρασης του αθλητισμού στην ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη (<http://www.un.org>).

Η αναγνώριση της σπουδαιότητας των αξιών του αθλητισμού στην εκπλήρωση των ιδεωδών της Ευρώπης, ώθησαν τους υπουργούς αθλητισμού να συντάξουν την «ευρωπαϊκή χάρτα του αθλητισμού για όλους» το 1975 και να την υιοθετήσουν επίσημα το 1976 (<http://hub.coe.int>). Ο όρος «άθληση για όλους» υιοθετήθηκε για πρώτη φορά στην Ευρώπη από το ευρωπαϊκό συμβούλιο, το 1966. Ενώ οι εμπνευστές του κινήματος «άθληση για όλους» το 1968, σε μια συνάντηση στην Μπριτζ,

υιοθέτησαν, σε σχέση με την ιδέα και το περιεχόμενο του όρου, την άποψη ότι είναι αναγκαίο να διαθέτει τις συνθήκες στην πλειοψηφία του πληθυσμού ώστε να ασκείται συστηματικά, είτε σε ένα βασικό άθλημα, είτε σε σωματικές δραστηριότητες, στις οποίες οι απαιτήσεις τους είναι ανάλογες των δυνατοτήτων των συμμετεχόντων (Marchand,1990).

Η άποψη των εμπνευστών του κινήματος αποτέλεσε το υπόβαθρο στη διαμόρφωση της «ευρωπαϊκής χάρτας του αθλητισμού για όλους». Το δικαίωμα όλων των ανθρώπων στην άθληση κατοχυρώνει το πρώτο από τα οκτώ άρθρα της. Τη διάθεση δημοσίων πόρων λόγω της σπουδαιότητάς της στην ανάπτυξη του ανθρώπου αναφέρει το δεύτερο, ενώ το τρίτο τονίζει την αναγκαιότητα συσχέτισής της και με άλλους τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, με αποτέλεσμα την κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη. Τη μέριμνα των εκάστοτε κυβερνήσεων για την εξασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ των δημοσίων αρχών και εθελοντικών οργανώσεων, καθώς και τη δημιουργία εθνικού μηχανισμού για την προώθηση της άθλησης για όλους, τονίζει το τέταρτο, ενώ το πέμπτο την προστασία των αθλητών αλλά και των αθλημάτων μέσω συγκεκριμένων τρόπων ώστε να μη γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης για εμπορικούς, πολιτικούς κ.α. σκοπούς. Την ύπαρξη συνολικού προγραμματισμού για τις εγκαταστάσεις βάσει εθνικών, περιφερειακών και τοπικών απαιτήσεων, αλλά και την εξασφάλιση μέσω μέτρων της χρήσης των παλαιών και των νέων, αναγράφει το έκτο άρθρο. Τη θέσπιση νομοθεσίας για τη χρήση της υπαίθρου και των ακτών για ψυχαγωγικούς τονίζει το έβδομο. Τέλος, το όγδοο αναγνωρίζει την ανάγκη ύπαρξης εξειδικευμένου προσωπικού κατά την προπόνηση, τη διοικητική και τεχνική διαχείριση και την ηγεσία (<http://hub.coe.int>). Η διακήρυξη της άθλησης για όλους εξάλειψε τις κοινωνικές και πολιτικές διαφορές και κατοχύρωσε το δικαίωμα της συμμετοχής των πολιτών στον αθλητισμό, δημιουργώντας ένα όραμα με διάρκεια (Νικηταράς, 2003).

Η επίσημη υιοθέτηση της ευρωπαϊκής χάρτας της άθλησης για όλους ήταν η αιτία πραγματοποίησης σεμιναρίων και συγκρότησης διεθνών φορέων, καθώς και η δημιουργία ενός κινήματος ανεξάρτητου από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και τις Ολυμπιάδες, αποδεκτό από πολλούς επιστήμονες και εκπροσώπους κρατών και φορέων (Νικηταράς, 2003).

Απόρροια της απόφασης αυτής ήταν να διαμορφωθεί ένα κοινό πρόγραμμα πολιτικής για τον αθλητισμό της Ευρώπης. Οι αρχές της «ευρωπαϊκής χάρτας του

αθλητισμού για όλους» αποτέλεσαν τη βάση για την «ευρωπαϊκή χάρτα αθλητισμού», που θεσπίστηκε το 1992 και αναθεωρήθηκε το 2001 με σκοπό τη δημιουργία κοινών αξιών για τον αθλητισμό της Ευρώπης (<http://www.coe.int>). Η επιτροπή των υπουργών που ανέλαβε το εν λόγω έργο, στην αναθεωρημένη έκδοση συνέστησε στα κράτη μέλη να:

1. ενισχύσουν τις εθνικές πολιτικές τους για τον αθλητισμό και να διαμορφώσουν τη νομοθεσία τους σε σχέση με τον εν λόγω τομέα, σύμφωνα με την συνοδευτική έκδοση.
2. προτρέψουν τις αθλητικές ομοσπονδίες τους, τους αθλητικούς συλλόγους τους και γενικότερα τις αθλητικές οργανώσεις τους να λειτουργούν βάσει των αρχών που ορίζονται στην «ευρωπαϊκή χάρτα αθλητισμού».
3. προβούν σε δράσεις προβολής της «ευρωπαϊκής χάρτας αθλητισμού».
4. και ανέθεσε στον γενικό γραμματέα να τη γνωστοποιήσει στα κράτη που δεν είναι μέλη του συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και σε διεθνείς αθλητικούς οργανισμούς (<http://hub.coe.int>).

Δέκα χρόνια μετά από τη σύνταξη της ευρωπαϊκής χάρτας άθλησης για όλους η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή καθιέρωσε το θεσμό των συνεδρίων με πολιτικού χαρακτήρα αποφάσεις και δημιούργησε επιτροπή, που αφορούσε στην άθληση για όλους. Επίσης, το 1990 στο συνέδριο της άθλησης για όλους στην Ουρουγουάη, προχώρησε σε σύμπραξη με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας, με σκοπό την από κοινού ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση της υγείας των πολιτών.

Διάφοροι ερευνητές έχουν ορίσει την άθληση για όλους ποικιλοτρόπως. Σύμφωνα με το Νικηταρά (1990) η άθληση για όλους ερμηνεύεται επιστημονικά, ως ένα σύστημα κινητικών δραστηριοτήτων, ατομικών ή ομαδικών, που εκτελείται οργανωμένα ή όχι, στον ελεύθερο χρόνο, βάσει συγκεκριμένων κανόνων, ώστε να βελτιώνονται οι συμμετέχοντες. Ενώ η πολιτική έννοια του όρου, αποδίδεται ως κίνημα με στόχο τη βελτίωση της ατομικής υγείας, καθώς και του συνόλου του πληθυσμού, μέσω κινητικών δραστηριοτήτων που επιχορηγούνται από την κρατική ή ιδιωτική πρωτοβουλία. Ο Cavill (2010) τονίζει ότι τα προγράμματα της άθλησης για όλους, είναι αναγκαίο να προωθούν τον αθλητισμό και τις σωματικές δραστηριότητες, που είναι σημαντικές για τους ανθρώπους κατά τη διάρκεια της ζωής τους, όπως για παράδειγμα το περπάτημα ή η ποδηλασία και όχι τα ανταγωνιστικά αθλήματα. Τα πολλαπλά οφέλη που πηγάζουν από την άθληση για όλους, τόσο για

τους ανθρώπους όσο και για την κοινωνία, είναι σύμφωνα με τον Baumann (2009) σημαντικά και αποτελούν τη νέα εικόνα της. Και συνεχίζει ότι είναι αναγκαία η αξιοποίηση των ιδιοτήτων της άθλησης για όλους, καθώς σχετίζονται με τον πολιτιστικό, κοινωνικό, οικονομικό και υγειονομικό τομέα, συμβάλλοντας στην υγεία και την αλληλεγγύη (Baumann, 2010). Σε συμφωνία με τα παραπάνω βρίσκονται οι Da Costa και Miragaya (2002) καθώς αναφέρουν, ότι με τα κατάλληλα κίνητρα η άθληση για όλους αποτελεί τη δίοδο ένταξης του πληθυσμού στη φυσική δραστηριότητα, με στόχο την αναψυχή και την υγεία του. Και συνεχίζουν, με την παρεμβατική λειτουργία της άθλησης για όλους στην κοινωνία, δίνοντας έμφαση στις αλλαγές που προκαλεί, καθώς αναπτύσσεται όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Αλλά και στη διαφοροποίηση της άθλησης για όλους από το μαζικό αθλητισμό, εφόσον στρέφεται από τη μάζα στο άτομο και την ομάδα στόχο. Επιπροσθέτως, επισημαίνουν την εστίαση της άθλησης για όλους, όχι μόνο στον ελεύθερο χρόνο αλλά και στην προαγωγή της υγείας τους. Τη διαφοροποίηση της άθλησης για όλους με το μαζικό αθλητισμό αναφέρει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2013) σε ψήφισμά του, καθώς ορίζει το μαζικό αθλητισμό ως οργανωμένη άθληση που πραγματοποιείται σε τοπικό επίπεδο από ερασιτέχνες αθλητές, ξέχωρα από την άθληση για όλους.

Τη σημαντικότητα του αθλητισμού στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, αναγνώρισε η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2005 (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 2008). Στα συμπεράσματα της Προεδρίας της συνόδου του ευρωπαϊκού συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στις 11 - 12 Δεκεμβρίου το 2008, αναφέρεται η αναγκαιότητα της συνθήκης της Λισαβόνας για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της Ένωσης. Η δήλωση του ευρωπαϊκού συμβουλίου για τον αθλητισμό, η οποία συμπεριλαμβάνεται σ' αυτά, αναφέρει την αναγνώριση της σημασίας των ιδεωδών του αθλητισμού ως βασικές συνιστώσες της ευρωπαϊκής κοινωνίας, δίνοντας έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, πέρα και από την οικονομική του διάσταση, καθώς και την ικανοποίησή του για τη διεξαγωγή παραγωγικού διαλόγου, στο πλαίσιο του πρώτου ευρωπαϊκού φόρουμ για τον αθλητισμό, που διοργάνωσε η ευρωπαϊκή επιτροπή (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2008).

Την προώθηση της σωματικής άσκησης στα κράτη μέλη της πραγματοποίησε η Ένωση στους τομείς του αθλητισμού και της υγείας, μέσω των πολιτικών και χρηματοδοτικών της μέσων, παρέχοντας τεκμηριωμένες κατευθύνσεις υπό τη μορφή

των κατευθυντηρίων γραμμών για τη σωματική άσκηση, οι οποίες συντάχθηκαν από ομάδα εμπειρογνομόνων από όλη την Ευρώπη και περιελάμβαναν τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (World Health Organization), όσον αφορά στο ελάχιστο επίπεδο σωματικής άσκησης και τη σημασία μιας διατομεακής προσέγγισης της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας, προτείνοντας 41 μέτρα για την επίτευξη της συγκεκριμένης δράσης. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εγκρίθηκαν, από τους υπουργούς αθλητισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2008 (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2008).

Η έλλειψη της σωματικής άσκησης αναδείχτηκε το 2009, ως ο τέταρτος κατά σειρά σημαντικότερος παράγοντας που ευθύνεται, για την πρόωγη θνησιμότητα σε παγκόσμιο επίπεδο και για περισσότερους από ένα εκατομμύριο θανάτους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (<http://www.euro.who.int>). Τα προβλήματα που δημιουργούνται στην υγεία και προέρχονται από την έλλειψη σωματικής άσκησης σε συνδυασμό με τη γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης, συνεπάγονται μεγάλο οικονομικό κόστος για τα κράτη μέλη.

Για τους λόγους αυτούς, η πλειοψηφία των κρατών μελών εξέδωσε το 2010, μορφή συστάσεων για τη σωστή σωματική άσκηση, ενώ πολλά από αυτά προχώρησαν στη χάραξη στρατηγικής, ώστε να ωθήσουν τους πολίτες τους να αυξήσουν τα επίπεδα της σωματικής τους άσκησης, εφαρμόζοντας εξειδικευμένα μέτρα σε διάφορους τομείς όπως του αθλητισμού, της υγείας, των μεταφορών και της εκπαίδευσης (<http://ec.europa.eu>).

Το ευρωπαϊκό συμβούλιο με σκοπό να προωθήσει την κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού, τηρώντας την αρχή της επικουρικότητας, καθόρισε την υποστήριξη της αρχής αθλητισμός για όλους παρέχοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες με το σχεδιασμό των ακόλουθων δράσεων:

1. Αύξηση του συνολικού ποσοστού των πολιτών που αθλείται, μέσω της ενθάρρυνσής τους για να συμμετέχουν σε σωματικές δραστηριότητες.
2. Ένταξη στον αθλητισμό πολιτών που δεν ασκούνται σωματικά, δίνοντας έμφαση στις κοινωνικές ομάδες που μειονεκτούν έναντι άλλων.
3. Προσβασιμότητα αλλά και διαθεσιμότητα των αθλητικών υποδομών και χώρων σε όλους τους πολίτες, ειδικά στα άτομα με αναπηρία, ώστε να απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες.

4. Προώθηση της ισότητας των φύλων στην προσβασιμότητα στον αθλητισμό και λήψη μέτρων κατά των στερεοτύπων όσον αφορά στα δύο φύλα.
5. Αποκόμιση των δυνατοτήτων που παρέχει ο αθλητισμός για την ομαλή ένταξη μειονεκτικών ομάδων, ώστε στην κοινωνία της Ένωσης να υπάρχει συνοχή και ανάπτυξη.
6. Ανάδειξη της σημασίας του αθλητισμού στην οικονομία, την απασχόληση και την αειφόρο ανάπτυξη.
7. Υποστήριξη της ανταλλαγής στρατηγικών και μεθόδων μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και των περιφερειακών και τοπικών αρχών για αρμονική κοινωνική ένταξη, τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο, με την υλοποίηση έρευνας για τη σχέση του αθλητισμού και της κοινωνικής ένταξης και τη συστηματική αξιολόγηση των πολιτικών σε αυτόν τον τομέα (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2010).

Για την επίτευξη όλων αυτών των δράσεων παρότρυνε τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τηρώντας την αρχή της επικουρικότητας και δείχνοντας τον ανάλογο σεβασμό στην ιδιαίτερη φύση του αθλητισμού να:

1. αναπτύξουν συνεργασία βασιζόμενη στις αρχές, αθλητισμός για όλους, ίσης προσβασιμότητας αλλά και ευκαιριών, ειδικά για τους πολίτες που δεν ασκούνται σωματικά,
2. δημιουργήσουν δράσεις που να ενισχύουν το δεσμό μεταξύ του αθλητισμού και της κοινωνικής ένταξης, αλλά και το ενδιαφέρον για σωματική δραστηριότητα των πολιτών,
3. παροτρύνουν άτομα σε μειονεκτική κοινωνική θέση να ασχοληθούν με τον αθλητισμό, ώστε να ενσωματωθούν στην κοινωνία μέσω κοινωνικών δικτύων εφοδιασμένοι με νέες δεξιότητες,
4. προβάλλουν και ενισχύουν την πολυπολιτισμικότητα στην κοινωνία μέσω της ενασχόλησης με τον αθλητισμό ατόμων που προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς,
5. βελτιώσουν την προσβασιμότητα και τις προδιαγραφές των αθλητικών εγκαταστάσεων, ώστε να είναι κατάλληλες για χρήση από τα άτομα με αναπηρία, για να μπορούν να ασχοληθούν με τον αθλητισμό και να είναι εφικτή η ένταξή τους στην κοινωνία,

6. εφαρμόσουν την αρχή της ισότητας μεταξύ των ανδρών και των γυναικών και στον τομέα του αθλητισμού, ιδιαίτερα στις υψηλόβαθμες θέσεις που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων στον εν λόγω τομέα,
7. ενισχύσουν την επικοινωνία και τη συνεργασία των διαφόρων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των κρατών μελών και να συμπεριλάβουν τον αθλητισμό στη χάραξη της πολιτικής άλλων τομέων, π.χ. για την καταπολέμηση της φτώχειας,
8. τονίσουν την αξία των εθελοντικών δραστηριοτήτων στον τομέα του αθλητισμού, καθώς συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη, στην απόκτηση δεξιοτήτων και αυξάνουν την απασχολησιμότητα και τη συνοχή της κοινωνίας, το ευρωπαϊκό έτος εθελοντικών δραστηριοτήτων συνέβαλε ουσιαστικά στην παρακίνηση των πολιτών,
9. αυξήσουν τη συνεισφορά του αθλητισμού στην πραγμάτωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μέσω πρωτοβουλιών όπως η «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας»,
10. δώσουν έμφαση στο ρόλο των τοπικών οργανώσεων, λόγω της άμεσης επαφής τους με τους πολίτες, συνδέοντας κατά αυτόν τον τρόπο τον αθλητισμό με την κοινωνική ένταξη,
11. αξιοποιήσουν τα διαθέσιμα κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε σχέση με τα μελλοντικά προγράμματα για τον αθλητισμό, ώστε να συμβάλλουν ενεργά στη διαδικασία της κοινωνικής ένταξης μέσω αυτού (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2010).

Επιπροσθέτως, ζήτησε από την ευρωπαϊκή επιτροπή να ενσωματώσει στην ανακοίνωση για τη συνθήκη της Λισαβόνας και τον αθλητισμό, καθώς και την κοινωνική ένταξη στον αθλητισμό αλλά και μέσω αυτού και να λαμβάνονται υπόψη σε μελλοντικές προτάσεις για τα προγράμματα της Ένωσης για τον τομέα του αθλητισμού. Η αξιοποίηση των υφιστάμενων ταμείων, όπως του ευρωπαϊκού κοινωνικού ταμείου ή του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης, θα συμβάλλει ενεργά στην ανάπτυξη του εν λόγω τομέα καθώς και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων όπως «νεολαία εν δράση» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2010).

Το ψήφισμα σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό της περιόδου 2011 - 2014, δημιούργησε καλύτερες συνθήκες για εποικοδομητική ευρωπαϊκή συνεργασία στο πλαίσιο του αθλητισμού. Η υποβολή

έκθεσης όσον αφορά στην εφαρμογή του προγράμματος, ήταν υποχρέωση της επιτροπής, καθώς η συμβολή της στο σχεδιασμό του νέου προγράμματος κρίθηκε καθοριστική (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011).

Η εν λόγω έκθεση προσδιορίζει την πορεία της εφαρμογής των δράσεων βάσει των θεμάτων, που δίνει προτεραιότητα το πρόγραμμα εργασιών και την εξέταση των μεθόδων εργασίας από τις ομάδες των εμπειρογνομόνων, τις εισηγήσεις των κρατών μελών και τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους. Βάσει αυτών η επιτροπή κατέληξε σε συμπεράσματα.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης κατέδειξαν τη συμφωνία από εικοσιτέσσερα κράτη μέλη για το θετικό αντίκτυπο του προγράμματος στον τομέα του αθλητισμού και την ανάπτυξή του, από δεκαεννιά κράτη μέλη για την εφαρμογή της πολιτικής σε εθνικό επίπεδο στον τομέα αυτό, από εικοσιπέντε κράτη μέλη για την κάλυψη των προσδοκιών μέσω του εν λόγω προγράμματος, από εικοσιτέσσερα κράτη μέλη για τις πολιτικές διεργασίες, λόγω των κατάλληλων προτεραιοτήτων και των διαφωτιστικών αποτελεσμάτων. Όσον αφορά στο πρόγραμμα των εργασιών για τον αθλητισμό, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης καταλήγουν στο γεγονός ότι συνέβαλε ενισχυτικά στη συνεργασία και το συντονισμό της πολιτικής για τον αθλητισμό σε επίπεδο Ένωσης, καθώς και στη συνεργασία του αθλητικού κινήματος και της Ένωσης. Θετικά ήταν και τα αποτελέσματα για την υποβολή εκθέσεων και τη συμμετοχή των παρατηρητών από τα κράτη μέλη, καθώς και για το σύστημα των εμπειρογνομόνων που διορίστηκαν από αυτά (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011).

Την καταγεγραμμένη πρόοδο που πραγματοποιήθηκε κατά την εκτέλεση των δράσεων, που δόθηκε προτεραιότητα στο πρόγραμμα για τον αθλητισμό 2011 - 2014, περιλαμβάνει η εν λόγω έκθεση της Επιτροπής.

Η όγδοη δράση αφορά στη διεύρυνση των τρόπων για την προαγωγή της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας, λόγω των αυξημένων ποσοστών έλλειψης σωματικής άσκησης στην Ένωση, με άμεσο αλλά και έμμεσο οικονομικό κόστος. Τα στοιχεία που προήλθαν από την ομάδα των εμπειρογνομόνων «αθλητισμός, υγεία και συμμετοχή», ώθησαν την Επιτροπή να προβεί στη δημιουργία νέας πολιτικής σχετικά με τη σωματική άσκηση για τη βελτίωση της υγείας. Η σύσταση για την ανάπτυξη της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας, που εξέδωσε το 2013 το Συμβούλιο και η εφαρμογή της από τις αρχές του 2014, απαιτεί το συντονισμό των εθνικών πολιτικών με αυτές της Ένωσης και του Παγκόσμιου

Οργανισμού Υγείας. Την υποστήριξη της επιτροπής για την επίτευξη αυτού, ζήτησε το συμβούλιο, καθώς και τη χάραξη στρατηγικής για την αναίρεση της έλλειψης σωματικής άσκησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011).

Το ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα 2013 - 2017 περιλαμβάνει καινούργιες διατάξεις σε σχέση με την ανάπτυξη ποιοτικών στατιστικών για τη σωματική άσκηση, ενώ η επιτροπή ασχολήθηκε με έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για τον αθλητισμό με διαθέσιμα αποτελέσματα από την αρχή του 2014.

Το πρόγραμμα εργασιών για τον αθλητισμό 2014 - 2020 της Ένωσης, περιλαμβάνει το πρώτο ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα για τον αθλητισμό, στο πλαίσιο του νέου προγράμματος για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό της Ένωσης (<http://europa.eu>).

Η ανάπτυξη της άθλησης για όλους στην Ελλάδα

Κατά την κλασική εποχή, ο πατέρας της ιατρικής, Ιπποκράτης, ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης αναφέρθηκαν στην αξία του αθλητισμού για την υγεία και την ορθή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των πολιτών, καθώς και στην αναγκαιότητα να απευθύνεται σε άνδρες και γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένους (Νικηταράς, 1988). Σύμφωνα με τον Ιπποκράτη η γυμναστική είναι η τέχνη, η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της υγείας και δημιουργεί σωματική ευεξία. Για το λόγο αυτό, υπεύθυνοι για την υγεία του ατόμου είναι ο γιατρός και ο γυμναστής, ενώ η διασφάλισή της εξαρτάται από ένα ισορροπημένο συνδυασμό σωματικής άσκησης και σωστής διατροφής. Ο τρόπος ζωής των πολιτών κατά τον Πλάτωνα, είναι αναγκαίο να αντιτίθεται στην απραξία, δια μέσου μιας προγραμματισμένης ζωής με άσκηση και σίτιση, ηθικές και πνευματικές ασκήσεις. Η «γυμναστική μεσότης» είναι, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, η μέση οδός που οφείλει να ακολουθήσει ο άνθρωπος κατά τη γύμνασή του, ώστε να αποκτήσει σωματική ευεξία και ανάπτυξη. Τις εναλλαγές του παιχνιδιού με την εργασία και του μόχθου με την ανάπαυση, τις θεωρεί αναγκαίες στη ζωή του ανθρώπου (Νικηταράς, 2003).

Στην Ελλάδα η ανάληψη δράσεων για την άσκηση για όλους, εμφανίζεται στη δεκαετία του ογδόντα και συγκεκριμένα μετά το 1983. Η ίδρυση του υφυπουργείου της νέας γενιάς και αθλητισμού το 1982, επεσήμανε την αναγκαιότητα του αθλητισμού για το κοινωνικό σύνολο, μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού. Σε αυτό συνέβαλε η δημιουργία έργων για αθλητική υποδομή και

στήριξη των προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και η κατανόηση της ανάγκης στη σωματική δραστηριότητα και άσκηση, από τους πολίτες (Νικηταράς, 2003).

Ο νόμος 2725/1999 αφορά στον ερασιτεχνικό και επαγγελματικό αθλητισμό καθώς και άλλες διατάξεις. Το στ' κεφάλαιο του άρθρου 39 για το μαζικό αθλητισμό, αναφέρεται σε θέματα ειδικών αθλητικών φορέων, θεσπίζει τη σύσταση διεύθυνσης «άθληση για όλους» με αρμοδιότητες κατάρτισης, προώθησης, επιτέλεσης, παρατήρησης και χρηματοδότησης των προγραμμάτων άθλησης για όλους. Το πλαίσιο κατάρτισης και οι λειτουργίες των προγραμμάτων, τα είδη τους, οι διαδικασίες πραγματοποίησής τους, καθώς και η οργανωτική δομή της διεύθυνσης καθορίστηκαν με απόφαση του υπουργού πολιτισμού.

Ο νόμος 3057/2002 τροποποιεί και συμπληρώνει τον νόμο 2725/1999 και ρυθμίζει θέματα του Υπουργείου Πολιτισμού και άλλες διατάξεις. Το άρθρο 79 περιλαμβάνει το άρθρο 39 για το μαζικό αθλητισμό, του νόμου 2725/1999 με τις τροποποιήσεις του.

Το 96/2010 προεδρικό διάταγμα αναφέρεται στη σύσταση του Υπουργείου Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων, και Αλιείας, στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων του και στην ανακατανομή των αρμοδιοτήτων διαφόρων υπουργείων. Το άρθρο 2 αναφέρεται στις αρμοδιότητες διαφόρων υπουργείων και στην ανακατανομή τους. Σύμφωνα με αυτό, από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, οι διευθύνσεις ανάπτυξης αθλητισμού και «άθλησης για όλους», της γενικής γραμματείας αθλητισμού, μεταφέρονται ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ο νόμος 3918/2011 θέσπισε διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας. Το Ζ κεφάλαιό του παραπέμπει στα οργανωτικά ζητήματα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Συγκεκριμένα το άρθρο 50 θεσπίζει τη μετονομασία της γενικής διεύθυνσης της δημόσιας υγείας και την αναδιάρθρωσή της. Η 2^η παράγραφος του αντικαθιστά, την 3^η παράγραφο του άρθρου 13 του νόμου 3370/2005 και ορίζει τη σύνθεση της γενικής διεύθυνσης δημόσιας υγείας και ποιότητας ζωής, από συγκεκριμένες διευθύνσεις, όπως τη διεύθυνση αθλητισμού ατόμων με αναπηρία, τη διεύθυνση «άθλησης για όλους», τη διεύθυνση υποστήριξης «άθλησης και διατροφής».

Η παράγραφος 11 του εν λόγω άρθρου θεσπίζει τη σύνθεση της διεύθυνσης ανάπτυξης αθλητισμού ατόμων με αναπηρία με δύο τμήματα, του αγωνιστικού αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες και της άθλησης και ανάπτυξης ατόμων με αναπηρία, τις αρμοδιότητες των δύο τμημάτων καθώς και τις ειδικότητες των προϊσταμένων και υπαλλήλων που τα στελεχώνουν.

Στη συνέχεια, η παράγραφος 12 θεσπίζει τη σύνθεση της διεύθυνσης «άθλησης για όλους» με δύο τμήματα, της διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης και της επιστημονικής υποστήριξης, τις αρμοδιότητες των δύο τμημάτων καθώς και τις ειδικότητες των προϊσταμένων και υπαλλήλων που τα στελεχώνουν.

Επιπροσθέτως, η παράγραφος 13 θεσπίζει τη σύνθεση της διεύθυνσης «άθλησης και διατροφής» με τέσσερα τμήματα, της οικονομικής διοίκησης και ελέγχου, των δημοσίων και διεθνών σχέσεων άθλησης, της πανεπιστημιακής, στρατιωτικής και εργασιακής άθλησης. Επίσης διασφαλίζει την ποιότητα και αποδοτικότητα, τις αρμοδιότητες των τεσσάρων τμημάτων καθώς και τις ειδικότητες των προϊσταμένων και υπαλλήλων που τα στελεχώνουν.

Το 85/2012 προεδρικό διάταγμα θέσπισε την ίδρυση και τη μετονομασία των υπουργείων καθώς και τη μεταφορά ή και κατάργηση διαφόρων υπηρεσιών τους. Η ίδρυση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και των υπηρεσιών του αλλά και των αρμοδιοτήτων τους θεσπίστηκαν με το άρθρο 3. Οι διευθύνσεις ανάπτυξης αθλητισμού και άθλησης για όλους της γενικής γραμματείας αθλητισμού, από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που είχαν μεταφερθεί, βάσει του 96/2010 προεδρικού διατάγματος, ανακαλούνται στη γενική γραμματεία αθλητισμού με το εν λόγω προεδρικό διάταγμα.

Η υπ' αριθμ. 26869/2013 απόφαση του υφυπουργού πολιτισμού-αθλητισμού με θέμα «Έγκρισης Οργανωτικού Πλαισίου Άθλησης για Όλους», αποτελείται από τέσσερα μέρη. Το πρώτο αναφέρεται στο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας και αποτελείται από δέκα άρθρα. Το δεύτερο μέρος παραθέτει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης και απαρτίζεται από τρία άρθρα, συγκεκριμένα από το άρθρο 11 έως και το άρθρο 13. Το τρίτο μέρος με το άρθρο 14 παρουσιάζει την έγκριση θέσεων πτυχιούχων φυσικής αγωγής, που θα καλύψουν τις ανάγκες λειτουργίας των προγραμμάτων άθλησης για όλους. Το τέταρτο μέρος αφορά στους γενικούς όρους υλοποίησης των προγραμμάτων και ανάγεται σε τρία άρθρα, συγκεκριμένα, τα άρθρα 15 έως 17.

Το άρθρο 1 του πρώτου μέρους αναφέρει: «η δια βίου άθληση αποτελεί μια από τις βασικές συνιστώσες για την ποιοτική διαχείριση και ουσιαστική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του πολίτη, λαμβάνοντας υπόψη τον σύγχρονο τρόπο ζωής και τα αποτελέσματα των ερευνών για τη θετική επίδραση της άσκησης στην υγεία και την ψυχοκοινωνική κατάσταση του ατόμου».

Και συνεχίζει στο ίδιο άρθρο, για την επίτευξη αυτών μέσω της άθλησης και την κάλυψη των αναγκών των πολιτών, η γενική γραμματεία αθλητισμού ανέπτυξε τα προγράμματα άθλησης για όλους (ΠΑγΟ), τα οποία συμβάλλουν στη σύνδεση και συνιστούν αδιάσπαστη ακολουθία των δύο άλλων βασικών παραμέτρων του αθλητισμού, της σχολικής φυσικής αγωγής και του αγωνιστικού αθλητισμού και απευθύνονται σε όλους τους πολίτες χωρίς αποκλεισμούς και εξαιρέσεις. Την κύρια ευθύνη για την επιτέλεσή τους, φέρει το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, μέσω της γενικής γραμματείας αθλητισμού, με τη συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών για τον τομέα του αθλητισμού, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων. Οι βασικοί σκοποί των προγραμμάτων άθλησης για όλους είναι, η ενίσχυση της υγείας, η εξάλειψη των εκφυλιστικών τάσεων, η δημιουργία αθλητικής συνείδησης, η προώθηση των διαπροσωπικών σχέσεων, η βέλτιστη χρήση του ελεύθερου χρόνου και η αναψυχή των πολιτών, καθώς και η σύνδεσή τους με το φυσικό περιβάλλον. Οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν, για να είναι ποιοτικά τα προγράμματα άθλησης για όλους και να επιτυγχάνουν τους βασικούς σκοπούς τους είναι:

1. να παρέχουν ίσες ευκαιρίες για άθληση σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική ή οικονομική τους κατάσταση,
2. να προσφέρουν επιλογές, όσον αφορά στις αθλητικές δραστηριότητες και τις οργανωμένες μορφές άθλησης,
3. να αποτελούν το συνδετικό κρίκο από την προσχολική κινητική αγωγή έως και την άσκηση στην τρίτη ηλικία,
4. να δημιουργούν αθλητικές δραστηριότητες, που να καλύπτουν όλες τις μέρες του χρόνου,
5. να παροτρύνουν τους αθλούμενους να συμμετέχουν ενεργά στον προγραμματισμό των αθλητικών δραστηριοτήτων, με πιθανή οικονομική συνδρομή ,

6. να στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, μέσω της τοποθέτησης της άθλησης στις παρεχόμενες υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και μέσω του συνδυασμού αυτής και των διαφόρων υπηρεσιών τους,
7. να αξιοποιούν τις υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις αλλά και χώρους όπως σχολικές εγκαταστάσεις και πάρκα που διαθέτουν οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης,
8. να αξιολογούνται μέσω ποιοτικών κριτηρίων,
9. να προωθούν την εθελοντική συμμετοχή.

Η Εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

Την τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμό στην Ελλάδα την καθιέρωσε ο Κλεισθένης, καθώς χώρισε τους Αθηναίους σε δέκα φυλές με δέκα δήμους η καθεμία, δημιουργώντας έτσι τους εκατό δήμους της αθηναϊκής πολιτείας.

Ο θεσμός αναπτύχθηκε στη βυζαντινή αυτοκρατορία, αλλά παρουσίασε ιδιαίτερη ανάπτυξη κατά την τουρκοκρατία. Καθώς αρκετές ελληνικές πόλεις έγιναν κοιτίδες τοπικού πολιτισμού (Δημητσάνα, Αμπελάκια) αναπτύσσοντας υψηλό βαθμό αυτοδιοίκησης, με τους προεστούς να ασκούν τη διοίκηση αλλά με εξάρτηση από την τούρκικη αρχή (Αθανασόπουλος,2007).

Η σύνδεση του θεσμού με τη μακρόχρονη δουλειά του γένους, ήταν η αιτία του υποβιβασμού του στο νέο ελληνικό κράτος. Η Α΄ Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου με σκοπό την ενοποίηση της διοίκησης και την καταπολέμηση του τοπικιστικού πνεύματος, κατήργησε τις κοινότητες. Αν και η ανάγκη για ενότητα λόγω του Αγώνα, δεν επέτρεπε την εφαρμογή ουσιαστικής τοπικής αυτοδιοίκησης, ο νόμος 12/1822 για τον «Οργανισμό των Ελληνικών Επαρχιών», αποτελεί το πρώτο βασικό θεσμικό πλαίσιο για την τοπική αυτοδιοίκηση, με τη διαίρεση της χώρας σε επαρχίες.

Ο πρώτος κυβερνήτης της χώρας, ο Ιωάννης Καποδίστριας για να οργανώσει γρήγορα κράτος, έδωσε μεγάλο βάρος στην συστηματική οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με δύο ψηφίσματα το 1828 και το 1830 διαίρεσε την ελληνική επικράτεια σε τμήματα: την Πελοπόννησο σε επτά, τα Νησιά σε έξι και τη Στερεά Ελλάδα, όταν απελευθερώθηκε, σε δύο τμήματα. Μετά τη δολοφονία του, οι απόψεις του δεν εφαρμόστηκαν και επικεφαλείς των κοινοτήτων ήταν όργανα της κεντρικής διοίκησης (Μπέσιλα-Βήκα,2004).

Το 1833 με το Νόμο «Περί συστάσεως των Δήμων» θεσπίζεται η νέα μορφή της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία λόγω των τάσεων αρχαιολατρίας των Βαυαρών πήρε την αρχαιοπρεπή ονομασία Δήμος(Χλέπας,1999). Η διαίρεση του βασιλείου της Ελλάδας σε δήμους δημιούργησε εφτακόσιους πενήντα δήμους, τη διοίκηση των οποίων ασκούσαν οι δήμαρχοι με τους παρέδρους και το δημοτικό συμβούλιο, ενώ ο αριθμός τους των παρέδρων και δημοτικών συμβούλων καθοριζόταν σε σχέση με τον πληθυσμό του εκάστοτε δήμου. Ο νόμος έδινε αρμοδιότητες στην τοπική αυτοδιοίκηση, για την επιτέλεση συγκεκριμένων έργων και ήταν σε ισχύ με μικρές διαφοροποιήσεις έως το 1912.

Τη συνταγματική αναγνώριση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και εμμέσως του δήμου ως μονάδα της, για πρώτη φορά στην Ελλάδα νομοθετεί με το Σύνταγμα του 1844, ενώ την κατοχύρωση του θεσμού και την άμεση εκλογή των δημάρχων, νομοθέτησε το Σύνταγμα του 1864.

Ο νόμος Δ.ΝΖ'/1912 «Περί συστάσεως των Δήμων και Κοινοτήτων» έκανε αναφορά στις διατάξεις του για τα τοπικά συμφέροντα και υποθέσεις, αν και δεν κάλυπταν πλήρως το περιεχόμενο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι παρεμβάσεις της κρατικής εξουσίας στο έργο της τοπικής αυτοδιοίκησης δημιούργησαν πολλά προβλήματα στην εφαρμογή του νόμου(Αθανασόπουλος,2000).

Σε αντίθεση, το αναθεωρημένο σύνταγμα του 1927, παραχωρεί την απόλυτη διοικητική και οικονομική αυτονομία στους δήμους και τις κοινότητες. Στο άρθρο του 107 γίνεται για πρώτη φορά αναφορά, στη δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και στην οικονομική συνδρομή του κράτους στις δραστηριότητές της, εφόσον έχει την οικονομική δυνατότητα και κρίνει απαραίτητο να συνδράμει, αλλά χωρίς να υποχρεούται από το νόμο. Ενώ στο άρθρο 108 γίνεται αναφορά για την οργάνωση του κράτους με αποκεντρωμένο σύστημα.

Τη ρητή καθιέρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης θεσμοθέτησε το σύνταγμα του 1952 με το άρθρο 99. Καθώς αναφέρει ότι βασίζει τη διοικητική οργάνωση του κράτους στην αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση. Το νομοθετικό διάταγμα 2888/1954 «Περί κυρώσεως πεντακοσίων τουλάχιστον κατοίκων» αφορά την κύρωση του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα άρθρα 20 και 21, καθώς ορίζουν τις τοπικές υποθέσεις ως αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και τις επιμέρους λειτουργίες τους (Γεωργογιάννης,2008).

Ενώ το σύνταγμα του 1975, με τις λεπτομερείς διατάξεις του άρθρου 102 για το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποσαφηνίζει τη δομή της με πρώτη βαθμίδα, τους δήμους και τις κοινότητες. Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης όπως προκύπτει από τις συγκεκριμένες διατάξεις, σύμφωνα με την Μπέσιλα-Βήκα(2004) ορίζεται ως «Η αυτοτελής (με ίδια ευθύνη) άσκηση της τοπικής δημόσιας διοίκησης, από ένα εδαφικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με τη σύμπραξη του συνόλου των μελών του (λαού) και υπό την εποπτεία του κράτους».

Την εσωτερική διάθρωση και διοίκηση του πρώτου βαθμού της τοπικής αυτοδιοίκησης ορίζουν τα άρθρα του νόμου 1065/1980. Ενώ τις αρμοδιότητες των δήμων κατά αποκλειστικότητα ορίζουν, το άρθρο 23 του νόμου 1065/1980 και το προεδρικό διάταγμα 76/1986. Σ αυτές περιλαμβάνονται εκτός των άλλων, η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων. Για πρώτη φορά αναφέρεται η αναγκαιότητα προώθησης των αθλητικών δραστηριοτήτων με την ίδρυση αθλητικών κέντρων, παρότι χαρακτηρίζεται ως ενδεικτική και απαιτείται η πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου για την υλοποίησή της, σύμφωνα με το άρθρο 24 του προεδρικού διατάγματος 76/1986(Γεωργογιάννης,2008).

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η αποκέντρωση και η θεσμική κατοχύρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι συνυφασμένες με την ενίσχυση της δημοκρατίας, της αειφόρου ανάπτυξης, και της οικονομικής συνοχής. Για αυτούς τους λόγους εμπεριέχονται στην στρατηγική της. Οι τοπικές αρχές στην πλειοψηφία τους στην Ένωση, είναι αυτοδιοικούμενες κοινότητες, με αρμοδιότητες που είτε είναι γενικές, είτε πηγάζουν από την εκάστοτε εθνική νομοθεσία. Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης, τους παρέχει φυσικά το δικαίωμα, να ενεργούν για την αντιπροσώπευση των συμφερόντων των κοινοτήτων τους, εκτός από τις περιπτώσεις που το απαγορεύει ο νόμος.

Η επιτροπή των περιφερειών είναι η εκπρόσωπος της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην Ένωση, μια πολιτική συνέλευση, της οποίας η ίδρυση εμπεριέχεται στη συνθήκη του Μάαστριχ(1993).

Οι λόγοι δημιουργίας της επιτροπής περιφερειών ήταν, η εκπροσώπηση της τοπικής και περιφερειακής διοίκησης στη διαμόρφωση της νομοθεσίας, εφόσον το 70% της ευρωπαϊκής νομοθεσίας εφαρμόζεται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η προώθηση της αρχής της επικουρικότητας και η εξάλειψη του χάσματος μεταξύ των πολιτών και της Ένωσης. Επιπροσθέτως η δημιουργία ενός χώρου ανταλλαγής των

καλύτερων πρακτικών για τα θέματα των δήμων και των περιφερειών καθώς και συμμετοχής στο διάλογο με τα θεσμικά ευρωπαϊκά όργανα.

Στη διαμόρφωση της πολιτικής της, η διαδικασία της διαβούλευσης είναι υποχρεωτική, στους τομείς του αθλητισμού, της δημόσιας υγείας, του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης καθώς και των διαρθρωτικών ταμείων εκτός των άλλων(<http://cor.europa.eu>).

Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης- «Πρόγραμμα Καλλικράτης»

Η σύγχρονη πολιτεία έχει ανάγκη τη δημιουργία μιας λειτουργικής, αποτελεσματικής και ποιοτικής δημόσιας διοίκησης. Τα «αδάμαστα δημόσια προβλήματα» που έχουν αναδυθεί, είναι εξ ορισμού αδύνατο να αντιμετωπισθούν, από διοικητικά συστήματα που είναι δομημένα και προσανατολισμένα στην εφαρμογή γραφειοκρατικών τύπων και διαδικασιών (Μιχαλόπουλος, 1997).

Ο νόμος 3852/2010 «Σχέδιο Καποδίστριας» είχε σκοπό της βελτίωση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των μεταρρυθμίσεων του συνολικού σχεδιασμού της ανασυγκρότησης του κράτους, με αποτέλεσμα τη συνένωση των κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους. Στους στόχους του προτεινόμενου προγράμματος ανασυγκρότησης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, «Ιωάννης Καποδίστριας», περιλαμβάνεται και ο συντονισμός των τοπικών δημοσίων επενδύσεων, για έργα τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού. Το πρόγραμμα χαρακτηρίστηκε ως καινοτομικό, καθώς περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες νομικές ρυθμίσεις, για τη χρηματοδότηση τοπικών δημοσίων επενδύσεων και ένα ελάχιστο όριο λειτουργικών δαπανών. Σ' αυτό συνέβαλε εκτός των άλλων και η αναγκαία συμμετοχή των αναπτυξιακών υπουργείων στην εφαρμογή του προγράμματος. Επτά υποπρογράμματα περιλαμβάνει το πρόγραμμα για διάφορους τομείς. Το μέτρο πέντε του τρίτου υποπρογράμματος για τις τοπικές δημόσιες επενδύσεις αφορά την προώθηση και αύξηση της πολιτιστικής και αθλητικής υποδομής, με τη δημιουργία βιβλιοθηκών, γηπέδων αθλοπαιδιών. Τη χρηματοδότηση αυτών των έργων προτείνει το υπουργείο εσωτερικών, να την αναλάβει το υπουργείο πολιτισμού. Εν μέρει η μεταρρύθμιση αυτή πέτυχε το στόχο της, διότι δημιούργησε σε όλη τη χώρα αποτελεσματικούς δήμους, με οικονομική

αυτάρκεια και διοικητική ικανότητα για την παροχή ποιοτικών αναβαθμισμένων υπηρεσιών (<http://www.ypes.gr>).

Στα πλαίσια των εκσυγχρονιστικών μεταρρυθμίσεων της διοικητικής οργάνωσης του κράτους σε εθνικό επίπεδο, παρατηρείται μια ριζική αλλαγή στο χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης με την εφαρμογή του νόμου 3852/2010 «Προγράμματος Καλλικράτης». Οι αξίες και οι αρχές του είναι ταυτόσημες με αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ορισμός των αρμοδιοτήτων των α΄ και β΄ βαθμών της τοπικής αυτοδιοίκησης πραγματοποιήθηκε βάσει της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, η οποία διακατέχει τη συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι νέοι ενισχυμένοι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώσουν τον τρόπο λειτουργίας τους, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, οι οποίες είναι η διαφάνεια στη διακυβέρνηση, ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και η συμμετοχική δημοκρατία.

Η α΄ βαθμού αυτοδιοίκηση ανασυγκροτήθηκε με το νόμο 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», μέσω της δημιουργίας μικρότερου αριθμού ισχυρότερων δήμων σε όλη τη χώρα. Περιορισμός του αριθμού των δήμων, μέσω της συνένωσής τους, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στο νομό Αττικής (εκατόν δύο δήμοι και είκοσι κοινότητες) καθώς και στο νομό Θεσσαλονίκης (σαράντα πέντε δήμοι). Οι νέοι δήμοι έχουν τις δυνατότητες να καλύψουν τις απαιτήσεις των πολιτών τους, χρησιμοποιώντας νέες μεθόδους στη διοίκηση και τη σύγχρονη τεχνολογία και να ανταποκριθούν στις αρμοδιότητες που ορίζει. Κατά αυτόν τον τρόπο συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη και παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες .

Το Α΄ μέρος που αφορά τη σύσταση και συγκρότηση αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης του «Προγράμματος Καλλικράτης» θεσπίζει ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες αποτελούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, εκφράζουν την κυριαρχία του λαού και συνθέτουν θεμελιώδη θεσμό, όπως κατοχυρώνεται από το άρθρο 102 του συντάγματος και του ευρωπαϊκού χάρτη τοπικής αυτονομίας. Σύμφωνα με το άρθρο 101 του συντάγματος, οι αποκεντρωμένες διοικήσεις αποτελούν ενιαίες μονάδες, που επιτελούν τις αφαιρεμένες κρατικές υπηρεσίες της περιφέρειάς τους. Το άρθρο 1 στο κεφάλαιο α΄ του πρώτου μέρους του «Προγράμματος Καλλικράτης» αναφέρεται στη σύσταση των δήμων ορίζοντας τους, ως κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου που αυτοδιοικούνται και συνθέτουν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το κεφάλαιο στ' του Β' μέρους του «Προγράμματος Καλλικράτης» ορίζει τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται από την κεντρική διοίκηση, στην τοπική αυτοδιοίκηση, συμβάλλοντας κατά αυτό τον τρόπο στην αποκέντρωση. Με το άρθρο 4 ορίζονται οι πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους δήμους. Συγκεκριμένα στην παράγραφο Ι του άρθρου 75 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων, που αναφέρεται στον τομέα της «κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης», μια από τις αρμοδιότητες που προστίθεται, είναι η υλοποίηση προγραμμάτων για τη δημόσια υγεία, με χρηματοδότηση από οικονομικούς πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπροσθέτως, στην παράγραφο Ι του άρθρου 75 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων, που αναφέρεται στον τομέα «παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού», όσον αφορά τον αθλητισμό, η επίβλεψη των εθνικών αθλητικών κέντρων δίδεται στους δήμους. Ενώ το άρθρο 97 θεσπίζει, για τους καλλικρατικούς δήμους, τις υπηρεσιακές μονάδες με αντικείμενα όπως, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού, νέας γενιάς.

Το άρθρο 266 αναφέρεται στον προγραμματισμό μέσω κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, στον προϋπολογισμό και οικονομική διαχείριση των καλλικρατικών δήμων. Συγκεκριμένα, για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού, είναι αναγκαίο να εκπονηθεί το πενταετές τεχνικό πρόγραμμα, το οποίο απαρτίζεται από τα ετήσια προγράμματα δράσης και τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς. Οι δράσεις των υπηρεσιών και τα έργα που επιτελούν περιλαμβάνονται σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού. Η αξιολόγηση των προτάσεων των υπηρεσιών του δήμου γίνεται από την εκτελεστική επιτροπή, η οποία και διαμορφώνει το προσχέδιο του ετήσιου προγράμματος δράσης και του προϋπολογισμού στην οικονομική επιτροπή, ώστε η τελευταία να πραγματοποιήσει την κατάρτιση και υποβολή τους στο συμβούλιο του δήμου, έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους.

Εν κατακλείδι με το νόμο 3852 θεσπίστηκε το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» που εισήγαγε, ένα μικρότερο ευέλικτο μοντέλο διοίκησης, με 2 βαθμίδες, α' βαθμού τους δήμους και β' βαθμού τις περιφέρειες, αλλά και καινοτομίες όπως διαφάνεια, εξορθολογισμό της διαχείρισης, αυξημένη χρηματοδότηση, συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού φορέα, πιστοποίηση οργανισμών και δομών.

Η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών

Οι μελετητές της στρατηγικής επηρεασμένοι, ως επί το πλείστον από τη σχολή του Michael Porter, ασχολούνται με την καλύτερη τοποθέτηση της εταιρείας ή του οργανισμού, στον κλάδο με στόχο την αύξηση της διαπραγματευτικής ισχύς τους. Σύμφωνα με τον Porter για την επιτυχημένη χάραξη της στρατηγικής είναι απαραίτητη η ανάλυση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της επιχείρησης, βάσει της δομικής ανάλυσης του κλάδου ή αλλιώς των πέντε δυνάμεων, που ορίζουν το κλαδικό περιβάλλον κάθε επιχείρησης. Οι πέντε δυνάμεις αναφέρονται, στην απειλή να εισέλθουν στον κλάδο νέοι ανταγωνιστές, στη διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών της επιχείρησης, στη διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών της επιχείρησης, στην απειλή από τα υποκατάστατα προϊόντα, και στην ένταση ανταγωνισμού ανάμεσα στις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις του κλάδου.

Ενώ η ανάλυση αυτή θεωρείται σημαντική, για πολλούς αναλυτές έχει ελλείψεις, καθώς απεικονίζει τις συνθήκες που ίσχυαν στην αγορά στη δεκαετία του ογδόντα και δεν εξετάζει την αλληλεπίδραση που υπάρχει στη σχέση των επιχειρήσεων με το περιβάλλον που δραστηριοποιούνται. Το γεγονός ότι η δομική ανάλυση του Porter δεν δίνει την απαιτούμενη βαρύτητα στη δυνατότητα επίδρασης των επιχειρήσεων στο περιβάλλον, αποτελεί σύμφωνα με τον καθηγητή Ghosal το μεγαλύτερο μειονέκτημα της. Καθώς η χάραξη της στρατηγικής βάσει της δομικής ανάλυσης οδηγεί στη μείωση της έντασης του ανταγωνισμού και στη μεγιστοποίηση του κέρδους της εταιρίας, χωρίς να προσμετράτε το ευρύτερο κοινωνικό όφελος, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της ευημερίας της κοινωνίας (Παπαδάκης, 2007). Το μειονέκτημα της δομικής ανάλυσης του Porter, που επισημαίνει ο καθηγητής Ghosal, ίσως αποτρέπει τους δημόσιους οργανισμούς, να ακολουθήσουν τη σχολή του Porter, καθώς είναι μη κερδοσκοπικοί και ως βασικό σκοπό έχουν την προώθηση του δημόσιου συμφέροντος και την ανάπτυξη της κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιούνται.

Εκτός όμως από τους δημόσιους οργανισμούς, αρκετές είναι και οι επιχειρήσεις που δε διαμορφώνουν τη στρατηγική τους με σκοπό, να ξεπεράσουν τον ανταγωνισμό και δε συμβιβάζονται με την προκαθορισμένη σχέση υψηλής αξίας με υψηλό κόστος ή χαμηλής αξίας με χαμηλό κόστος και αψηφούν το δίλλημα ανάμεσα στη διαφοροποίηση και το χαμηλό κόστος, με σκοπό να χαράξουν μια επιτυχημένη

στρατηγική(Παπαδάκης, 2007). Όπως αναφέρουν οι Chan and Mauborgne(2005) η αξιακή καινοτομία οδηγεί στην αλλαγή του τρόπου σκέψης κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής των επιχειρήσεων ή των οργανισμών, συμβάλλοντας στην αποδέσμευση από τον ανταγωνισμό και τους κόκκινους ωκεανούς. Έτσι ονομάζουν τις αγορές που χαρακτηρίζονται, από υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ εταιριών ή οργανισμών και κατά συνέπεια τη στρατηγική που ακολουθούν οι εταιρείες αυτές, ως στρατηγική των κόκκινων ωκεανών, η οποία θεωρεί τις δομές του κλάδου δεδομένες.

Σε συμφωνία με τα παραπάνω βρίσκετε ο Fin(2012), ο οποίος προσθέτει, ότι η πολεμική αντίληψη είναι αυτή που μέχρι και σήμερα διαμορφώνει τις επιχειρησιακές στρατηγικές και οδηγεί στους κόκκινους ωκεανούς. Εν αντιθέσει οι μπλε ωκεανοί είναι οι ευκαιρίες που προκύπτουν από τους κόκκινους ωκεανούς. Οι πρωτοπόροι τους ανακαλύπτουν και εισέρχονται σε αγορές χωρίς ανταγωνισμό και κανόνες. Αντίθετα οι κανόνες ορίζονται από τις εταιρίες ή τους οργανισμούς, που εισέρχονται πρώτοι και οι μελλοντικοί ανταγωνιστές αναγκάζονται, να τους ακολουθήσουν.

Οι διαφορές της στρατηγικής των κόκκινων ωκεανών και της στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

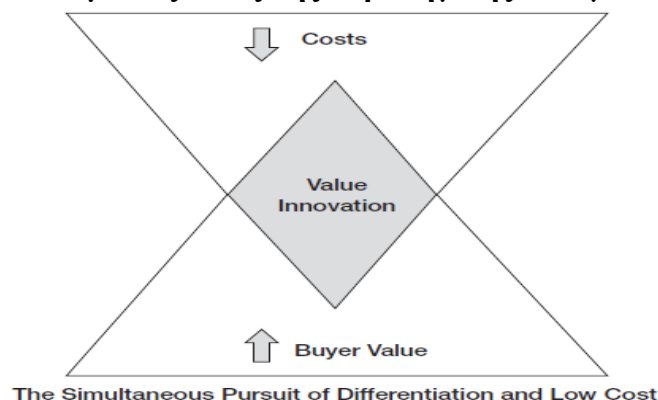
ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Στρατηγική των κόκκινων ωκεανών	Στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών
1. Ανταγωνισμός στον υφιστάμενο χώρο της αγοράς	1. Δημιουργία χώρου που δε διεκδικείτε στην αγορά
2. Εξουδετέρωση του ανταγωνισμού	2. Ασήμαντος ο ανταγωνισμός
3. Εκμετάλλευση υπάρχουσας ζήτησης	3. Δημιουργία νέας ζήτησης
4. Συμβιβασμός αξίας και κόστους	4. Εξάλειψη συμβιβασμού αξίας-κόστους
5. Επιλογή διαφοροποίησης ή χαμηλού κόστους για τις δραστηριότητες της εταιρίας	5. Επιδίωξη διαφοροποίησης και χαμηλού κόστους για τις δραστηριότητες της εταιρίας

Πίνακας 1 Chan and Mauborgne(2005)

Οι Chan and Mauborgne(2005) αναφέρουν ότι η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών θεωρεί τα όρια των αγορών και τη δομή του εκάστοτε κλάδου ως ευέλικτα, επιπροσθέτως ότι η αξιακή καινοτομία είναι ο θεμέλιος λίθος της αυτής της στρατηγικής . Η οποία προκύπτει στην περιοχή όπου τα αποτελέσματα της εταιρίας είναι θετικά, όσον αφορά το διαμορφωμένο κόστος και την προτεινόμενη αξία για τους πελάτες. Η μείωση του κόστους επιτυγχάνεται από τον περιορισμό ή και την εξάλειψη των παραγόντων ανταγωνισμού του εκάστοτε κλάδου. Ενώ η αύξηση της αξίας για τους πελάτες επιτυγχάνεται, με την εισαγωγή στοιχείων που δεν είχαν καταγραφεί στον κλάδο. Με την πάροδο του χρόνου το κόστος μειώνεται καθώς αυξάνονται οι πωλήσεις με αποτέλεσμα μεγαλύτερη αξία για τους πελάτες και επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Στο διάγραμμα 1 αποτυπώνεται η αξιακή καινοτομία

ΔΙΑΓΡΑΜΑ 1: Ο θεμέλιος λίθος της στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών:

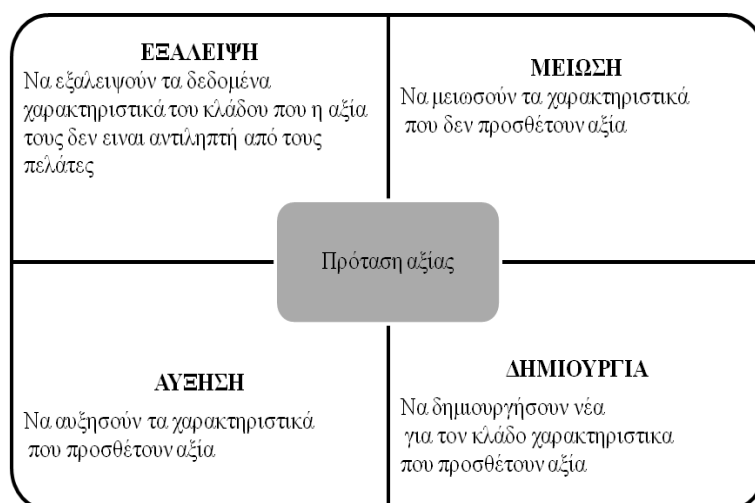

Πηγή: Chan and Mauborgne(2005)

Σύμφωνα με το γράφημα η δημιουργία γαλάζιων ωκεανών προκύπτει από την ταυτόχρονη μείωση του κόστους και της αύξηση της αξίας για τους πελάτες. Επίσης η εν λόγω στρατηγική αφορά τόσο το λειτουργικό επίπεδο όσο και το επίπεδο ροής των εργασιών, συνεπώς όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων μιας εταιρίας.

Οι Chan and Mauborgne(2005) προτείνουν δύο τεχνικές για τη διαμόρφωση της στρατηγικής των γαλάζιων ωκεανών. Η πρώτη αναφέρεται στο καμβά της στρατηγικής, μια τεχνική, που απεικονίζει τη σύγκριση των προσφορών των ανταγωνιστών του κλάδου. Τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά του κλάδου, δηλαδή τα κριτήρια που καθορίζουν τον ανταγωνισμό, περιγράφονται στον οριζόντιο άξονα και στον κάθετο άξονα περιγράφεται το επίπεδο των προϊόντων που προσφέρονται βάσει των κυρίαρχων χαρακτηριστικών του κλάδου. Συνεπώς ο καμβάς της στρατηγικής διαμορφώνει την υφιστάμενη κατάσταση. Για να αλλάξει ριζικά ο καμβάς της στρατηγικής ενός κλάδου, είναι αναγκαίο να επικεντρωθεί στις εναλλακτικές λύσεις και να στραφεί από τους ήδη πελάτες του κλάδου στους «μη πελάτες», γιατί ο χώρος ανάμεσα σε συγγενής κλάδους ενέχει ευκαιρίες για αξιακή καινοτομία. Ενώ η δεύτερη τεχνική με τις τέσσερις διαστάσεις της είναι αυτή, που ωθεί τα στελέχη μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού σε αποφάσεις για τη δημιουργία μίας αξιακής καινοτομίας(Chan&Mauborgne, 2005). Στο διάγραμμα 2 αποτυπώνονται οι τέσσερις διαστάσεις της εν λόγω τεχνικής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Προσαρμοσμένο από Chan and Mauborgne(2005)

Οι δεκαπενταετής έρευνα των Chan and Mauborgne(2005) βασίστηκε όπως αναφέρουν σε στοιχεία επιστημονικών άρθρων , που καλύπτουν τα τελευταία εκατό χρόνια και τους οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών είναι ικανή να δημιουργήσει να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες για μια εταιρία ή οργανισμό ώστε οι πελάτες, οι υπάλληλοι, οι μέτοχοι αλλά και γενικότερα η κοινωνία στην οποία θα δραστηριοποιείται η εταιρία ή οργανισμός να έχουν κέρδος. Όσον αφορά τα προβλήματα που παρουσιάζονται, από τις αντιδράσεις των στελεχών λόγω της ανασφάλειας που αισθάνονται μπροστά στα καινούρια δεδομένα που εισάγει η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών, οι Chan and Mauborgne(2005) αντιτάσσουν τη διαδικασία του στρατηγικού διαλόγου. Μέσω αυτού παρακινούνται τα στελέχη να δώσουν την άποψή τους και να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της στρατηγικής, καταγράφοντας τις απόψεις τους και δημιουργώντας μια «τράπεζα ιδεών». Αυτό το γεγονός δημιουργεί μια θεμελιώδη ικανότητα της επιχείρησης η οποία χρησιμοποιεί το στρατηγικό διάλογο, η οποία δεν μπορεί να αντιγραφεί από τους ανταγωνιστές.

Η ανάπτυξη του αθλητισμού στην τοπική αυτοδιοίκηση μέσω της κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων

Ο αθλητισμός μπορεί να έχει θετικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κοινωνικής συνοχής, παρόλα αυτά η έλλειψη οργάνωσης μπορεί να μειώσει τη σημασία του ρόλου του. Η συμμετοχή των πολιτών μπορεί να αυξηθεί καλύτερα μέσω της

ανάπτυξης ενός συνδυασμένου μοντέλου ανάπτυξης των δήμων και των αθλητικών πόρων για την ανάπτυξη του αθλητισμού. Η αυξανόμενη σημασία της ανάπτυξης του αθλητισμού για την υγεία των πολιτών μαζί με την αύξηση της χρηματοδότησης που χορηγείται από την Ε.Ε αποτελούν τα πιο σημαντικά ζητήματα που θα απασχολήσουν σήμερα του ηγέτες των καλλικρατικών δήμων. Όσο αυξάνεται συνεχώς η ανάγκη για άμεση επίλυση εκτατών ζητημάτων, για παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων και των δόμων, τόσο από πλευράς λογοδοσίας στους χρηματοδότες, όσο και από σημαντικότητα της ανάπτυξης της διαχείρισης και παρακολούθησης των αθλητικών προγραμμάτων, οι κατευθυντήριες αρχές της Λευκής Βίβλου για τον αθλητισμό(2007) μαζί με τον παρακάτω νομικό πλαίσιο, είναι δύο εργαλεία όπου μπορούν να ωθήσουν την ανάπτυξη των δήμων.

Το πρώτο άρθρο του νόμου 3463/2006 θεσπίζει την κύρωση του κώδικα δήμων και κοινοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις της έκτης παραγράφου του άρθρου 76 του συντάγματος.

Το τρίτο μέρος του αναφέρεται στις αρμοδιότητες των δήμων και κοινοτήτων και στον τρόπο άσκησής τους, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, για την επίτευξη της ανάπτυξης και της βέλτιστης ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας τους. Ο έκτος τομέας αρμοδιοτήτων αφορά την παιδεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Ειδικά για τον αθλητισμό ως αρμοδιότητές τους ορίζει, τη δημιουργία, τη συντήρηση και διαχείριση των αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως των αθλητικών κέντρων και των γυμναστηρίων, που βρίσκονται στην περιοχή τους. Επιπροσθέτως, την προαγωγή και εφαρμογή προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού αλλά και τη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Ο νόμος 3463/2006 θέσπισε για πρώτη φορά, την κατάρτιση τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων, από τους πρωτοβάθμιους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, με συγκεκριμένες δράσεις για την επίτευξη της ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και την οργάνωση των υπηρεσιών τους. Η ανάπτυξη ως όρος περιλαμβάνει τα τελευταία χρόνια νέες παραμέτρους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται η αντικατάστασή της από όρους όπως, βιώσιμη ανάπτυξη, αειφόρος ανάπτυξη κ.α. Οι έννοιες αυτές είναι ολοκληρωμένες και προάγουν την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη με σεβασμό πάντα στο περιβάλλον (Δεληθέου, 2007).

Το κεφάλαιο Ζ του πέμπτου μέρους του νόμου 3463/2006 αναφέρεται στα επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων. Στο άρθρο 203 καταγράφεται, ότι για την

επιτέλεση της αποστολής τους οι δήμοι και οι κοινότητες συντάσσουν και εκπληρώνουν επιχειρησιακά προγράμματα, με απώτερο σκοπό την πραγμάτωση της σχεδιασμένης ανάπτυξης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω ενός συστήματος αξόνων για δράσεις με συγκεκριμένες προτεραιότητες. Στο άρθρο 204 περιγράφονται αναλυτικά τα κριτήρια που καθορίζουν ποιοι είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν και να εκπληρώνουν επιχειρησιακά:

1. Οι δήμοι που έχουν πληθυσμό περισσότερο από δέκα χιλιάδες κατοίκους, καθώς και οι δήμοι που είναι πρωτεύουσες νομών.
2. Οι δήμοι που σύμφωνα με το άρθρο 3 του εν λόγω νόμου δημιουργήθηκαν από συνένωση βάσει δικής τους θέλησης.
3. Όσοι από τους δήμους και τις κοινότητες ή τους συνδέσμους έχουν τις προϋποθέσεις που έχουν οριστεί με απόφαση από το υπουργείο εσωτερικών, δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης, με σύμφωνη γνώμη της κεντρικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων.
4. Όσοι δήμοι ή κοινότητες, εφόσον πληρούν τις διατάξεις του παρόντος.

Στο άρθρο 205 καθορίζεται το χρονικό διάστημα εκπόνησής τους κατά το πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου, ενώ της αναθεώρησή τους κάθε δύο χρόνια. Στο άρθρο 206 ορίζεται η δομή και το περιεχόμενό τους, οι στρατηγικοί στόχοι, καθώς και οι απαιτούμενες δράσεις για την πραγμάτωσή τους, με την πρόβλεψη για τη χρηματοδότηση που είναι αναγκαία, από υφιστάμενες πηγές, οι προτεραιότητες, η οργάνωση των υπηρεσιών και επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, ορίζεται η διαδικασία ελέγχου, που υπόκεινται από την περιφέρεια και η εξειδίκευσή τους σε ετήσια προγράμματα δράσης, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των δημοτικών και κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους, μετά από την εν λόγω διαδικασία. Στο άρθρο 207 θεσπίζει ότι οι διαδικασίες εκπόνησης, επιτήρησης και αξιολόγησης καθώς και τα όργανα που θα τις επιτελέσουν, ορίζονται βάσει του προεδρικού διατάγματος κατόπιν πρότασης του υπουργού εσωτερικών, δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης.

Στη συνέχεια η υπ' αριθμ. 18183/2007 υπουργική απόφαση καθόρισε τη δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ανέλυσε το στρατηγικό σχεδιασμό, παρουσιάζοντας τα χαρακτηριστικά της περιοχής του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, του ίδιου οργανισμού και των νομικών του προσώπων και

περιγράφοντας αλλά και αξιολογώντας την υφιστάμενη κατάστασής τους. Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά της περιοχής είναι αναγκαίο να παρουσιάζει: τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντολογικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της περιοχής που εδρεύει ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης και τις σχέσεις του με τους όμορους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και με την ευρύτερη περιοχή, επίσης την οργανωτική δομή και τα οικονομικά στοιχεία του. Όσον αφορά την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, είναι αναγκαίο να παρουσιάζει:

1. τις δυνατότητες και αδυναμίες του οργανισμού και των νομικών του προσώπων, όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, την υλικοτεχνική υποδομή, την οικονομική κατάσταση και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών,
2. τις ευκαιρίες και τις απειλές που δημιουργούν παράγοντες όπως: το θεσμικό πλαίσιο της χώρας, το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, τις πολιτικές που απορρέουν καθώς και τα χρηματοδοτικά προγράμματα,
3. τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της περιοχής που εδρεύει ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, σε σχέση με τις ανάγκες των πολιτών και τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν ,
4. τα θέματα που επηρεάζουν την ανάπτυξη του.

Επίσης, στην ανάλυση του στρατηγικού σχεδιασμού περιλαμβάνεται το όραμα, η χάραξη της στρατηγικής για την επίτευξή του, μέσω των ανάλογων στόχων και οι προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν, σύμφωνα πάντα με τα περιφερειακά και εθνικά πρότυπα, για να επιτευχθεί ανάπτυξη στον οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, συγκεκριμένα:

1. Το όραμα αφορά τη μελλοντική κατάσταση της περιοχής και του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, που θέλει να διαμορφώσει η εκάστοτε δημοτική αρχή.
2. Η στρατηγική που επιλέγει για την εκπλήρωση του οράματός του, μέσω της επίτευξης των στόχων που θέτει για την κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής, την ικανοποίηση των πολιτών σε σχέση με την κάλυψη των αναγκών τους, την αναβάθμιση των υπηρεσιών του, την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού του, την ενίσχυση της οικονομικής του κατάστασης, τον εκσυγχρονισμό της υλικοτεχνικής του υποδομής.

3. Οι προτεραιότητες που θα επιλέξει σύμφωνα πάντα με τα περιφερειακά και εθνικά πρότυπα, βάση των οποίων θα σχεδιαστεί το επιχειρησιακό πρόγραμμα και θα εκφραστούν με την μορφή αξόνων, οι οποίοι μπορεί να αφορούν τους εξής τομείς και να σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την περιοχή του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης:

1. το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, με τις τεχνικές υποδομές,
2. την κοινωνική πολιτική, την παιδεία και τον πολιτισμό,
3. την τοπική οικονομία, καθώς και την αύξηση της απασχόλησης των πολιτών,
4. τις σχέσεις του οργανισμού με τους πολίτες, του τοπικού φορείς και την κρατική εξουσία,
5. τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία του σε σχέση με την αποδοτικότητα και την τελεσφορία του,
6. τις οριζόντιες λειτουργίες και την απαιτούμενη υποστήριξη όσον αφορά την ευρεία λειτουργία, καθώς και την λειτουργία των νομικών του προσώπων,
7. την απαιτούμενη υποστήριξη στις εκάστοτε διοικήσεις των οργανισμών, με απώτερο σκοπό την επιτυχημένη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και την αναβάθμιση των υπηρεσιών τους.

Η υπουργική απόφαση ανέλυσε, επίσης, τον επιχειρησιακό προγραμματισμό και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των ειδικών στόχων, ανάλογα τον άξονα προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, όπως π.χ. του τομέα της κοινωνικής πολιτικής, της παιδείας και του πολιτισμού και να αναφέρονται στον ειδικό στόχο π.χ. τον αθλητισμό. Τα μέτρα διαχωρίζονται σε καλά δομημένες δράσεις, όπως έργα με συγκεκριμένη χρονική έναρξη και χρόνο επιτέλεσης π.χ. σε τεχνικά ή σε κύριες λειτουργίες, που εκτελούν οι υπηρεσίες, όπως του αθλητισμού ή υποστηρικτικές, όπως διαχείριση προσωπικού. Ως αρμόδιοι επιτέλεσης των δράσεων μπορεί να οριστούν οι υπηρεσίες του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών του προσώπων ή οι σύνδεσμοί του ή οι ορισμένοι φορείς εκτέλεσης των συμβάσεων συνεργασίας του με άλλους φορείς. Οι διαδημοτικές δράσεις που προκύπτουν, από συμφωνία με όμορους οργανισμούς και οι δράσεις υπερτοπικής σημασίας, μπορούν να ορίζονται σε ξεχωριστή παράγραφο. Επίσης, ανέλυσε τις δράσεις που πρέπει να ληφθούν, για την επίτευξη των στόχων κάθε μέτρου. Για τις δράσεις, που είναι αναγκαίο να ληφθούν πρωταρχικά, η ύπαρξη συγκεκριμένου εντύπου ορίζει:

1. τους άξονες που ανήκουν τα μέτρα, που τις περιλαμβάνουν,
2. τους στόχους του μέτρου που θα εκπληρώσουν μέσω των αποτελεσμάτων τους,
3. τις φάσεις επιτέλεσής τους,
4. τις παραγόμενες εκροές από την ανάληψή τους,
5. την υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, που θα του ανατεθεί η υπευθυνότητα επιτέλεσής τους,
6. το χώρο επιτέλεσής τους,
7. το χρονοδιάγραμμα που απαιτείται για την επιτέλεση τους ανά έτος,
8. το ανθρώπινο δυναμικό, οι υλικοί πόροι και οποιαδήποτε προϋπόθεση είναι αναγκαία για την επιτέλεση τους,
9. τον προϋπολογισμό των δαπανών και τις πιθανές πηγές, από όπου μπορεί να προέλθουν οι απαιτούμενοι πόροι για τη χρηματοδότησή τους. Το χρονικό διάστημα που απαιτείται, για την εξεύρεση των πιθανών πηγών, που θα καλύψουν τους απαιτούμενους πόρους και του προϋπολογισμού των δαπανών, υπολογίζονται για κάθε έτος της τετραετίας ξεχωριστά.

Επιπροσθέτως, ανέλυσε τον οικονομικό προγραμματισμό και τους ανάλογους δείκτες για την παρακολούθηση και αξιολόγησή του.

Η εγκύκλιος 45/58939 που εξέδωσε το υπουργείο εσωτερικών στις 25-10 το 2006 αφορούσε το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Το προεδρικό διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού» όρισε τη διαδικασία κατάρτισής τους. Η κατάρτιση των επιχειρησιακών αφορά τις δράσεις, για την επίτευξή της ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας και την καλύτερη οργάνωση των υπηρεσιών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των δημοτικών και κοινοφελών επιχειρήσεων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων, εφόσον οι αποφάσεις των διοικήσεών τους, έχουν την έγκριση του δημοτικού συμβουλίου. Ενώ την ευθύνη για την κατάρτισή τους φέρει το δημοτικό συμβούλιο του εκάστοτε δήμου.

Η εγκύκλιος 66/50837 που εξέδωσε το υπουργείο εσωτερικών στις 14-9 το 2007 αναφερόταν στις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού.

Το άρθρο 266 του νόμου 3852/2010 επίσης τεκμηριώνει, την κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων ως υποχρέωση των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η υπ΄ αριθμ 5694/2011 υπουργική απόφαση που εξέδωσε το υπουργείο εσωτερικών, τροποποιεί την 18183/2006 υπουργική απόφαση, όσον αφορά το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων στα εξής άρθρα της:

1. Το άρθρο 1 τροποποιεί, στην παράγραφο 1 του άρθρο 1, που αναφερόταν στη δομή των επιχειρησιακών προγραμμάτων, τη διάρκειά τους σε πέντε από τέσσερα χρόνια. Και τη 2^η παράγραφο του εν λόγω άρθρου ορίζοντας εκ νέου, ως νομικά πρόσωπα του εκάστοτε δήμου, τα ιδρύματα, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις επιχειρήσεις των δήμων, που ορίζονται σύμφωνα με το Π.Δ. 410/95.
2. Το άρθρο 2 τροποποιεί, στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, που αναφέρεται στους στόχους και στις δράσεις του επιχειρησιακού προγραμματισμού, τη λέξη «τετραετία» της 2^{ης} περιόδου, υποκαθιστώντας τη από τη λέξη «πενταετία». Στην παράγραφο 2, στο τέλος της περίπτωσης 2, μετά τις λέξεις «τεκμηρίωση των πληροφοριών» προσθέτει , μετά το κόμμα την εξής φράση: «σχεδιασμός, ανάπτυξη και παραγωγική λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων». Ενώ, ολοκληρώνοντας την τελευταία περίοδο, προσθέτει τη φράση που αναφέρεται στα πληροφοριακά συστήματα, στις ολοκληρωμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τον πολίτη.
3. Το άρθρο 7 επαναδιατυπώνει, τον τίτλο και το περιεχόμενο του άρθρου 9, ως εξής «τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων». Ο έλεγχος για την νομιμότητα των επιχειρησιακών, ανατίθεται στην αυτοτελή υπηρεσία εποπτείας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω των εκθέσεων που εμπεριέχουν τις διαδικασίες κατάρτισης τους, εγκεκριμένες από το δημοτικό συμβούλιο και με ευθύνη του δημάρχου.

4. Το άρθρο 8 αναφέρει για την προσθήκη του άρθρου 10, το οποίο θεσπίζει για τους μικρούς δήμους με έλλειψη προσωπικού, την κατάθεση επιχειρησιακού προγράμματος με απλοποιημένη μορφή.
5. Το άρθρο 9 θεσπίζει την μετατροπή του άρθρου 10 σε άρθρο 11, το οποίο αναφέρεται ειδικά στην δημοτική περίοδο 2011-2014.
6. Το άρθρο 10 προσθέτει το άρθρο 12, το οποίο θεσπίζει τον νέο όρο «οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού».

Το υπουργείο εσωτερικών δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης για να παρέχει βοήθεια στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, όσον αφορά την κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, συνεργάζεται με την ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, η οποία έχει την ευθύνη για τη σύνταξη οδηγού, με στόχο την δημιουργία επίκαιρων επιχειρησιακών προγραμμάτων, βάση του σχετικού θεσμικού πλαισίου, μέσω συγκεκριμένης μεθοδολογίας για τη σύνταξη, παρακολούθηση και αξιολόγησή του. Οι άξονες του στρατηγικού σχεδιασμού χωρίζονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες, βάση του νόμου 3852/2010. Ο δεύτερος άξονας αναφέρεται, στη θεματική ενότητα «κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, αθλητισμός, πολιτισμός». Για την παρακολούθηση αλλά και την αξιολόγηση του επιχειρησιακού χρησιμοποιούνται δείκτες, οι οποίοι είναι:

1. δείκτες εισροών που αποτελούν ποσοτικά μεγέθη, μέσω των οποίων γίνεται η αποτίμηση της προόδου πραγματοποίησης των δράσεων, σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, με μέτρηση των πόρων που δαπανώνται,
2. δείκτες εκροών που εκφράζονται από τις δαπάνες για την υλοποίηση των δράσεων και καταγράφονται στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης,
3. δείκτες αποτελέσματος που αποδεικνύουν την επιτέλεση των στόχων.

Για την αξιολόγηση του δεύτερου άξονα, που αφορά την ενότητα «κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, αθλητισμός, πολιτισμός», χρησιμοποιούνται δείκτες εκροών και αποτελέσματος. Συγκεκριμένα, για την αξιολόγηση του προσωπικού, που απασχολεί το νομικό πρόσωπο ή διεύθυνση, χρησιμοποιείται δείκτης εκροών, ενώ για το προσωπικό που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία του, χρησιμοποιείται δείκτης αποτελέσματος. Για τα ολοκληρωμένα προγράμματα εθελοντισμού που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρονιάς, απαιτείται δείκτης εκροής. Επίσης, για τα προγράμματα με σκοπό την κοινωνική ενσωμάτωση, μέσω του αθλητισμού, που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρονιάς, απαιτείται

δείκτης εκροής. Ενώ για τη μέτρηση του αριθμού των αθλητικών εγκαταστάσεων, σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού του δήμου, χρησιμοποιείται δείκτης αποτελέσματος. Σε αντίθεση, για τις πραγματοποιήσιμες αθλητικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του έτους, για τις αναβαθμισμένες ή καλά συντηρημένες αθλητικές εγκαταστάσεις και τις επεκτάσεις τους, επιπροσθέτως τον αριθμό των πολιτών που έχουν οφέλη από τα αθλητικά προγράμματα χρησιμοποιείται δείκτης εκροών (Ε.Ε.Τ.Α.Α, 2011).

Δήμος Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη

Ο οικισμός Νέα Κοκκινιά που δημιουργήθηκε μετά τη Μικρασιατική καταστροφή από πρόσφυγες της Σμύρνης, του Πόντου αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Μικράς Ασίας, ανήκε στο δήμο Πειραιώς. Η αποκοπή του οικισμού από το δήμο Πειραιώς, με το ΦΕΚ 109Α-07/05/1933 δημιούργησε νέο δήμο και τον ορισμό του οικισμού ως έδρα του. Ενώ με το ΦΕΚ 271Α-03/09/1940 ο οικισμός ονομάζεται Νίκαια, καθώς και ο δήμος.

Η κοινότητα Αγίου Ιωάννη Ρέντη δημιουργήθηκε στις 16/2 το 1925 με προεδρικό διάταγμα και στη συνέχεια το Σεπτέμβριο του 1940 με το διάταγμα 105Α αναγορεύτηκε σε δήμο Αγίου Ιωάννη Ρέντη.

Η κατάργηση των δήμων της Νίκαιας και του Αγίου Ιωάννη Ρέντη με το ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010 είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του καλλικρατικού δήμου Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη με δύο δημοτικές ενότητες, την ενότητα Νίκαιας και την ενότητα Ρέντη. Ο δήμος ανήκει στο νομό Αττικής, διοικητικά στο διαμέρισμα Πειραιά της περιφέρειας Αττικής και υπάγεται στη χωροταξική υποενότητα του λεκανοπεδίου της Αθήνας, βάσει του νόμου 1515/1985 «Ρυθμιστικό σχέδιο για την προστασία του περιβάλλοντος της Αθήνας». Είναι ένας από τους μεγαλύτερους δήμους της περιφέρειας Αττικής, χαρακτηριζόμενος ως διαδημοτικό κέντρο υπερτοπικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο χωρικής ανάπτυξης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011 έχει πληθυσμό 105.230 κατοίκους.

Οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη-Ρέντη

Με την υπ' αριθμ. 66014/53714(ΦΕΚ 3334/27-12-2013) απόφαση του γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης, εγκρίθηκε η υπ' αριθμ. 274/3013 (ορθή επανάληψη) απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του δήμου, όσον αφορά στον οργανισμό

εσωτερικής υπηρεσίας. Το πρώτο μέρος του αναφέρεται στη διάρθρωση των υπηρεσιών, με το άρθρο 1 να θεσπίζει τη διάρθρωση των κεντρικών υπηρεσιών. Σε συνέχεια αυτών, η κεντρική διεύθυνση περιλαμβάνει οργανικές μονάδες, οι οποίες χωρίζονται σε ενότητες βάσει των αρμοδιοτήτων τους. Συγκεκριμένα, η ενότητα Γ' αναφέρεται στις υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, παιδείας και κοινωνικών υπηρεσιών. Στην ενότητα αυτή ανήκει η διεύθυνση αθλητισμού, αποτελούμενη από 3 διοικητικές ενότητες, το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων, το τμήμα διοργάνωσης και υποστήριξης αθλητικών εκδηλώσεων και το τμήμα διαχείρισης γηπέδων και αθλητικών χώρων.

Το άρθρο 17 ορίζει τις αρμοδιότητες της διεύθυνσης αθλητισμού και των τμημάτων της, η οποία σε συνεργασία με τη δημοτική αρχή, που έχει καθοδηγητικό και παρεμβατικό ρόλο, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάπτυξη. Προτείνει δράσεις στη δημοτική αρχή που θα βελτιώσουν τον τομέα του αθλητισμού, μέσω της δημιουργίας προγραμμάτων άθλησης, που απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες, με ιδιαίτερη μέριμνα στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Οργανώνει την επιτέλεση των αθλητικών προγραμμάτων, εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών, σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των τμημάτων. Ελέγχει και αξιολογεί τη λειτουργία των τμημάτων σε σχέση με την επίτευξη των στόχων τους, το ανθρώπινο δυναμικό της όσον αφορά στην εμπειρογνομοσύνη τους, την καταλληλότητα της υλικοτεχνικής υποδομής της και λαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της. Συνάπτει συνεργασίες με αρμόδιους για τον αθλητισμό φορείς και υπηρεσίες του δήμου, για την προμήθεια υλικών, αλλά και τη συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων και χώρων.

Το εν λόγω άρθρο ορίζει ως πρώτη αρμοδιότητα του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων, την κατάρτιση και επιμέλεια προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, που καλύπτουν τις ανάγκες όλου του φάσματος των ηλικιών των πολιτών:

1. της προσχολικής,
2. της σχολικής,
3. των νέων,
4. των ενηλίκων,
5. της τρίτης ηλικίας,
6. των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Συνεχίζει με:

1. τις απαιτούμενες ενέργειες που πρέπει να προβαίνει για την εύρυθμη καθημερινή λειτουργία τους και τις προτάσεις με τις αναγκαίες τροποποιήσεις για την καλύτερη τους,
2. την ευθύνη για τις εγγραφές των αθλουμένων και τον ορισμό και έλεγχο των βασικών πιστοποιητικών, ώστε να εκδοθεί κάρτα συμμετοχής στα προγράμματα επιλογής, καθώς και την τήρηση των αρχείων, αλλά και των παρουσιολογίων όλων των αθλουμένων και των γυμναστών,
3. την οργάνωση των προγραμμάτων μετά τη λήξη του σχολικού ωραρίου, στους προαύλιους χώρους και στις αίθουσες εκδηλώσεων των σχολείων, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες για άθληση των μαθητών της Α΄/θμιας και Β΄/θμιας εκπαίδευσης, με την ενεργή συμμετοχή των διευθυντών και των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων,
4. την αναγκαιότητα της συνεργασίας με τη δημοτική κοινωφελή επιχείρηση και τη γενική γραμματεία αθλητισμού, καθώς και με τα άλλα τμήματα της διεύθυνσης ή φορείς, που θα συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία των αθλητικών προγραμμάτων,
5. την είσπραξη των συνδρομών των αθλουμένων, βάσει των κανόνων της οικονομικής επιτροπής και την απόδοσή της στην εν λόγω υπηρεσία
6. τη βέλτιστη παρεχόμενη γραμματειακή υποστήριξη, ώστε να επιτυγχάνεται η τήρηση των αρχείων και η πραγματοποίηση της αλληλογραφίας,
7. την παροχή ενημέρωσης στο τμήμα διαχείρισης των γηπέδων και αθλητικών χώρων, για τη διατήρησή τους σε άρτια κατάσταση,
8. την εξασφάλιση του κατάλληλου αθλητικού υλικού για την πραγματοποίηση των προγραμμάτων, καθώς και τη διατήρηση και φύλαξή του,
9. τον έλεγχο των εργαζομένων του.

Το τρίτο μέρος του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας αναφέρεται στη διοίκηση, την εποπτεία και το συντονισμό. Το άρθρο 24 θεσπίζει με την πρώτη παράγραφο του, ότι το διοικητικό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής, η εκτελεστική και ο δήμαρχος ασκούν τη διοίκηση στο δήμο, ενώ οι αρμοδιότητές τους ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Το άρθρο 28 ορίζει τις θέσεις μόνιμου προσωπικού του δήμου, βάσει του επιπέδου εκπαίδευσης και του διαχωρισμού του στις εξής κατηγορίες, διοικητικού, τεχνικού, υγειονομικού, γεωπονικού και εκπαιδευτικού. Όσον αφορά στην κατηγορία του εκπαιδευτικού προσωπικού,

περιλαμβάνονται τρεις θέσεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης καθηγητών φυσικής αγωγής και μια θέση πανεπιστημιακής εκπαίδευσης φυσικής αγωγής. Το άρθρο 30 ορίζει τις θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του και το γεγονός ότι στον εν λόγω οργανισμό δεν προβλέπονται οργανικές θέσεις με το συγκεκριμένο είδος εργασίας. Οι συγκεκριμένες θέσεις είναι προσωποπαγείς, με συνέπεια την έκλειψή τους όταν για τον οποιοδήποτε λόγο μείνουν κενές. Όσον αφορά στην κατηγορία της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης περιλαμβάνονται τρεις θέσεις γυμναστών και μια καθηγητή φυσικής αγωγής. Το άρθρο 32 αναφέρει τις κείμενες διατάξεις βάσει των οποίων κατατάσσονται οι προϊστάμενοι της γενικής διεύθυνσης και των διευθύνσεων, τμημάτων, αυτοτελών τμημάτων ή γραφείων, που συνθέτουν τη δομή του δήμου. Όσον αφορά στη διεύθυνση αθλητισμού, ως διευθυντής μπορεί να οριστεί πανεπιστημιακής εκπαίδευσης καθηγητής φυσικής αγωγής, ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης γυμναστής, ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης διοικητικού όλων των ειδικοτήτων, ή τεχνολογικής εκπαίδευσης διοικητικού ή λογιστικού, ή τεχνολογικής εκπαίδευσης διοίκησης μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, για το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων μπορεί να οριστεί τμηματάρχης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης καθηγητής φυσικής αγωγής, ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης γυμναστής, ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης διοικητικού όλων των ειδικοτήτων, ή τεχνολογικής εκπαίδευσης διοικητικού ή λογιστικού, ή τεχνολογικής εκπαίδευσης διοίκησης μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης, ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διοικητικού.

Τμήμα Αθλητικών Προγραμμάτων

Η κάλυψη των αυξημένων αναγκών για άθληση των δημοτών του καλλικρατικού δήμου Νίκαιας - Αγ. Ι. Ρέντη, οδήγησε στη δημιουργία της διεύθυνσης αθλητισμού, η οποία προέκυψε από την κατάργηση των τριών νομικών προσώπων με την επωνυμία: αθλητικός οργανισμός δήμου Νίκαιας, δημοτικά γήπεδα γυμναστήρια Νίκαιας, δημοτικό γυμναστήριο δήμου Ρέντη. Ο αθλητικός οργανισμός του δήμου Νίκαιας είχε πρόεδρο και διοικητικό συμβούλιο, επίσης υλοποιούσε 14 αθλητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τη γενική γραμματεία αθλητισμού. Η διεύθυνση αθλητισμού ξεκίνησε τη λειτουργία της μετά τη δημοσίευση του Ο.Ε.Υ του Δήμου στο αριθμ. 2531-07/07-11-2011 Φ.Ε.Κ. Το δε τμήμα ξεκίνησε τη δραστηριότητά του με την κοινοποίηση των αριθμ. 247 & 248/17-02-2012

αποφάσεων Δημάρχου, με τις οποίες έγινε η τοποθέτηση των υπαλλήλων και ο ορισμός προϊσταμένου. Οι αρμοδιότητες του τμήματος ορίζονται από το άρθρο 17 του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας. Ενώ τα άρθρα 28 και 32 ορίζουν τις θέσεις του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, επίσης το μορφωτικό επίπεδο του διευθυντή και των τμηματάρχων της διεύθυνσης και των επιμέρους τμημάτων της. Τα προγράμματα άθλησης για όλους που πραγματοποιούνται στη δημοτική ενότητα Ρέντη παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΑΘΛΗΜΑ
Προσχολική ηλικία (4 ετών)	Μουσικοκινητική αγωγή <ul style="list-style-type: none"> • Νηπίων
Σχολική ηλικία (5-12 ετών)	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμικής • Ενόργανης ακροβατικής γυμναστικής • Στίβου
Αθλητισμός στο Σχολείο (5-12 ετών)	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Ποδοσφαίρου • Καλαθοσφαίρισης • Πετοσφαίρισης • Χειροσφαίρισης • Ρυθμικής • Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης • Παραδοσιακών Χορών
Νέοι (13-18 ετών)	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Στίβου • Ενόργανης Ακροβατικής Γυμναστικής
	Kid Aerobic
	Προετοιμασία υποψηφίων για ΤΕΦΑΑ & Στρ.Σχολές
	Παραδοσιακοί Χοροί
Ενήλικες (19-65 ετών)	Αεροβική & μουσική ενδυνάμωση γυναικών
	Μουσική ενδυνάμωση ανδρών
	Παραδοσιακοί Χοροί
Γ' Ηλικία (65 ετών & άνω)	Παραδοσιακοί Χοροί
	Διατήρηση φυσικής κατάστασης

Τα προγράμματα άθλησης για όλους που πραγματοποιεί στη δημοτική ενότητα Νίκαιας παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑ 3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΑΘΛΗΜΑ	
Προσχολική ηλικία (2-4 ετών)	Κολύμβηση <ul style="list-style-type: none"> • Νηπίων 	
Σχολική ηλικία (5-12 ετών)	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμικής • Tae kwon do • Κολύμβησης • Αντισφαίρισης • Στίβου 	
Αθλητισμός στο Σχολείο (5-12 ετών)	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Ποδοσφαίρου • Καλαθοσφαίρισης • Πετοσφαίρισης • Χειροσφαίρισης • Ρυθμικής • Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης • Παραδοσιακών Χορών 	
Νέοι (13-18 ετών)	Κολύμβηση <ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερη • Εκμάθηση • Aqua 	
	Αντισφαίριση <ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερη • Εκμάθηση 	
	Ακαδημία <ul style="list-style-type: none"> • Στίβου • Tae kwon do • Ενόργανης Ακροβατικής Γυμναστικής 	
	Kid Aerobic	
	Προετοιμασία υποψηφίων για ΤΕΦΑΑ & Στρ.Σχολές	
	Παραδοσιακοί Χοροί	
Ενήλικες (19-65 ετών)	Κολύμβηση <ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερη • Εκμάθηση • Aqua 	
	Αντισφαίριση <ul style="list-style-type: none"> • Ελεύθερη • Εκμάθηση 	
	Αεροβική & μυϊκή ενδυνάμωση γυναικών	
	Μυϊκή ενδυνάμωση ανδρών	
	Tae kwon do	
	Αποκατάσταση-Ενδυνάμωση χρόνιων παθήσεων, κλινικών & μη	
	Παραδοσιακοί Χοροί	
	Γ' Ηλικία (65 ετών & άνω)	Παραδοσιακοί Χοροί
		Διατήρηση φυσικής κατάστασης
Α.Μ.Ε.Α. (5-12 ετών)	Κολύμβηση	

Εξάμηνο Πρόγραμμα Δράσης Ιούλιος-Δεκέμβριος 2012, Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων

Στις 8/6 ολοκληρώθηκε από την τριμελή ομάδα εργασίας, το εξάμηνο σχέδιο δράσης Ιουλίου-Δεκεμβρίου 2012, του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων, όπως ζητήθηκε από το γενικό γραμματέα τους δήμου. Η ομάδα ορίστηκε από την τμηματάρχη του τμήματος και αποτελείται από την ίδια, τη συγγραφέα της παρούσας εργασίας και τον υπεύθυνο ακαδημιών του τμήματος.

Εισαγωγή

Το εξάμηνο πρόγραμμα δράσης που θα υλοποιηθεί από το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων, είναι άκρως αναγκαίο να διαμορφωθεί βάσει της παρούσας κατάστασης που επικρατεί στη χώρα μας. Η οικονομική κρίση που διέπει την Ελληνική κοινωνία είναι μάλιστα που λειτουργεί ως τροχοπέδη στην οποιαδήποτε μορφής ανάπτυξη. Συνεπώς οι κύριοι στόχοι του εξάμηνου προγράμματος δράσης είναι η βιωσιμότητα των αθλητικών τμημάτων στα πλαίσια των συνεχώς μειούμενων επιχορηγήσεων από το κράτος, και η ανταγωνιστικότητα τους σε σχέση με τα αντίστοιχα των όμορων δήμων αλλά και των γυμναστηρίων, βάση ελέγχου και αξιολόγησης.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι μας θα εστιάσουμε σε 5 βασικούς τομείς, τους εξής:

1. την κατανόηση της σημερινής πραγματικότητας, με μελέτη της παρούσας κατάστασης και συγκριτική αξιολόγηση του ανταγωνισμού από ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από την τμηματάρχη και καταρτισμένα στελέχη, για την εκτίμηση των συνεπειών που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα του τμήματος,
2. τη μείωση του κόστους από τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας των εργαζομένων με επανεξέταση και αναδιοργάνωση των διαδικασιών λειτουργίας του τμήματος,
3. την αναθεώρηση της υπάρχουσας στρατηγικής και τη σύναψη συνεργασιών.

Η χάραξη νέας στρατηγικής κρίνεται αναγκαία για τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων. Επίσης η εξωστρέφεια μέσω της σύναψης συνεργασιών είναι άκρως απαραίτητη για την ενδυνάμωση του τμήματος και της Διεύθυνσης.

- a) σύναψη συνεργασιών με τα τοπικά σωματεία και τις ομοσπονδίες για τη δημιουργία παράλληλων δράσεων με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας,

- b) σύναψη συνεργασίας με το τμήμα οργάνωσης και διαχείρισης αθλητικών οργανισμών & επιχειρήσεων του πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
4. την αναζήτηση νέων ριζοσπαστικών ιδεών,
- a) με την ένταξη νέων καινοτόμων προγραμμάτων άθλησης εφάμιλλων των ιδιωτικών γυμναστηρίων,
  - b) με την καταγραφή των απόψεων των υπαλλήλων που έρχονται άμεσα σε επαφή με τους κατοίκους και δημότες. Εφόσον αυτοί είναι οι άμεσοι αποδέκτες των παραπόνων και των απόψεων τους για το τμήμα,
  - c) με τη σύσφιξη των σχέσεων με τους υπάλληλους του τμήματος για τη αύξηση της αποδοτικότητας τους και τη βελτίωση ροής της πληροφορίας,
  - d) με τη σύσφιξη των σχέσεων με την τοπική κοινωνία,
  - e) η ικανοποίηση των αναγκών των υπαλλήλων του τμήματος και της τοπικής κοινωνίας θα δημιουργήσει αμοιβαίο όφελος.
5. την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων με έμφαση στην ποιότητα,
- a) με τη εκπαίδευση των γυμναστών σε καινοτόμα προγράμματα,
  - b) με αύξηση του ανθρώπινου κεφαλαίου των υπαλλήλων.

Περίληψη

Το πρόγραμμα δράσης που σχεδίασε και οργάνωσε το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων, πρόκειται να υλοποιηθεί το εξάμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2012 με συγκεκριμένες αξίες και κατευθύνσεις. Πρόθεση είναι, η υλοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων σε βραχύ χρονικό διάστημα, να αποτελέσει την πλατφόρμα για τον στρατηγικό σχεδιασμό του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων.

Αναγνωρίζοντας το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον που δημιουργεί διαφοροποιημένες ανάγκες στους πολίτες, η δέσμευση της ηγεσίας για αλλαγή αλλά και η συμμετοχή της στις διαδικασίες αποτελεί επιτακτική ανάγκη.

Με βάση την ακριβή και περιεκτική κατανόηση του εξωτερικού περιβάλλοντος και τη ρεαλιστική αξιολόγηση των δυνατοτήτων και των περιορισμών στη λειτουργία του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων διαμορφώθηκε ένα σύνθετο και ποικιλόμορφο πρόγραμμα δράσης ανταποκρινόμενο στις ανάγκες και απαιτήσεις

όλου ηλικιακού φάσματος των πολιτών του Δήμου Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη και των όμορων Δήμων.

Το πρόγραμμα δράσης βασίστηκε στη συμμετοχική ανάληψη υπευθυνοτήτων. Στη δέσμευση από μια ομάδα ότι θα αναλάβει την εξουσιοδότηση να προχωρήσει και να αναπτύξει το έργο. Για να είναι αποδοτική στο σχεδιασμό του έργου, έγινε κατανομή σε επιμέρους αρμοδιότητες με βάση τις γνώσεις, την εξειδίκευση και την εμπειρία των εργαζομένων.

Τέλος έγινε αναλυτική καταγραφή των στόχων, των στρατηγικών και των προτεραιοτήτων που θα επιλεγούν. Για να κατορθώσει το πρόγραμμα δράσης να είναι αποδοτικό δόθηκαν λίγες και συγκεκριμένες προτεραιότητες βασισμένες στις κάτωθι αξίες:

1. ευκαιρίες άθλησης χωρίς εξαιρέσεις και περιορισμούς, για όλους τους πολίτες
2. σεβασμός στις ανάγκες των πολιτών
3. βελτιστοποίηση και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών
4. ποιότητα στην παροχή υπηρεσιών
5. ομαδική εργασία

Η εφαρμογή του προγράμματος δράσης σκοπό έχει στο μικρό αυτό χρονικό διάστημα να αποδώσει τα μέγιστα και να διαμορφώσει το πλαίσιο για την περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων.

Όραμα-Αποστολή και αξίες Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων

Όραμα

«Να είναι τα αθλητικά προγράμματα που πραγματοποιούμε, εφάμιλλα ή και καλύτερα, από αυτά των όμορων δήμων, ώστε να αποτελούν την πρώτη επιλογή για τους κατοίκους και δημότες μας, με σεβασμό πάντα στις ανάγκες τους.»

Αποστολή

Η αποστολή του τμήματος είναι η οργάνωση, η λειτουργία και η αξιολόγηση των αθλητικών προγραμμάτων, για τους κατοίκους και δημότες του Δήμου Νίκαιας-Αγ. Ι. Ρέντη, καθώς και τους πολίτες των όμορων Δήμων, Κορυδαλλού, Πειραιά, Κερατσινίου.

Αξίες

1. ευκαιρίες άθλησης για όλους τους κατοίκους και δημότες της Δήμου Νίκαιας και τους πολίτες των όμορων Δήμων,
2. ευκαιρίες άθλησης στα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ),
3. σεβασμός στις ανάγκες των πολιτών μας,
4. βελτιστοποίηση και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών,
5. ποιότητα στην παροχή υπηρεσιών,
6. ομαδική εργασία,
7. διάχυση της ροής της πληροφορίας από την ηγεσία προς τους υπαλλήλους και από τους υπαλλήλους προς την ηγεσία.

Υφιστάμενη στρατηγική και στόχοι

Στρατηγικός Στόχος (3-5 έτη)

Η άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών για άθληση και η ποιοτική παροχή υπηρεσιών με το μικρότερο δυνατό κόστος, για τους πολίτες και τη Διεύθυνση Αθλητισμού.

Επιχειρησιακοί Στόχοι (1-3 έτη)

1. αύξηση του αριθμού των αθλουμένων στα προγράμματα άθλησης για όλους, σε ποσοστό 20% επί του πληθυσμού του Δήμου μας,
2. βελτίωση της αποτελεσματικότητας της οργανωτικής δομής του τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων,
3. ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας,
4. βελτίωση της οργανωσιακής κουλτούρας,
5. βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών μηχανισμών,
6. εισαγωγή δεικτών μέτρησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων άθλησης για όλους.
7. εισαγωγή μηχανισμών διάχυσης της πληροφορίας κάθετα και οριζόντια,
8. εισαγωγή νέων τεχνολογιών με το μικρότερο δυνατό κόστος,
9. ενίσχυση της διατμηματικής συνεργασίας του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων με τα υπόλοιπα τμήματα της διεύθυνσης αθλητισμού,
10. ανάπτυξη μηχανισμών παρακολούθησης του εξωτερικού περιβάλλοντος και των ανταγωνιστών,
11. δημιουργία γραφείου marketing του ΠΑγΟ στο Τμήμα Αθλητικών Προγραμμάτων,

12. εισαγωγή Συστήματος ISO στην λειτουργία του τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων με απώτερο στόχο την εφαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης,
13. σύναψη συνεργιών και συνεργασιών με ομοειδείς ή ανταγωνιστικούς οργανισμούς για κοινές δράσεις.

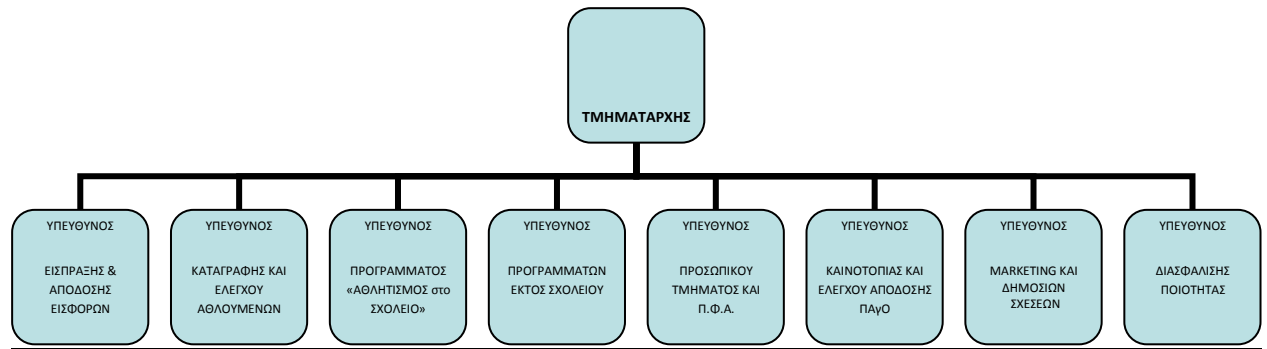
Προγράμματα Δράσης (1 έτος)

1. ανάπτυξη συστήματος αναφοράς, κατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων (καθηκοντολόγιο).
2. ανάπτυξη και εισαγωγή πληροφοριακού συστήματος εγγραφής, καταγραφής και ελέγχου των αθλουμένων,
3. Δημιουργία φιλικής και ανοικτής διαδικασίας λήψης αποφάσεων μέσω της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού(εκπαίδευση, αξιολόγηση αναγκών εργαζομένων και επιμόρφωση),
4. ανάπτυξη συστήματος μέτρησης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας προγραμμάτων άθλησης για όλους,
5. ανάπτυξη συστήματος για άρση επικαλύψεων και περιορισμό συναρμοδιοτήτων μεταξύ των τμημάτων της Διεύθυνσης Αθλητισμού,
6. ανάπτυξη συστήματος για άρση επικαλύψεων και περιορισμό συναρμοδιοτήτων μεταξύ του Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων και της Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης του δήμου μας,
7. δημιουργία γραφείου καινοτομίας και αξιολόγησης απόδοσης προγραμμάτων άθλησης για όλους,

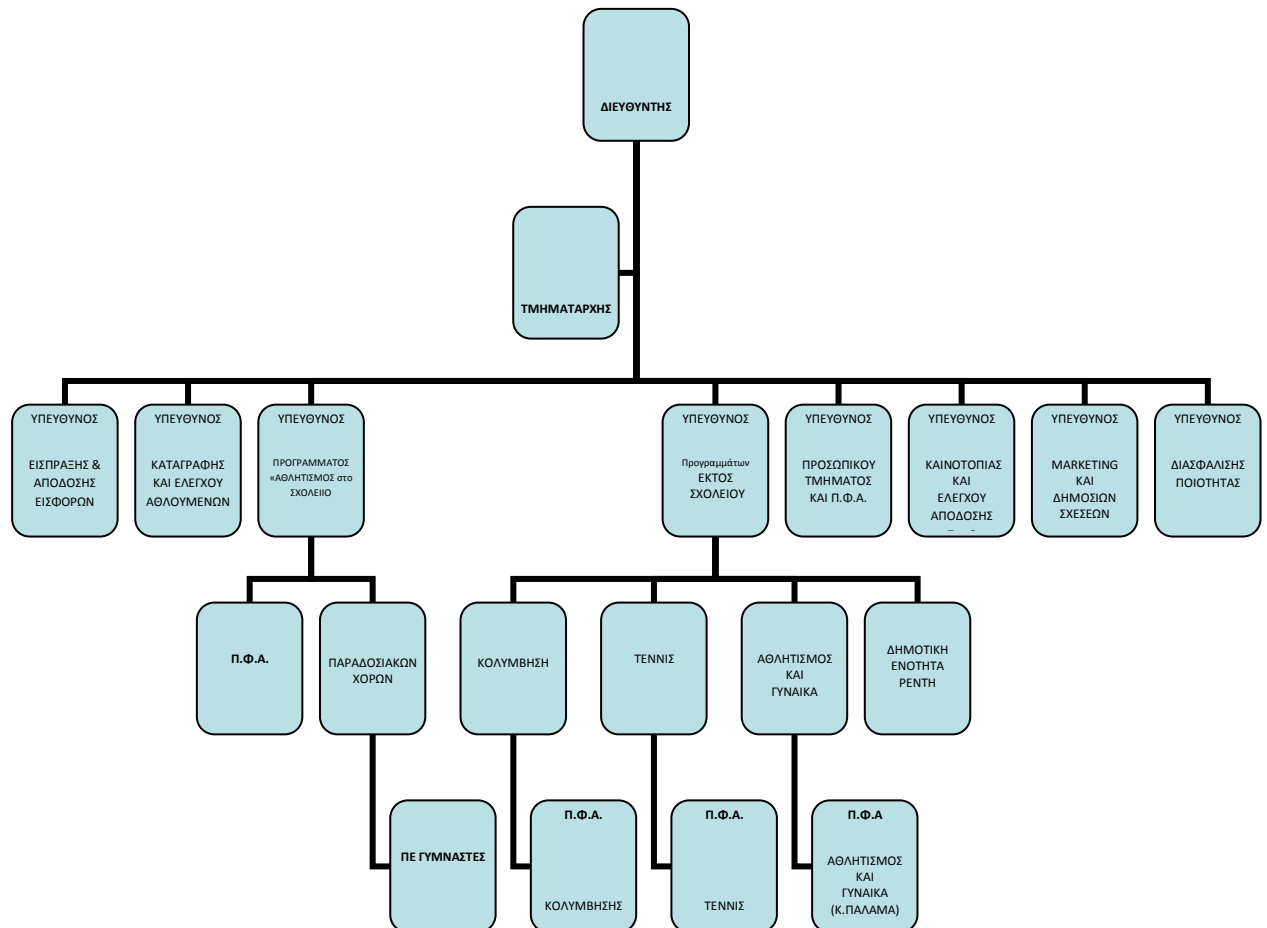
ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Προτεινόμενη οργανωτική δομή

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Σύστημα αναφοράς

ΠΙΝΑΚΑΣ 6*Προγράμματα και υπηρεσίες*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Άσκηση στην Προσχολική Ηλικία	Παιδί και Αθλητισμός	Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία	Άθληση και Νέοι	Αθλητισμός και Γυναίκα	Άσκηση Ενηλίκων	Άσκηση στην Τρίτη Ηλικία	ΑΜΕΑ
ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ	2-4 ετών	5-12 ετών	13-18 ετών	19-30 ετών		18-65 ετών	65ετών & άνω	5-12 ετών
ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ		5-12 ετών	13-18 ετών	19-30 ετών		18-65 ετών		
ΑΕΡΟΒΙΚΗ			13-18 ετών	19-30 ετών	18-65 ετών	18-65 ετών	65ετών & άνω	
ΜΥΪΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ				19-30 ετών	18-65 ετών	18-65 ετών	19-30 ετών	
ΡΥΘΜΙΚΗ		5-12 ετών						
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ		5-12 ετών						
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ		5-12 ετών						
ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ		5-12 ετών						
ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗ		5-12 ετών						
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ		5-12 ετών						
ΣΤΙΒΟΣ		5-12 ετών						
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ		5-12 ετών	13-18 ετών	19-30 ετών	18-65 ετών	18-65 ετών	65ετών & άνω	
ΤΑΕ ΚΒΟ ΝΤΟ		5-12 ετών						
ΕΝΟΡΓΑΝΗ ΑΚΡΟΒΑΤΙΚΗ		5-12 ετών	13-18 ετών					
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ					18-65 ετών	18-65 ετών	65ετών & άνω	
ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	2-4 ετών							
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΕΦΑΑ			13-18 ετών					

Πόροι και ικανότητες

Η αξιοποίηση των πόρων και των ικανοτήτων του Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την επιτυχία και αποτελεσματικότητα του Προγράμματος Δράσης. Πρόθεση είναι οι πόροι και οι ικανότητες να οδηγήσουν σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του Τμήματος Αθλητικών Προγραμμάτων.

Οι επιμέρους στόχοι που αποτελούν βασική κατεύθυνση της στρατηγικής του Προγράμματος Δράσης είναι:

1. οι δομές και διαδικασίες που είναι προσανατολισμένες προς την εξυπηρέτηση των πολιτών,
2. η ταχύτητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις των πολιτών,
3. το χαμηλό κόστος λειτουργίας,
4. η παραγωγικότητα των εργαζομένων,
5. η αξιοπιστία και η αντιλαμβανόμενη ποιότητα υπηρεσιών από τους αθλούμενους,
6. η καλή φήμη της διεύθυνσης αθλητισμού που θα δημιουργήσει πιστούς πελάτες και καλές σχέσεις με τους προμηθευτές.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων θα γίνουν οι κάτωθι ενέργειες:

1. δημιουργία εσωτερικών χρηματοοικονομικών πόρων από:
  - a) εισφορές αθλουμένων,
  - b) προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης,
  - c) χρηματοδότηση από την ειδική γραμματεία άθλησης και διατροφής
  - d) αξιοποίηση του Ε.Σ.Π.Α.
2. εξασφάλιση της αρτιότητας των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού,
3. εκπαίδευση και ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού,
4. ανάπτυξη συστημάτων:
  - a) προγραμματισμού προγραμμάτων άθλησης για όλους,
  - b) πρόσληψης πτυχιούχων φυσικής αγωγής,
  - c) ελέγχου απόδοσης προγραμμάτων άθλησης για όλους,
  - d) Αξιολόγησης απόδοσης πτυχιούχων φυσικής αγωγής
  - e) Ελέγχου και αξιολόγησης παρουσιών αθλουμένων
  - f) Ελέγχου εισφορών
  - g) Ελέγχου προμηθειών αθλητικού εξοπλισμού

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Ιουλίου

1. υλοποίηση προγράμματος «καλοκαίρι στην πόλη μου»,
2. σχεδιασμός για την οργάνωση και λειτουργία του τμήματος για την αθλητική περίοδο 2012-2013,
3. ολοκλήρωση μηχανογράφησης αθλουμένων αθλητικής περιόδου 2011-2012,
4. συνέχιση εγγραφών και εισφορών μηνός Ιουλίου,
5. κατάθεση προτάσεως για τη λειτουργία των αθλητικών προγραμμάτων περιόδου 2012-2013.

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Αυγούστου

1. προετοιμασία λειτουργίας αθλητικών προγραμμάτων αθλητικής περιόδου 2012-2013.

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Σεπτεμβρίου

1. καταγραφή υποδομών και πόρων δημοτικών σχολείων και χώρων άθλησης Δήμου Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη,
2. προβολή και προώθηση αθλητικών προγραμμάτων αθλητικής περιόδου 2012-2013,
3. πρόσληψη Π.Φ.Α.
4. προμήθεια αθλητικού υλικού και εξοπλισμών,
5. έκδοση ωρολογίου προγράμματος για κάθε πρόγραμμα,
6. έναρξη εγγραφών, είσπραξης εισφορών και έκδοσης καρτών,
7. έναρξη προγραμμάτων για ενήλικες και ακαδημίες εκτός σχολείου.

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Οκτωβρίου

1. σύσκεψη με την ένωση συλλόγων γονέων δημοτικής ενότητας Νίκαιας για την υλοποίηση του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο»,
2. προετοιμασία σύσκεψης με την ένωση συλλόγων γονέων δημοτικής ενότητας Νίκαιας και τους συλλόγους γονέων των δημοτικών σχολείων Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη για την υλοποίηση του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο»,
3. σύσκεψη με την ένωση συλλόγων γονέων δημοτικής ενότητας Νίκαιας τους συλλόγους γονέων των δημοτικών σχολείων Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη για την υλοποίηση του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο»,

4. παραλαβή και αξιολόγηση δηλώσεων συμμετοχής δημοτικών σχολείων Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη για την υλοποίηση του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο».
5. έκδοση ωρολογίου προγράμματος για κάθε άθλημα του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο»,
6. συγκέντρωση δικαιολογητικών για την εγγραφή και έκδοση κάρτας αθλούμενου στο πρόγραμμα «Αθλητισμός στο σχολείο»,
7. έναρξη προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο»,
8. παρακολούθηση και έλεγχος των υλοποιούμενων προγραμμάτων,
9. συνεργασία με την δημοτική κοινωφελή επιχείρηση Νίκαιας-Ρέντη(ΔΗ.Κ.Ε.ΝΗ.Ρ) για την υλοποίηση των προγραμμάτων της ειδικής γραμματείας άθλησης και διατροφής
10. συνεργασία με την παιδική πολυκλινική Πειραιά και ιατρούς συμβεβλημένους με τον Ε.Ο.Π.Π.Υ.

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Νοεμβρίου

1. απολογισμός δράσης αθλητικής περιόδου 2011-2012,
2. παρακολούθηση και έλεγχος των υλοποιούμενων προγραμμάτων.

Πρόγραμμα Δράσης μηνός Δεκεμβρίου

1. απολογισμός Δράσης Εξαμήνου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δυνάμεις

1. Ποικιλία προγραμμάτων
2. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών
3. Μεγάλη γεωγραφική και δημογραφική κάλυψη
4. Χαμηλή τιμολόγηση υπηρεσιών
5. Ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις
6. Συνεργασίες με δημόσιους φορείς
7. Συνεργασία με σωματεία-συνλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα
8. Αξιοποίηση ελεύθερων χώρων και σχολικών υποδομών
9. Σύσταση διεύθυνσης αθλητισμού

Αδυναμίες

1. Μεταβατικό στάδιο ως καλλικρατικός δήμος
2. Διασφάλισης συνεχούς πληροφόρησης και τεχνογνωσίας προσωπικού
3. Σύγκυση αρμοδιοτήτων μεταξύ τμημάτων διεύθυνσης
4. Σύγκυση αρμοδιοτήτων με τη δημοτική κοινωφελή επιχείρηση του δήμου
5. Παρακολούθηση εξωτερικού περιβάλλοντος
6. Διάχυση της πληροφορίας
7. Έλλειψη δημογραφικών στοιχείων
8. Εύρεση πόρων
9. Απουσία ολοκληρωμένου προγράμματος μηχανογράφησης
10. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού
11. Έλλειψη «πιστών» προμηθευτών
12. Λειτουργικά προβλήματα υποδομών

Θ
Ε
Τ
Ι
Κ
Ο

Π
Ε
Ρ
Ι
Β
Α
Λ
Λ
Ο
Ν

Α
Ρ
Ν
Η
Τ
Ι
Κ
Ο

Π
Ε
Ρ
Ι
Β
Α
Λ
Λ
Ο
Ν

Ευκαιρίες

1. Γειτνίαση με μεγάλο αριθμό όμορων δήμων
2. Στρατηγικές συμμαχίες
3. Χρηματοδότηση από την ειδική γραμματεία άθλησης και διατροφής
4. Ο μεγάλος πληθυσμός του δήμου
5. Ευρωπαϊκή σύμπραξη στον αθλητισμό
6. Σεμινάρια επιμόρφωσης προσωπικού
7. Καινοτόμα προγράμματα
8. Μεγαλύτερη προβολή των Π.Α.γ.Ο.

Απειλές

1. Οικονομική κρίση
2. Αύξηση τιμών πετρελαίου, φυσικού αερίου, ρεύματος
3. Μείωση κρατικής επιχορήγησης
4. Δημογραφικές μεταβολές λόγω κρίσης
5. Νομικό πλαίσιο πρόσληψης μόνιμου προσωπικού
6. Περιορισμός προσλήψεων ωρομισθίου προσωπικού
7. Δυσπιστία προμηθευτών έναντι της τοπικής αυτοδιοίκησης
8. Αδειοδότηση εγκαταστάσεων

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Επιχειρησιακό πρόγραμμα 2013-2014 του δήμου Νίκαιας –Αγ. Ι. Ρέντη

Στις 27 Σεπτεμβρίου το 2012 πραγματοποιήθηκε η 14^η τακτική συνεδρίαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3852/2010 και με την υπ' αριθμ. 249/2012 απόφαση εγκρίθηκε, το σχέδιο του επιχειρησιακού προγράμματος 2013-2014, του δήμου Νίκαιας –Αγ. Ι. Ρέντη. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο ενότητες, την ενότητα ένα που αναφέρεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του δήμου και την ενότητα δύο που αναφέρεται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό.

Το δεύτερο κεφάλαιο ορίζει τη στρατηγική, το όραμα και τις αρχές, καταγράφει το σκοπό του επιχειρησιακού σχεδίου, ως οδηγό ανάπτυξης και προγραμματισμού του δήμου, βάσει της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης της χώρας αλλά και των οικονομικών δεδομένων του. Ο προγραμματισμός δράσης του δήμου, πηγάζει από τους εξής παράγοντες:

1. τις επιλογές της δημοτικής αρχής, που διαμορφώνονται από τις δεσμεύσεις της,
2. τα δημογραφικά δεδομένα,
3. τις επιπτώσεις της κρίσης στη ζωή των πολιτών, με έμφαση στα θέματα όπως, κοινωνική πρόνοια και αλληλεγγύη, συμβολή στον οικογενειακό προϋπολογισμό, κάλυψη των αναγκών των δημοτών,
4. τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους,
5. τις περιβαλλοντικές συνθήκες και την κατάσταση των υποδομών.

Οι παράγοντες αυτοί διαμόρφωσαν τους εξής στρατηγικούς στόχους και άξονες:

1. την αύξηση της δημιουργικότητας του δήμου, μέσω της ορθολογικής χρήσης και κατανομής των πόρων και περιορισμό των δαπανών,
2. την πραγμάτωση δράσεων για τη βελτίωση της κοινωνικής μέριμνας, της παιδείας, της ισότητας των φύλων και της αλληλεγγύης,
3. την προστασία του περιβάλλοντος και κατά συνέπεια την καλυτέρευση της ποιότητας ζωής των πολιτών,
4. την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας μέσω συνεργασιών και πραγματοποίησης έργων,
5. την προώθηση της αθλητικής και πολιτιστικής δράσης και μόρφωσης.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα διαμορφώθηκε, βάσει των κοινωνικών συνθηκών, που υφίστανται στην Ελλάδα τη δεδομένη χρονική στιγμή. Για την αντιμετώπισή τους κρίθηκε αναγκαία η επιτέλεση δράσεων, που προάγουν την αλληλεγγύη, τον

αθλητισμό, τον πολιτισμό και συμβάλουν στη δημιουργία ενός καλύτερου περιβάλλοντος, μέσω της δένδροφύτευσης κ.α. Ως συνέπεια αυτών διαμορφώθηκαν τέσσερις βασικοί άξονες και τα αναγκαία μέτρα για τον καθένα από αυτούς. Ο δεύτερος άξονας αναφέρεται στην κοινωνική πολιτική, τον πολιτισμό και αθλητισμό και το τέταρτο μέτρο του, στους τομείς του πολιτισμού και αθλητισμού. Συγκεκριμένα όσον αφορά τον τομέα του αθλητισμού, η κατεύθυνση που θα ακολουθηθεί, είναι η μαζικοποίηση όλων των μορφών αθλητισμού, όπως του σχολικού, ερασιτεχνικού κ.τ.λ. Η δημιουργία γηπέδου πινγκ-πονγκ και χώρου προπονήσεων σε συγκεκριμένο χώρο της δημοτικής ενότητας Νίκαιας, η υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων για την κάλυψη όλων των ηλικιακών ομάδων, η επισκευή των υφιστάμενων αθλητικών χώρων, η επιδιόρθωση των ανοικτών γηπέδων μπάσκετ ώστε να αποτελούν πόλους άθλησης σε όλες τις γειτονιές της πόλης.

Στην ενότητα του στρατηγικού σχεδιασμού, όσον αφορά τη διεύθυνση αθλητισμού καταγράφονται τα εξής: οι κυριότερες δραστηριότητες της διεύθυνσης βάσει των ξεχωριστών αρμοδιοτήτων των τριών τμημάτων της, το απασχολούμενο προσωπικό τους καθώς και η καταλληλότητα, η επάρκεια, οι ανάγκες κατάρτισης του, η υποστήριξη λειτουργίας και οι απαιτούμενες συνεργασίες με τις άλλες διευθύνσεις του δήμου ή με υπηρεσίες εκτός δήμου, για την εύρυθμη λειτουργία των τριών τμημάτων, η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των τμημάτων, επιπρόσθετα οι προτάσεις για την ανάπτυξη του κάθε τμήματος, συνεπώς της ίδιας της διεύθυνσης. Οι αρμοδιότητες του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων, ορίζονται βάσει του άρθρου 17 του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας. Το απασχολούμενο προσωπικό του τμήματος απαρτίζεται από τέσσερις διοικητικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δύο καλλιτεχνικού προσωπικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ένα προγραμματιστή Η/Υ, ένα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης διοικητικό, έξι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης φυσικής αγωγής, τρεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης γυμναστές, ένα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης καθηγητή φυσικής αγωγής. Όσον αφορά την καταλληλότητα και επάρκεια του προσωπικού, λόγω των αναγκών της υπηρεσίας απαιτείται η επιμόρφωση του σε θέματα οργάνωσης και διαχείρισης γραφείου, οργάνωσης και διοίκησης μαζικού αθλητισμού και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Για την υποστήριξη της λειτουργίας του τμήματος, κρίθηκαν σημαντικά και καταγράφηκαν: η ενίσχυση στην μηχανογράφηση από το αρμόδιο τμήμα του δήμου, η συνεργασία με το τμήμα δημοσίων σχέσεων για τη

γνωστοποίηση των προγραμμάτων, η σύμπραξη με τη νομική υπηρεσία για τη σύνταξη προγραμματικής σύμβασης. Σε σχέση με τη σύναψη σχέσεων με υπηρεσίες εκτός δήμου, εντοπίστηκε επικάλυψη αρμοδιοτήτων του τμήματος με αυτές της δημοτικής επιχείρησης, που δυσχεραίνει τη λήψη αποφάσεων και επιτέλεσή τους. Όσον αφορά τη αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του τμήματος, οι υπηρεσίες του καλύπτουν τις ανάγκες των πολιτών και παράλληλα γίνεται προσπάθεια για τη βελτίωση τους, μέσω προγραμματισμού των δράσεων και θέσπισης διαδικασιών αξιολόγησης. Επίσης οι προτάσεις του τμήματος για την εσωτερική ανάπτυξη της διεύθυνσης, περιλαμβάνουν τα εξής συστήματα: προγραμματισμού προγραμμάτων άθλησης για όλους, πρόσληψης καθηγητών φυσικής αγωγής, ελέγχου απόδοσης προγραμμάτων άθλησης για όλους, ελέγχου παρουσιών αθλουμένων και αξιολόγησής τους ελέγχου εισφορών και προμηθειών αθλητικού εξοπλισμού.

IV ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα μελέτη είχε σκοπό να διερευνήσει τη συμβολή των επιχειρησιακών προγραμμάτων με βάση τις μεταρρυθμίσεις του «Προγράμματος Καλλικράτης», σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, στην παραγωγικότητα και βιωσιμότητα των αθλητικών οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, ειδικά για το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων της διεύθυνσης αθλητισμού του δήμου Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη Αττικής και αν μέσω αυτών γίνεται η ανάπτυξη του αθλητισμού για όλους ειδικά στο τμήμα αθλητικών προγραμμάτων.

Συγκεκριμένα, αναφορικά με την πρώτη ερευνητική ερώτηση, οι διαφορές των επιχειρησιακών προγραμμάτων βάσει του νομικού πλαισίου του «Σχεδίου Καποδίστρια» και του «Προγράμματος Καλλικράτη», συμπεραίνεται ότι αφορούν στο χρονικό όριο, το οποίο ταυτίζεται με το χρονικό διάστημα για το οποίο εκλέγεται η εκάστοτε δημοτική αρχή, αλλά και τον τρόπο κατάρτισής τους. Σύμφωνα με το «Σχέδιο Καποδίστρια» το χρονικό όριο κατάρτισης ήταν τα τέσσερα χρόνια. Η στελέχωση του ανθρώπινου δυναμικού πραγματοποιείτο χωρίς προγραμματισμό, αλλά με καθαρά δημόσιο χαρακτήρα διοίκησης. Συνεπώς το ανθρώπινο δυναμικό δεν μπορούσε να ανταποκριθεί επαρκώς στις ανάγκες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η έλλειψη εκπαίδευσής του με κατάλληλα σεμινάρια συνέβαλλε στην ανεπάρκειά του.

Σύμφωνα με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» το άρθρο 266 ορίζει τον προγραμματισμό των δήμων μέσω κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, του προϋπολογισμού και της οικονομικής διαχείρισής τους. Το υπουργείο εσωτερικών δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης για την παροχή βοήθειας, με αποτέλεσμα τη σωστή κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων συνεργάζεται με την ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, η οποία έχει την ευθύνη για τη σύνταξη οδηγού, με στόχο τη δημιουργία επίκαιρων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Όσον αφορά στο μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό τους, το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» θεσπίζει ότι είναι αναγκαία η εκπόνηση πενταετούς τεχνικού προγράμματος, το οποίο απαρτίζεται από ετήσια προγράμματα δράσης και τους προϋπολογισμούς τους. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού εμπεριέχονται οι ξεχωριστές δράσεις των υπηρεσιών, καθώς και τα έργα που πραγματοποιούν. Η εκτελεστική επιτροπή αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών και διαμορφώνει σε

σχέση με αυτές το προσχέδιο του ετήσιου προγράμματος δράσης και του προϋπολογισμού τους. Στη συνέχεια τα καταθέτει στην οικονομική επιτροπή, ώστε να προβεί στην κατάρτιση και υποβολή τους στο δημοτικό συμβούλιο, ως τις τριάντα Σεπτεμβρίου κάθε έτους.

Αναφορικά με τη δεύτερη ερευνητική υπόθεση, «για τις δυνατότητες των επιχειρησιακών προγραμμάτων βάσει του «Προγράμματος Καλλικράτη» σε σχέση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και την επιλογή νέων στρατηγικών», θεσμοθετείται ότι οι αξίες και οι αρχές του είναι ταυτόσημες, με αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό, οι αρμοδιότητες των δήμων ορίστηκαν βάσει της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 5 της συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυνάμει της εν λόγω αρχής, η Ένωση εφαρμόζει τις δράσεις της, μόνον εντός των ορίων ανάθεσης αρμοδιοτήτων από τα κράτη σε συγκεκριμένους τομείς. Η τρίτη κατηγορία αρμοδιοτήτων αναφέρεται στους τομείς, τους οποίους τα κράτη μέλη παραμένουν αρμόδια, παρ' όλα αυτά η Ένωση δύναται να βελτιώσει τις δράσεις τους, λαμβάνοντας συμπληρωματικές δράσεις, βελτιωμένες και ορθά συντονισμένες (<http://europa.eu>). Ορμώμενη από αυτή την αρχή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τη βελτίωση της λειτουργίας, στους διάφορους τομείς της πολιτικής της Ένωσης, συνέταξε και εξέδωσε λευκά και πράσινα βιβλία. Τα λευκά βιβλία αποτελούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο προτάσεων και αναφέρονται σε βασικούς τομείς της πολιτικής της Ένωσης, ενώ τα πράσινα βιβλία αναφέρονται σε ιδέες, που προκαλούν συζητήσεις για σημαντικά ζητήματα της Ένωσης και ωθούν σε αποφάσεις για τη βελτίωσή τους. Στην πορεία, σύναψε συμμαχία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας(World Health Organization), για την προαγωγή των τομέων της υγείας και του αθλητισμού, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της. Επιπροσθέτως, η ένταξη στην ελληνική νομοθεσία της Λευκής Βίβλου του αθλητισμού(2007) και η θεσμοθέτηση του νέου διοικητικού χάρτη του «Προγράμματος Καλλικράτη», σύμφωνα με τις αρχές της συνθήκης της Λισαβόνας, διαμορφώνει την ανάγκη ενός νέου μοντέλου στρατηγικής κατεύθυνσης, το οποίο τονίζει την αναγκαιότητα της σωματικής άσκησης, περιλαμβάνει στα αθλητικά προγράμματα και τις δράσεις, καθώς και την πρόταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας(World Health Organization) για τη σωματική άσκηση βάσει της ηλικίας των πολιτών. Επίσης, με τα προγράμματα «Ευρώπη για τους πολίτες» και «νεολαία εν δράση» θα ενισχύσει τον αθλητισμό στη βάση του και θα χρηματοδοτεί τις δράσεις

από το ευρωπαϊκό ταμείο ένταξης. Συνεπώς, οι δυνατότητες των επιχειρησιακών προγραμμάτων ορίζονται και εμπλουτίζονται από τις κατευθυντήριες γραμμές, τις δράσεις και συνθήκες της Ένωσης, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση και χάραξη στρατηγικών που θα καλύπτουν τις ανάγκες των πολιτών.

Σχετικά με την τρίτη ερευνητική υπόθεση, για «τους λόγους αδυναμίας εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων στους αθλητικούς οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης», επιβεβαιώνεται ότι θα προκύψουν, αν δε συνάδουν με το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο που ορίζει το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο υποβολής τους και δε συμφωνούν με τις κατευθυντήριες γραμμές και δράσεις που ορίζει η πολιτική της Ένωσης για τον τομέα του αθλητισμού ή αν η κατάρτισή τους δεν είναι σύμφωνη με τον οδηγό που έχει εκδώσει η ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α. Α.Ε), κατόπιν συμφωνίας με το υπουργείο εσωτερικών δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης. Επίσης, η απουσία καταρτισμένου προσωπικού ή η μη επάρκειά του επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των αθλητικών οργανισμών, με συνέπεια και την εφαρμογή του επιχειρησιακού προγράμματος.

Η τέταρτη ερευνητική υπόθεση που εξετάζει αν τα επιχειρησιακά προγράμματα βάσει του «Προγράμματος Καλλικράτη», θα συμβάλλουν με τις διαδικασίες τους στην ανάπτυξη της άθλησης για όλους, μέσω των αθλητικών οργανισμών, επιβεβαιώνεται η θετική συμβολή τους, καθώς το νομικό πλαίσιο ορίζει, τη δομή, το περιεχόμενο, τις απαιτούμενες δράσεις, την αναγκαία χρηματοδότηση από υφιστάμενες πηγές, την οργάνωση των υπηρεσιών, την εξειδίκευσή τους σε ετήσια προγράμματα δράσης, τον έλεγχό τους από την περιφέρεια, τις διαδικασίες εκπόνησης, επιτήρησης και αξιολόγησης από τα συγκεκριμένα όργανα που ορίζονται υπεύθυνα. Στη συνέχεια, αναλύει τα στοιχεία του στρατηγικού σχεδιασμού, όπως το όραμα, τη χάραξη της στρατηγικής, τους στόχους και τις προτεραιότητες βάσει των εθνικών και ευρωπαϊκών προτύπων, προβάλλοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής που εδρεύει ο δήμος, την υφιστάμενη κατάσταση των νομικών προσώπων του, βάσει των δυνατοτήτων και των αδυναμιών που εμφανίζουν και των ευκαιριών, απειλών που δέχονται, καθώς και τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα της περιοχής που εδρεύει, αλλά και τα θέματα που επηρεάζουν την ανάπτυξή του. Στην ανάλυση του επιχειρησιακού προγραμματισμού περιλαμβάνονται τα μέτρα για την επίτευξη των ειδικών στόχων κάθε άξονα προτεραιοτήτων. Στον άξονα προτεραιοτήτων με τίτλο κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός εμπεριέχεται ως ειδικός στόχος ο

αθλητισμός. Τα μέτρα για την επίτευξη κάθε ειδικού στόχου διαχωρίζονται σε δομημένες δράσεις με συγκεκριμένη χρονική έναρξη, ετήσιο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης, στόχους εκπλήρωσης μέσω των αποτελεσμάτων τους, φάσεις επιτέλεσης, παραγόμενες, εκροές, χώρο επιτέλεσης. Επίσης, το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό, τους αναγκαίους υλικούς πόρους, τον προϋπολογισμό των δαπανών και το χρονικό διάστημα εξεύρεσης πιθανών πηγών, που θα διαθέσει η υπεύθυνη υπηρεσία, για την επίτευξή του. Οι δράσεις επίτευξης του εκάστοτε ειδικού στόχου αφορούν στη διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών, την ευθύνη της οποίας έχει το δημοτικό συμβούλιο. Επιπροσθέτως, αναφέρονται οι δείκτες αξιολόγησης, που χρησιμοποιούνται για την ενότητα «κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, αθλητισμός, πολιτισμός». Συγκεκριμένα για την αξιολόγηση του απασχολούμενου προσωπικού από το νομικό πρόσωπο του εκάστοτε δήμου, χρησιμοποιείται δείκτης εκροών, ενώ για το απαιτούμενο προσωπικό που συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία χρησιμοποιείται δείκτης αποτελέσματος. Για τη μέτρηση του αριθμού των αθλητικών εγκαταστάσεων, σε σχέση με τον πληθυσμό του δήμου, χρησιμοποιείται δείκτης αποτελέσματος, ενώ για τον αριθμό των πολιτών που έχουν όφελος από τα αθλητικά προγράμματα χρησιμοποιείται δείκτης εκροών.

Επιπροσθέτως, η πέμπτη ερευνητική υπόθεση βάσει της οποίας, θα βοηθήσει την τοπική αυτοδιοίκηση και ιδιαίτερα τους αθλητικούς οργανισμούς, η στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών, σε περιόδους με μειωμένη κρατική χρηματοδότηση, προκύπτει ότι θα τη βοηθήσει να πετύχει τους στόχους τους, συνδυάζοντας το χαμηλό κόστος με τη διαφοροποίηση, με τη χρήση δύο τεχνικών σύμφωνα με τους Chan and Mauborgne (2005). Η πρώτη τεχνική αφορά στον καμβά στρατηγικής που διαμορφώνει την υφιστάμενη κατάσταση και ωθεί σε εναλλακτικές λύσεις και στους «μη πελάτες». Η δεύτερη τεχνική αναφέρεται στις τέσσερις διαστάσεις που βασίζουν τις αποφάσεις τους τα στελέχη, στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν μια νέα πρόταση. Οι τεχνικές αυτές θα οδηγήσουν την εταιρία ή τον οργανισμό σε γαλάζιους ωκεανούς, μακριά από τη μάχη του ανταγωνισμού και από τους συγκεκριμένους πελάτες του κλάδου στους «μη πελάτες», συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της κοινωνίας της οποίας δραστηριοποιείται.

V

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με τις συνθήκες που θεσπίζει, εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της και εισαγάγει τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις στους τομείς, που αφορούν στις διάφορες πολιτικές που ασκεί. Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει αναγνωριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως βαθμίδα διοίκησης πλησιέστερη προς τον πολίτη, συνεπώς με άμεση δυνατότητα άσκησης των πολιτικών της Ένωσης. Για τους λόγους αυτούς, οι ευρωπαϊκές συνθήκες θεσπίζουν μεταρρυθμίσεις που αναβαθμίζουν την τοπική αυτοδιοίκηση και τις υπηρεσίες που παρέχει. Η Ελλάδα σε μια προσπάθεια εναρμονισμού με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, της διοικητικής οργάνωσης του κράτους, εφάρμοσε το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», το οποίο προκάλεσε ριζική αλλαγή στο χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η διαμόρφωσή του πραγματοποιήθηκε βάσει των αρχών και των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ορίζουν τις συνθήκες, που έχει θεσπίσει με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Η κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων προκύπτει ως απόρροια των μεταρρυθμίσεων και συμβάλλει στην ανάπτυξη των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των υπηρεσιών τους, συνεπώς και των αθλητικών οργανισμών. Βάσει υπουργικής απόφασης αναλύεται ο επιχειρησιακός προγραμματισμός που περιλαμβάνουν τα επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των ειδικών στόχων, για τους άξονες προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί. Ο αθλητισμός ορίζεται ως ειδικός στόχος στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, της παιδείας και του αθλητισμού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγνωρίσει την αξία του αθλητισμού λόγω του ρόλου του στην επίτευξη της συνοχής της κοινωνίας και κατ' επέκταση της ειρήνης, της βελτίωσης της υγείας και της συμβολής του στην αντιμετώπιση των σύγχρονων νόσων, όπως η παχυσαρκία και ο διαβήτης. Εξαιτίας αυτών συνδυάζει τον αθλητισμό και με άλλους τομείς της πολιτικής της όπως του περιβάλλοντος, της οικονομίας, των μεταφορών, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της υγείας. Επίσης αναγνωρίζει την καθοριστική συμβολή του εθελοντισμού για την ανάπτυξη του αθλητισμού και τον στηρίζει με δράσεις της.

Ως απόρροια αυτών, η στρατηγική για τον αθλητισμό που αποτυπώνεται στον επιχειρησιακό προγραμματισμό των αθλητικών οργανισμών, είναι αναγκαίο να

διαμορφώνεται βάσει των ευρωπαϊκών συνθηκών, των λευκών βιβλίων και των κατευθυντήριων γραμμών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Επίσης, είναι σημαντικό, τα προγράμματα άθλησης για όλους που εφαρμόζουν, να καλύπτουν τις ανάγκες των πολιτών για άθληση χωρίς περιορισμούς.

Το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων της διεύθυνσης αθλητισμού του δήμου Νίκαιας - Αγ. Ι. Ρέντη ξεκίνησε τη λειτουργία του με την κοινοποίηση 247 & 248/2012 αποφάσεις του δημάρχου. Η διοικητική του δομή ορίζεται από το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», συνεπώς συμμετέχει στις διαδικασίες κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος του δήμου. Λειτουργεί προγράμματα άθλησης για όλους σε συνεργασία με τη γενική γραμματεία αθλητισμού, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα 85/2012 και τη δημοτική κοινωφελή επιχείρηση (ΔΗ.Κ.Ε.ΝΙ.Ρ). Η λειτουργία του προγράμματος «αθλητισμός στο σχολείο» στηρίζεται στην εθελοντική εργασία των διοικητικών συμβουλίων των συλλόγων γονέων του δήμου. Δεν έχει πιστοποιηθεί ως οργανισμός η διεύθυνση αθλητισμού και κατ' επέκταση το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων. Ο παράγοντας αυτός λειτουργεί αποτρεπτικά στην ανάληψη ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τον αθλητισμό.

Καθώς η προώθηση του εθελοντισμού βάσει του άρθρου 1 της έγκρισης του οργανωτικού πλαισίου προγραμμάτων άθλησης για όλους(2013), η προαγωγή της υγείας και η αντιμετώπιση σύγχρονων νόσων όπως η παχυσαρκία, επιπροσθέτως η επίτευξη της ειρήνης, αποτελούν τις πιο σημαντικές κατευθυντήριες γραμμές που εκφράζουν οι πολιτικές της Ένωσης για τον τομέα του αθλητισμού, είναι σημαντικό να συνάδουν με τους στόχους του υπό κατάρτιση επιχειρησιακού προγράμματος του τμήματος αθλητικών προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, είναι αναγκαίο να προωθηθεί ο εθελοντισμός σε όλα τα προγράμματά του και ιδιαίτερα όσον αφορά στους νέους αλλά και η ανάληψη ευρωπαϊκών προγραμμάτων που αυξάνουν τη συμμετοχή των πολιτών στην άσκηση και βελτίωση της υγείας τους. Επίσης, οι υπάρχοντες αξιολογημένοι στόχοι του προηγούμενου επιχειρησιακού, βάσει δεικτών και το ελληνικό νομικό πλαίσιο να ορίζουν το πλαίσιο διαμόρφωσης των στόχων του υπό κατάρτιση επιχειρησιακού προγράμματος του τμήματος.

Για τη βελτίωση της λειτουργίας του, είναι ανάγκη να ληφθούν υπ' όψιν οι προτάσεις του εξάμηνου σχεδίου δράσης, πρωτίστως η πρόταση για την πιστοποίηση του. Η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάληψη ευρωπαϊκού προγράμματος. Επίσης η συνεργασία με επιστημονικά ιδρύματα της Ελλάδας και του

εξωτερικού, που σχετίζονται με τον τομέα του αθλητισμού και της διαχείρισής του, η οποία θα συμβάλλει θετικά στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ως οργανισμός, με την εκπαίδευση της ηγεσίας και του προσωπικού για ανταπόκριση στα νέα δεδομένα, αποφυγή των συγκρούσεων και επίτευξη εύρυθμης λειτουργίας. Επιπλέον, η εφαρμογή της εξωστρέφειας με κεντρική διοίκηση και στρατηγική θα οδηγήσουν το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων πιο κοντά στους πολίτες και στην ικανοποίηση των αναγκών τους.

Η ενημέρωση μέσω επικοινωνίας του τμήματος με οργανισμούς που σχετίζονται με την προώθηση του αθλητισμού, της υγείας και της ειρήνης, κρίνεται αναγκαία. Εκτός του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (World Health Organization), που αναφέρθηκε κατά την ανασκόπηση της παρούσας εργασίας, οι οργανισμοί που θα αναφερθούν παρακάτω, είναι οι αρμόδιοι για την ενημέρωση του τμήματος και την επίτευξη των στόχων του, καθώς και τη χάραξη της στρατηγικής του. Η Αθλητική Πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης βοηθάει τον αθλητικό κυβερνητικό χώρο σε εθνικό και τοπικό επίπεδο να κατανοήσει τις αποφάσεις της Ένωσης για τον τομέα του αθλητισμού και συμβάλλει στην ανταλλαγή απόψεων στο χώρο αυτό. Η διεθνής ομάδα εργασίας «αθλητισμός για την ανάπτυξη και την ειρήνη» των Ηνωμένων Εθνών έχει ως στόχο την προαγωγή και ενσωμάτωση των συστάσεων πολιτικής για τον αθλητισμό την ανάπτυξη και την ειρήνη στις εθνικές και τοπικές στρατηγικές για τον αθλητισμό. Το ευρωπαϊκό δίκτυο για την προαγωγή της υγείας και της σωματικής δραστηριότητας (HEPA), εργάζεται για τη βελτίωση της υγείας μέσω της σωματικής δραστηριότητας, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών για έναν υγιή τρόπο ζωής. Το ευρωπαϊκό δίκτυο για την άθληση για όλους (ESFAN) ανήκει στη διεθνή ένωση για την άθληση για όλους, με κυρίαρχο στόχο την προώθηση του αθλητισμού για όλους, μέσω ενός ευρωπαϊκού δικτύου ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. Η διεθνής ένωση για την άθληση για όλους (TAFISA), αντιπροσωπεύει παγκοσμίως το κίνημα του αθλητισμού για όλους και τη σωματική δραστηριότητα, με τη συμμετοχή και κυβερνητικών φορέων. Το ετήσιο συνέδριο για την άθληση και την υγεία που συνδιοργανώνεται από το διεθνή οργανισμό για τον αθλητισμό και τον πολιτισμό, την ευρωπαϊκή συνομοσπονδία για την άθληση και την υγεία και το ευρωπαϊκό δίκτυο για όλους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την υγεία και την καλή φυσική κατάσταση (EHFA) είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με στόχο την αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που

αθλούνται. Για την επίτευξη αυτού, συνεργάζεται με οργανισμούς που προωθούν τη σωματική δραστηριότητα, θεσπίζει πρότυπα στον τομέα της υγείας και της φυσικής κατάστασης και προωθεί βέλτιστες πρακτικές για τη φυσική άσκηση. Επιπροσθέτως, η διεθνής ομοσπονδία άθληση για όλους, έχει στόχο τη συμβουλευτική διαμόρφωση της κατεύθυνσης των δράσεων και της ανταλλαγής απόψεων για τον αθλητισμό, με απώτερο σκοπό την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ ανθρώπων και εθνών.

Η αποδοχή από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οργανισμούς ευρωπαϊκούς αλλά και παγκόσμιους, ότι η σωματική δραστηριότητα και η άθληση για όλους επηρεάζει τις πολιτικές και τις πρακτικές που εφαρμόζονται σε τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης, των μεταφορών, της διατροφής, του περιβάλλοντος, δημιουργεί την ανάγκη για σύμπνοια στις στρατηγικές και στις δράσεις με κοινή κατεύθυνση. Συνεπώς, κατά την κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος, το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων απαιτείται να συνεργαστεί και με άλλες υπηρεσίες των τομέων του δήμου, όπως του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής, της πολεοδομίας, του πολιτισμού, της παιδείας, της υγείας, για την επίτευξη των στόχων του και τη δημιουργία δράσεων με κοινή κατεύθυνση, για κοινωνική συνοχή, προαγωγή της υγείας, καλύτερο περιβάλλον και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Επιπροσθέτως, η χρήση στρατηγικών που προέρχονται από τον επιχειρηματικό κόσμο και δύνανται να εφαρμοστούν στον τομέα του αθλητισμού, είναι γεγονός, καθώς οι πρωτοβουλίες για χαμηλό κόστος δημιουργούν κοινά σημεία σε δήμους, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και υπουργεία. Η παγκόσμια ομοσπονδία κολύμβησης (F.I.N.A) επέλεξε να εφαρμόσει μια τέτοια στρατηγική, τη στρατηγική των γαλάζιων ωκεανών για την επίτευξη των στόχων της, συνδυάζοντας το χαμηλό κόστος με τη διαφοροποίηση και συμβάλλοντας στο ευρύτερο κοινωνικό όφελος, καθώς θα έχει κέρδος η ομοσπονδία, οι αθλητές, οι θεατές και γενικότερα η κοινωνία σύμφωνα με τους Chan and Mauborgne(2005). Οι μπλε ωκεανοί καθορίζουν ένα ανέγγιχτο χώρο της αγοράς για την ομοσπονδία, αυξάνοντας τη δυνατότητα για ανάπτυξή της. Η ιδέα για την ανάπτυξη, βασίζεται στη μετατροπή των μη πελατών σε πελάτες και όχι στον ανταγωνισμό μέσα στις ήδη καθορισμένες και περιορισμένες αγορές του κόκκινου ωκεανού. Για την εφαρμογή των μπλε ωκεανών η παγκόσμια ομοσπονδία κολύμβησης πραγματοποίησε δύο συγκεκριμένα βήματα. Το πρώτο περιλαμβάνει την έρευνα της αγοράς δραστηριοποίησης σε σχέση με τον ανταγωνισμό με άλλες ομοσπονδίες αθλημάτων. Ο εντοπισμός των ομοιοτήτων και κοινών στοιχείων του

αθλήματος της ομοσπονδίας με τα αθλήματα άλλων ομοσπονδιών που αναζητούν οι θεατές, είναι πολύ σημαντικός. Γιατί οι ομοιότητες και τα κοινά σημεία θα προσελκύσουν θεατές «μη πελάτες» και θα τους μετατρέψουν σε νέους πελάτες σας. Το δεύτερο βήμα είναι μια ελκυστική προσφορά στους νέους θεατές - πελάτες, με αύξηση της αντιλαμβανόμενης αξίας του αθλήματος και μειωμένου κόστους την ίδια στιγμή. Για να είναι πραγματοποιήσιμο αυτό, χρειάζεται να μειωθούν οι δαπάνες για οτιδήποτε δεν ενδιαφέρει τους νέους θεατές «μη πελάτες» καθώς και οι προσφορές που δε θα τους ενδιαφέρουν. Αντίθετα είναι αναγκαίο να αυξηθούν οι αξίες, που θα τους ενδιαφέρουν, με τη δημιουργία νέων στοιχείων που θεωρούνται ελκυστικά από αυτούς. Η προσέγγιση μιας νέα ομάδας θεατών πελατών μπορεί να είναι δύσκολη, αλλά αποφέρει μεγαλύτερο κέρδος. Οι αλλαγές που απαιτούνται για την εφαρμογή της νέας στρατηγικής μπορεί να δημιουργήσουν εντάσεις στο προσωπικό, οι οποίες αντιμετωπίζονται με ενημέρωση και αύξηση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Επιπροσθέτως, η δημιουργία ενός νέου προϊόντος ή τομέα μπορεί να αυξήσει συνολικά το επίπεδο του αθλήματος. Συνεπώς η χρήση των γαλάζιων ωκεανών από το τμήμα αθλητικών προγραμμάτων είναι αναγκαία, με τις συνεχείς μειωμένες επιδοτήσεις από το κράτος. Τα βήματα που είναι αναγκαίο να ακολουθήσει για την εφαρμογή της είναι συγκεκριμένα καθώς και οι τεχνικές για την επίτευξή της.

Στο μέλλον θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί έρευνα για την πιθανή σύγκλιση των πολιτικών σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, με αποτέλεσμα την ενοποίησή τους σε σχέση με τον τομέα του αθλητισμού και την καταγραφή της επίδρασης στους αθλητικούς οργανισμούς.

VI ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αθανασόπουλος, Γε.Κ.(2000). *Περιφερειακή διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση*. Νέα Έκδοση, Εκδόσεις Συγγραφέας, Αθήνα.

Αθανασόπουλος, Γε. Κ.(2007). *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης, Τόμος Α' (περίοδος: 1952-1992)*, Νέα Έκδοση. Εκδόσεις Συγγραφέας, Αθήνα.

Αλεξανδρή, Κ (2007). *Αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ οργανισμών και επιχειρήσεων αθλητισμού και αναψυχής*. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη.

Απόφαση του Υφυπουργού Πολιτισμού Υπ' αριθμ. 26869/8-10-2013. «Έγκριση οργανωτικού πλαισίου άθλησης για όλους».

Απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης 66014/53714

Βαρβαρέσος, Κ. (2002). *Έκθεση επί του οικονομικού προβλήματος της Ελλάδος*. Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα.

Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Ανακτήθηκε από: <http://www.sportsnet.gr/> την 20/10/2013.

Γενική Γραμματεία Δια Βίου Άθλησης. Ανακτήθηκε από: <http://www.gsae.edu.gr> την 6/2/2014

Γεωργογιάννης, Π (2008). *Ο τελευταίος Καποδίστριας*, Εκτύπωση Tyrocenter, Πάτρα.

Γραφείο αθλητισμού για την ανάπτυξη και την ειρήνη των Ηνωμένων Εθνών(2011) *Ετήσια έκθεση*.

Δεληθεου,Β.(2007) *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της διοίκησης του κράτους. Μέρος Α'.* Αθήνα.

Διαύγεια. Ανακτήθηκε από: <http://diavgeia.gov.gr> την 20/10/2013.

Διπληρεσιακή ομάδα εργασίας για τον αθλητισμό την ανάπτυξη και την ειρήνη(2003). Έκθεση: *Ο Αθλητισμός για την ανάπτυξη και την ειρήνη: Προς την κατεύθυνση επίτευξης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας*.

Δωρής, Φ (1991). *Εισαγωγή στο αστικό δίκαιο, Τόμος Β1*. Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα.

Επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης(2008), Ενοποιημένη απόδοση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης Α.Ε (2013). Ανακτήθηκε από: <http://www.eetaa.gr> την 5/10/2013.

Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης Α.Ε(2011). *Οδηγός παρακολούθησης, αξιολόγησης, επικαιροποίησης και αναθεώρησης του επιχειρησιακού προγράμματος Ο.Τ.Α α βαθμού.*

Η Ελληνική εφημερίδα στην Ευρώπη(2013) Ανακτήθηκε από: <http://www.europolitix.eu> την 25/3/2014.

Ευρωπαϊκή Ένωση(2008). *Κατευθυντήριες γραμμές για τη σωματική άσκηση – Συστάσεις πολιτικής δράσης για την υποστήριξη της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας.*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (2013). *Με απλά λόγια δημόσια υγεία.*

Ευρωπαϊκή Ένωση (2013). Ανακτήθηκε από http://europa.eu/index_el.htm την 15/03/2014

Ευρωπαϊκή Επιτροπή(2013). Ανακτήθηκε από <http://ec.europa.eu> την 17/9/2013.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005).*Πράσινη Βίβλος- Προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης: μια ευρωπαϊκή διάσταση για την πρόληψη του υπερβολικού βάρους, της παχυσαρκίας και των χρόνιων παθήσεων.* Υπηρεσία επίσημων εκδόσεων ευρωπαϊκών κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή(2007).*Λευκή Βίβλος για μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη Διατροφή, το Υπερβολικό Βάρος και την Παχυσαρκία.* . Υπηρεσία επίσημων εκδόσεων ευρωπαϊκών κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2007). *Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό.* Υπηρεσία επίσημων εκδόσεων ευρωπαϊκών κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή(2011). *Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό για την περίοδο 2011-2014.*

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο(2010). *Δήλωση σχετικά με αυξημένη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ του αθλητισμού βάσης.*

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο(2013).*Νομοθετικό Ψήφισμα σχετικά με την Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία του «Erasmus για όλους» – Το Πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό.*

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο(2013). Ανακτήθηκε από <http://www.europarl.europa.eu> την 20/03/2013.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο(2013). Ανακτήθηκε από <http://hub.coe.int> την 30/03/2013.

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας(2013). Ανακτήθηκε από <http://www.ecb.europa.eu> την 12/10/2013.

Η Ελληνική Εφημερίδα στην Ευρώπη(2013) Ανακτήθηκε από <http://www.europolitix.eu> την 1/2/2014

Ιωακειμίδης, Π, Κ.(2008): *Η συνθήκη της Λισαβόνας, παρουσίαση , ανάλυση, αξιολόγηση*. Εκδόσεις Θεμέλιο, Αθήνα.

Καζάκος, Π. (2005). *Μεταρρυθμίσεις παντού: στο κράτος, στην αγορά, στην κοινωνία των πολιτών, από Η Εμπλοκή των Μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα*. Εκδόσεις Παπαζήση, Θεσσαλονίκη .

Κανελλόπουλος, Π.Ι.(2003).*Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα.

Καραναστάσης, Μ.(2011). *Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης – Πρόγραμμα Καλικράτης*. Εκδόσεις Γ.Μ.Κραναστάση, Αθήνα.

Κριεμάδης, Θ. & Χρηστάκης, Μ. (2009). *Αρχές και πρότυπα μάνατζμεντ για τη δημόσια διοίκηση και τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς: διεθνείς τάσεις & ευρωπαϊκή προσέγγιση*. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Μαΐστρος, Π. (2000). *Οι αναπτυξιακοί θεσμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης*. Εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα.

Μακρυδημήτρης, Α. (2006). *Δημόσια διοίκηση, στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*. Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη.

Νικηταράς Νικήτας(1988).*Η γυμναστική στην πόλη, Αθήνα-Σπάρτη 5^{ος}-4^{ος} αιώνας π.Χ. (και η διαχρονική επίδρασήτης)*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα.

Νικηταράς Νικήτας(1990). *Μαζικός αθλητισμός*. Εκδόσεις Τελέθριον, Αθήνα

Νικηταράς Νικήτας(2003). *Η πόλη και η άσκηση του πολίτη, διαχρονική εξέλιξη*. Εκδόσεις Τελέθριον, Αθήνα.

Νομοθετικό Διάταγμα 2888/1954 «Περί κυρώσεως πεντακοσίων τουλάχιστον κατοίκων».

Νόμο 1833 «Περί συστάσεως των δήμων».

Νόμος Δ.ΝΖ'/1912 «Περί συστάσεως των δήμων και κοινοτήτων»

Νόμος 1065/1980 «Περί κυρώσεως δημοτικού και κοινοτικού κώδικα».

Νόμος 1515/1985 «Ρυθμιστικό σχέδιο για την προστασία του περιβάλλοντος της Αθήνας».

Νόμος 2130/1993 «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της περιφερειακής διοίκησης, του κώδικα της ελληνικής ιθαγένειας, του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, των διατάξεων για τις προσόδους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις».

Νόμος 2307/1995 «Προσαρμογή νομοθεσίας αρμοδιότητας υπουργείου εσωτερικών στις διατάξεις για τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

Νόμος 2218/1994 «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις»

Νόμος 2597/1997. «Συγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης».

Νόμος 2539/1997. «Νόμος Καποδίστρια ή σχέδιο Καποδίστριας».

Νόμος 2725/1999 «Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός καθώς και άλλες διατάξεις».

Νόμος 3057/2002 «Τροποποίηση του Ν. 2725/1999, ρύθμιση θεμάτων υπουργείου πολιτισμού και άλλες διατάξεις.»

Νόμος 3370/2005 «οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και λοιπές διατάξεις».

Νόμος 3463/2006. «Κύρωση κώδικα δήμων και κοινοτήτων».

Νόμος 3852/2010. « Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης – πρόγραμμα Καλλικράτης».

Νόμος 3918/2011 « Διαθρωπτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις».

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών(2013). Ανακτήθηκε από <http://www.un.org> την 15/3/2014.

Οργανισμός της εκπαίδευσης, της επιστήμης, της κουλτούρας των Ηνωμένων Εθνών (2013) Ανακτήθηκε από <http://www.unesco.org> την 12/2/2014

Προεδρικό διάταγμα 76/1986.

Προεδρικό διάταγμα 323/1989.

Προεδρικό διάταγμα 410/1995.

Προεδρικό διάταγμα 96/2010

Προεδρικό διάταγμα 85/2012

Συμβούλιο των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών(2011). *Ψήφισμα σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό για την περίοδο 2011-2014.*

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2005. *Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση. Νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισαβόνας, Συμπεράσματα της Προεδρίας - Βρυξέλλες, 22 και 23 Μαρτίου 2005.*

Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανακτήθηκε από <http://www.consilium.europa.eu> την 2/4/2014.

Συνθήκη της Νίκαιας, 2000.

Συνθήκη της Λισαβόνας, 2007.

Σύνταγμα της Ελλάδας, 1844.

Σύνταγμα της Ελλάδας, 1864

Σύνταγμα της Ελλάδας, 1927.

Σύνταγμα της Ελλάδας, 1952.

Σύνταγμα της Ελλάδας, 1975.

Υπουργείο πολιτισμού και αθλητισμού. Ανακτήθηκε από <http://www.yppo.gr> την 1/12/2013.

Υπουργείο εσωτερικών. Ανακτήθηκε από <http://www.ypes.gr/el/> την 1/12/2013.

Υπουργική απόφαση 18183/2006 «Δομή και περιεχόμενο επιχειρησιακών Προγραμμάτων».

Υπουργική απόφαση 5694/2011 «Περιεχόμενο τη δομή και τον τρόπο υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων».

Υπουργική απόφαση 26869/2013 «Έγκρισης οργανωτικού πλαισίου άθλησης για όλους».

Υπουργείο εσωτερικών εγκύκλιος(2006) 45/58939 «Σκοπός διάθρωση και στόχοι επιχειρησιακών προγραμμάτων».

Υπουργείο εσωτερικών εγκύκλιος(2007) 66/50837 «Διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ά βαθμού».

Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2007.

Χάρτης φυσικής αγωγής και αθλητισμού, 1978.

Χλέπα Ν.Κ (1999). *Η τοπική διοίκηση στην Ελλάδα: ο διαλεκτικός ανταγωνισμός της αποκέντρωσης με την αυτοδιοίκηση*. Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα.

Ξένη

Baumann, W (2009). *Paper “Aiming for an active world”*. 21st TAFISA World Congress

Baumann, W (2010). *Paper “The global Sport for All movement: from vision to reality.”* 13th IOC Sport for All Congress.

Bauman, W (2010).«*The global Sport for All movement: from vision to reality. In: Brown WJ et al. Promoting sport for all – benefits and strategies for the 21st century. Proceedings, plenary sessions of the XIII World Sport for All Congress, Jyväskylä, 14–17 June.*

Baron, J.N & Bielby, W.T (1986). *The proliferation of job titles in organizations, Administrative. Science Quaterly.*

Blue Ocean Strategy(2013). Ανακτήθηκε από <http://www.blueoceanstrategy.com> την 30/3/14

Brown, E.(2000). *The scope of Volunteer Activity and pubic service*, Law and Conte.

Cavill, N (2010). *Paper “Sport for All – Is it a reality?”* 13th IOC Sport for All Congress

Collins, M. F. (1995). *Sports development: locally and regionally*. Reading: Institute Leisure and Amenity Management.

DaCosta,L & Miragaya, A(2002). *Worldwide experiences in Sport for All*. Oxford: Meyer & Meyer Sport

Derbyshire, D. (1984). *An introduction to public administration, people politics and power*. McGraw-Hill Book Company mporary Problems, Vol. 62, No.4, σελ.17-42.

European Commission Eurobarometer 64.3.(2006). *Health and food*.

European Commission Eurobarometer 72.3.(2010).*Sport and physical activity*.

Fédération Internationale de Natation (FINA). Ανακτήθηκε από <http://www.fina.org/H2O/> την 1/10/2013.

Fin, J. (2012). *A Guide to blue ocean strategy*. Kindle Edition.

Hodgkinson, V. A. (2003). *Volunteering in global perspective*, σελ.35–53 στο *The values of volunteering*, P. Dekker και L. Halman. Νέα Υόρκη: Εκδόσεις Kluwer Academic/Plenum Publisher.

Porter, M.(1996). «*What is Strategy*». Harvard Business Review Nov-Dec. pp. 61-78.

Kim, W. C. & Mauborgne, R. (2005). *Blue ocean strategy, how to create uncontested market space and make the competition irrelevant*. Harvard Business School Press, Boston, Massachusetts.

Marchand, Jacques.(1990) *Sport for All in Europe*. London : HMSO

W.H.O.(2002). *The world health report:«reducing risk, promoting health life*
Ανακτήθηκε από http://www.who.int/whr/2002/en/whr02_en.pdf?ua=1 την 30/03/2014.

W.H.O.(2004). *Global strategy on diet, physical activity and health* Ανακτήθηκε από http://www.who.int/dietphysicalactivity/strategy/eb11344/strategy_english_web.pdf την 30/03/2014.

W.H.O. Regional Office for Europe. Ανακτήθηκε από <http://www.euro.who.int> την 30/03/2014

W.H.O. Regional Office for Europe(2006).*European charter on counteracting obesity*. Ανακτήθηκε από http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0009/87462/E89567.pdf την 30/03/2014

W.H.O.(2008). *2008-2013 Action plan for the prevention and control of non communicable diseases*. Ανακτήθηκε από http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241597418_eng.pdf?ua=1 την 30/03/2014

WHO European Region(2013). *Food and nutrition action plan 2014 – 2020*
Ανακτήθηκε από http://www.observatorio.naos.aesan.msssi.gob.es/docs/docs/documentos/1_2013_food.pdf την 30/03/2014

W.H.O.(2009) *Global health risks: mortality and burden of disease attributable to selected major risks*. Ανακτήθηκε από http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/GlobalHealthRisks_report_full.pdf την 30/03/2014

W.H.O. (2010). *Handbook for Guideline Development*. Ανακτήθηκε από http://www.who.int/hiv/topics/mtct/grc_handbook_mar2010_1.pdf την 30/03/2014

W.H.O.,(2010). *Global recommendations on physical activity for health* Ανακτήθηκε από http://whqlibdoc.who.int/publications/2010/9789241599979_eng.pdf την 30/03/2014

W.H.O. Regional office for Europe promoting(2011). *Sport and enhancing health in European Union countries: a policy content analysis to support action*. Ανακτήθηκε από http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0006/147237/e95168.pdf την 30/03/2014

Peeter Lusmägi(2011). *Sport for All development plan in Estonia*. Tallinn: Faculté des sciences du sport, Université de Poitiers, France. Ανακτήθηκε από https://doc.rero.ch/record/29425/files/LUSMAGI_Peeter_MEMOSXIV.pdf την 30/03/2014

Scottish Executive(2007).*Reaching higher-building on success of sport* Ανακτήθηκε από <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/169113/0047106.pdf> την 30/03/2014